

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
JANUARY 21

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXIII Nr. 4 (5559)

2012. gada 21. janvāris – 27. janvāris

18. februārī balsosim PRET!

Vilis Vītols

Par referendumu

2012. gada 18. februārī notiks tautas nobalsošana (referendums) par Latvijas Republikas Satversmes grozījumiem, kas piešķirtu krievu valodai otras valsts valodas statusu, – ja Satversmes tiesa šo referendumu neatceļ. Savākt nepieciešamās balsis grozījumu pieņemšanai nav iespējams, taču tas arī nav referenduma patiesais mērķis. Referenduma iniciators ir apšaubāmas reputācijas Krievijas pavalstnieks, kas iepriekš sēdējis cietumā un kam nav ko zaudēt. Referenduma īstais nolūks ir kaitēt Latvijas valstij. Tomēr ir ļoti iespējams, ka referendums panāks tieši pretējo – latvieši ir „sapurināti”, izrauti no letargijas, un referendumā jautājumā vērojama tāda sabiedrības vienotība, kāda, iespējams, nav bijusi kopš barikāžu laika.

Ja referendums notiks, latviešiem un Latvijai lojālajiem cittautiešiem ir divas iespējas: piedalīties un balsot PRET vai ignorēt referendumu, jo nepieciešamo balsu savākšana tik un tā ir matēmatiski neiespējama – Latvijā nav kopumā tik daudz krievu un latviešu kollaratoru, kas balsotu par krievu valodu. Daudzi sabiedrībā ievērojami cilvēki ir jau izteikušies par šo tematu, un absolūtais vairākums aicina piedalīties referendumā un balsot PRET Satversmes grozījumiem. Šai nostājai pilnīgi pievienojos arī es. Tas šobrīd ir katra latvieša svēts pienākums. Svarīgos argumentus daudzi jau ir izklāstījuši, tie ir zināmi, un nebūtu nozīmes tos atkārtot. Vēlos tikai nedaudz analizēt krievu valodas aizstāvju argumentus.

Iesāksu ar cienījamāko – Rīgas un visas Latvijas mētropolitu Aleksandru. Intervijā aģentūrai LETA mētropolīts, starp citu, komentē: „Galvenais ir saglabāt mieru un savstarpēju pretimnākšanu, tāpat kā ģimenē, kur šodien vīrs ir nikns, sievai ir jāpklusē. Rīt sieva būs nikna un vīram nāksies paklusēt, lai neiz-

celtos nesaskaņas. Ir jābūt savstarpējai sapratnei un jārod kopīga valoda. Ja kāds jautā krieviski, atbildi krieviski, ja latviski, – atbildi latviski. Galvenais, lai mūsu sabiedrība vēl vairāk nesašķeltos, jo kur gan mēs vēl vairāk attālināsimies, – tāpēc vajadzētu tuvināties. Dzīve jau tāpat ir sarežģīta, un šķiet, ka vieglāk nekļūs. Mēs nevienam īpaši neesam vajadzīgi, tāpēc pašiem vien jāapzinās, ka Latvija ir mūsu kopīgās mājas, kur kā vienam, tā otriem jāmeklē kopīgas sadzīvošanas zelta vidusceļš. Ir jāstiprina vienotība, sapratne un cieņa starp tautām.”

Pirmajā brīdī nebūtu ko iebilst, vienīgi pret to, ka tiek atklāti sludināta divvalodība, – man un tiem latviešu jauniešiem, kas krieviski vairs nerunā, būtu ar steigu jānācās krievu valoda, jo, ja mums kaut ko pajautā krieviski, mums jāatbild krieviski. Tomēr svarīgākais ir kas cits. Liekas, cienījamam garīdzniekam pasaule sākusies 1991. gadā. Sešpadsmit tūkstošu latviešu deportēšana uz Sibīriju 1941. gadā, 44 000 deportēšana 1949. gadā, 73 000 latviešu genocīds 1938. gadā un visi pārējie noziegumi pret latviešu tautu – čekas pagrabos spīdzinātie, gulags, Litene – tas nav noticis un, ja arī ir, tad nav vēra ņemams un pieminams.

Jaunajā Derībā ir daudz skaitu līdzību, mēģināšu paskaidrot manis teikto arī ar tādu kā līdzību: *Dzīvoju savā senču mājā mierīgs un laimīgs. Te pēkšņi mans kaimiņš, fiziski daudz stiprāks par mani, ielaužas manā mājā. Izsit logus, atņem man manas mantas. Noslepkavo vienu manu bērnu, divus aizvelk uz savu māju un liek viņiem strādāt bez algas, aukstumā, pusbadā, līdz viens nomirst. Kad pilsētā atkal nodibinās zināma kārtība, noteikšana mājā nonāk manu dzīvu palikušo bērnu rokās. Bet kaimiņa bērni neiet prom. Tie sūdzas par visu – viņu cieņa netiekot ievērota, viņiem neļaujot valdīt manā mājā, negribot runāt viņu valodā. Savā mājā viņi nevēlas atgriezties, bet prasa,*

**KAUT PIE URNAS TEV UZ BARIKĀDĒM KĀPT,
LATVIETI, VAIRS NEĻAUJ SEVI KRĀPT!**

**NESTĀVI MALĀ!
TĀ TAVA LIETA: GALU GALĀ!**

Uldis Grasis

ka jāsaglabā pretimnākšana, ka maniem bērniem jāpklusē, lai neizceltos nesaskaņas, ka jābūt savstarpējai sapratnei, ka jārod kopīga valoda, ka tās esot mūsu kopīgās mājas. Par agrāk notikušo nevajagot runāt. Vai mans kaimiņš un viņa bērni rikojas atbilstīgi kristīgajām vērtībām?

Vai kristīgajā ticībā nav tāds jēdziens kā greku nožēlošana? Vai šādā pieejā ir kaut kas no morāles vai ētikas? Galvenais – vai ar šādu pieeju var nonākt pie satiecības? *Saskaņas centra* politiķi (pareizāk būtu šo partiju saukt par *Nesaskaņas centru*) visu laiku sūdzas, ka krievu cieņa tiekot aizskarta, ka viņi tiekot nicināti, ka tiesiskums netiekot ievērots un ka viņi tikai aizstāvot savu „dzimto valodu”. Neviens no viņiem gan nepiemin, ka Krievijā tikušas iznīcinātas aptuveni divsimt „dzimto valodu”. To mazo tautu valodas, ko krievu imperija iekarojusi un pārkrievojusi. *Saskaņas centra* politiķiem tāpat pasaule sākusies pirms 20 gadiem. Krievi esot aizvainoti par to, ka viņus nelaiž pie valdības. Bet kā ir ar latviešu aizvainojumu par īstiem pārkāpumiem, kam ir pilnīgi cita dimensija? Neviena cita minoritāte Latvijā nesūdzas par necieņu, nicināšanu, tiesiskuma trūkumu, ne par dzimtas valodas problēmām. Kopš PSRS sabrukuma ap 10 miljonu krievu esot aizbraukuši uz ārzemēm. Arī tie citur nesūdzas, tikai pie mums un Igaunijā, kaut gan citur nav skolu ar krievu mācību valodu, nav visās malās paskaidrojumu viņu valodā, nav krievu politisko partiju, nav līdz riebumam pārspīlētā krievu plašsaziņas līdzekļu iespaids. Vai ASV ir kāda valsts financēta krievu skola?

Saskaņas centra un viņu kollaratoru prasības ar katru dienu pieņemas nekaunībā, bet mēs paši tur esam vainīgi – trūkst stingrības un drosmes. Dzīve rāda – jo būsi piekāpīgāks pret nekau-

PASAULES BRĪVO LATVIEŠU APVIENĪBAS AICINĀJUMS

Ārzemju latviešu centrālo organizāciju ieskatā gaidāmais 18. februāra referendums par krievu valodu kā otru valsts valodu Latvijā ir apzināts solis, lai izsistu galveno stūrakmeni, uz kuŗa Latvijas valsts tika dibināta. Latviešu tauta pārdzīvoja 700 gadu ilgo vāciešu un vācu valodas virskundzību, bet pusgadsimtu ilgā padomju varas okupācija ir laidusi dziļākas saknes.

Starp referendumu pieprasītājiem ir vienkārsi cilvēki, kas meklē ērtāku dzīvi. Tomēr starp tiem ir loks Latvijas valstij nelojālu cilvēku, no kuŗiem ne viens vien ir atbalstījis Krievijas varas atjaunošanu bijušās imperijas robežās. Šis referendums nav nekas cits kā bīstams solis uz tādu mērķi.

Diemžēl Latvijas demokrātikajai valdībai un atbildīgajām institūcijām nācās pieļaut, ka šī tautas nobalsošana bija jāizsludina. Mūsu ieskatā šo procesu mūsu valsts vadītājiem vajadzēja laikus nobremzēt, kategoriski un uz konstitucionāliem pamatiem nepieļaujot mēģinājumu grozīt Latvijas Republikas Satversmi.

Ja nu tik tālu ir nonācis, ka daļa Latvijas pavalstnieku vēlas balsot par Latvijas valsts pamatu graušānu, tad latviešiem ir maksimāli

jāpiedalās, balsojot pret Satversmes grozījumiem, lai šķeltniekiem pierādītu, ka latvieši vēlas dzīvot neatkarīgā, latviskā Latvijā. Savukārt referendumu boikots pavērtu iespēju Latvijas neatkarības nīdējiem manipulēt ar tā rezultātiem. Tikai šeit, pie Baltijas jūras, ir vienīgā vieta, kur mūsu ir pietiekami daudz, lai pastāvētu mūsu valsts un tās valoda. Mums jāparāda, ka esam vairākums un noteicēji savā zemē!

Mūsu ieskatā 18. februāra balsojums būs pārbaudījums mūsu latviešu vienotībai un spēkam pret Krievijas lielvalsts celtniekiem. Tāpēc aicinām latviešu tautu visā pasaulē 18. februārī būt atbildīgiem par tautas un valodas nākotni un nobalsot „pret” krievu valodu kā otru valsts valodu Latvijā!

Jānis Kukainis, PBLA priekšsēdis

Juris Mežinskis, Amerikas latviešu apvienības priekšsēdis

Daina Gūtmane, Dienvidamerikas un Karību latviešu apvienības priekšsēde

Lauma Vlasova, Krievijas latviešu kongresa priekšsēde

Pēteris Strazds, Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē priekšsēdis

Andris Kešteris, Latviešu nacionālās apvienības Kanādā priekšsēdis

2012. gada 16. janvārī

nīgu cilvēku, jo viņš kļūs vēl nekaunīgāks. Bet ar nekaunību nevar pretendēt uz cieņu, savstarpēju pretimnākšanu, kopīgas sadzīvošanas zelta vidusceļu. Jebkuŗai nopietnai izlīgšanai starp Latvijas krieviem un latviešiem ir jāsākas

ar krievu kopienas atvairošanos par latviešu tautai nodarītajiem pāridarījumiem. Nav un nebūs cita ceļā. To rādīs nākotne. Bet tagad ir pienākusi atkal kāda zvaigzņu stunda – iesim balsot – balsosim PRET.

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usKantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.comAbonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 130.00;
6 mēn. US \$ 75.00; 3 mēn. US \$ 42.00.Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Redaktore: Ligita KovtunaTālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010**Redaktore ASV:** Astra MooraTālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,
astere2000@aol.com (fotografijām)

6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722,
e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1
Rūdolfs Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,
5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5**Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us**ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466,
e-pasts - LaiksDSR@aol.comRīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us**ABONĒJIET LAIKRAKSTU****LAIKS**

"LAIKA" abonements ASV maksā: 3 mēnešiem	US \$42,-
6 mēnešiem	US \$75,-
1 gadam	US \$130,-
Gaisa pasts 1 gadam ASV	US \$215,-
Ārpus ASV "LAIKS" tiek piesūtīts tikai pa gaisa pastu	
Kanādā 1 gadam	US \$225,-
pusgadam	US \$120,-
Latvijā 1 gadam	US \$220,-
pusgadam	US \$115,-
Citur pasaulē 1 gadam	US \$280,-
pusgadam	US \$150,-

Abonenti bez maksas saņems sešus "Jauno Laiks" pielikumus
un gada beigās nākamā gada kalendāru.**"Jauno Laiks"** 6 numurus var pasūtīt atsevišķi.
Maksa US \$20,-Abonēšanas maksu var atsūtīt ar čeku vai naudas pārvedumu
(rakstot čeku uz "Laiks - Latvian Newspaper Inc." vārda).
Lūdzam noteikti norādīt, no kuŗa laika vēlas laikrakstu abonēt.

Laikraksts Laiks 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

Lūdzu piesūtīt man laikrakstu "LAIKS" no _____

līdz _____ uz _____ mēnešiem uz sekojošo adresi:

(Mr./Mrs./Ms.) _____

Tālrunis _____

E-pasts _____

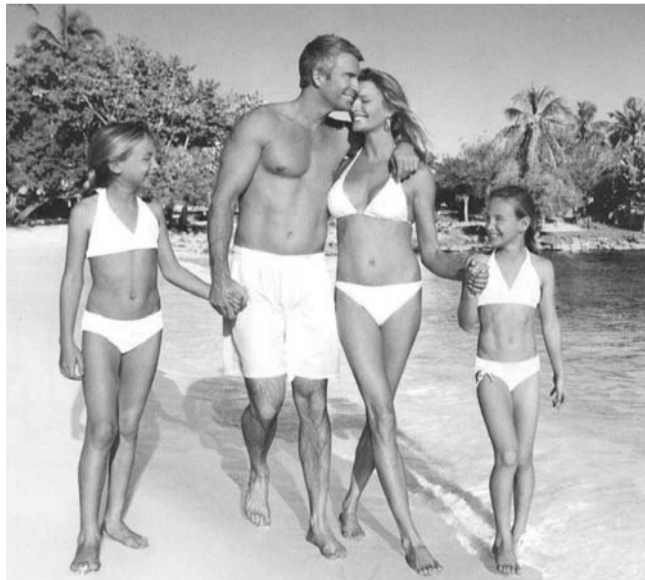
Pievienoju čeku, Money Order par US \$ _____

abonementa uzsākšanai/pagarināšanai (nevēlamo svītrot)
Ja adrese mainīta, lūdzam uzdot arī agrāko adresi.**LŪDZAM IEGAUMĒT** - abonementu uzsākšanas,
pagarināšanas un adrešu maiņas veic **3-4 nedēļu laikā.****LAIKU** varat pasūtīt arī Rīgas redakcijā**Lietojiet www.laiks.us****PIEVIENTOSIMIES ARĪ MĒS!****Par Laika digitālizāciju Latvijas
Nacionālajā bibliotēkā (LNB)**Digitālizācija palīdz saglabāt
nākamajām paaudzēm to, ko
papīra formātā varētu sabojāt
„laika zobs”. Tas tiek ieskenēts un
saglabāts elektroniskā formā -
pieejams datorā.Latvijas Nacionālā bibliotēka
digitālizāciju veic jau kopš 1998.
gada. Digitālizācijas projektā ko-
pumā no LNB krājuma tiks
digitalizētas vairāk kā 4 miljoni
grāmatu un periodikas lappušu.
Lai arī skaits ir ievērojams, tomēr
tas aptver tikai nelielu daļu (līdz
5%) no visa LNB krājuma.Projektā ir iekļauts ap 500
trimdas grāmatu, bet periodikas
daļa galvenokārt aptver līdz II
Pasaulē kara beigām Latvijā izdotos
žurnālus un laikrakstus.Trimdas periodika pagaidām
ir pārstāvēta tikai ar daļu no
nometņu laika materiāliem. LNB
ļoti vēlētos digitalizēt visus no-
zīmīgākos trimdas laikrakstus,
žurnālus, sabiedrisko organizā-
ciju izdevumus un nometņu
laika izdevumus, kas būtu neat-
sveļams fakts un materiālu avots
ikvienam Latvijas vēstures un

kultūras interesentam.

Un tas, protams, maksā naudu.
Laika izdevēji savu iespēju ro-
bežās jau ir atvēlējuši naudu šim
projektam. Taču mums visiem
zināmu iemeslu pēc, kritoties
abonentu skaitam, laikraksta
izdošanai nepieciešamās naudas
daudzums sarūk.Tāpēc *Laiks* aicina arī Jūs, go-
dātie lasītāji, pievienoties šai
vērtīgajai LNB akcijai! Savu ziedo-
jumu sūtiet *Laika* birojam
ASV. Gaidām Jūsu ierosmes!**Jūsu Laiks****VAI VĒLATIES SLUDINĀJUMU KRĀSĀS?****Pastāstiet mums par sevi un savu
nodarbošanos!****LAIKA lappusēs varat apsveikt savus
draugus un kolēģus!**Laikraksts *Laiks* (pielikums *JAUNO LAIKS*) piedāvā
jums iespēju ievietot KRĀSAINU sludinājumu
2012. gada 18. februāra numurā.Visi krāsainie sludinājumi tiks ievietoti īpašā lappusē,
un sludinājuma cena būs par 30% augstāka.

Lai arī lūdzam KRĀSAINO,

pilnīgi gatavo („Camera Ready”) sludinājumu
līdz **10. februārim** nosūtīt tieši uz Rīgas redakciju.Par tehniskiem jautājumiem rakstīt Solvitai – redakcija@laiks.us
Vispār. info: Diāna Simmons Rudzīte: 596 Middlesex Ave., Metuchen,
NJ 08840, USA, tālr.: 732-549-0445, e-pasts: LaiksDSR@aol.com.**Riga Ven Travel Inc.****BRAUKSIM, KUR SILTA SAULE**Aruba - Antigua - Curacao - Grand Cayman - Jamaica - Punta Cana -
St. Martin - St. Lucia - Turks and Caicos utt.
Mums ir daudz un dažādi piedāvājumi

Zvaniet - INESEI ZAKIS

32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815

Tālr.: 631-665-4455, 1-800-291-8311

Fax: 631-665-6164

E-pasts: RigaVen@aol.com**„Nakts
aiz polārā loka”**Tāds nosaukums dots Toronto
Latviešu centra līdzekļu vāk-
šanas sarīkojumam 11. februārī,
kas sāksies plkst. 19 ar apsveik-
umiem un jautriem priekšne-
sumiem pirms un pēc kopējām
vakariņām. Latviešu centrā mā-
cības regulāri notur abas latvie-
šu skolas - Toronto Latviešu
biedrības Sestdienas skola un
Latviešu skola „Valodiņa”, no-
darbībām telpas izmanto arī
latviešu skautu un gaidu vie-
nības, kā arī tautas deju grupas.
Centrā iekārtota plaša latviešu
bibliotēka un lasītava, kas at-
vērtā otrdienās, ceturtdienās un
iepriekš izziņotā laikā arī
sestdienās un svētdienās. Rē-
gulāri telpas sanāksmēm un
nodarbībām (vingrotāju un
rokdarbnieču grupām) izman-
to Toronto latviešu Pensionāru
apvienība. Centra telpas bieži
izmanto arī citas etniskās grup-
as un vietējās organizācijas.
Centra vadība aicina visus
dalībniekus un atbalstītājus
līdzdalību sarīkojumā pieteikt
Centra birojā, tālr. 416-759-
4900, iemaksājot 150 dolāru,
par ko saņems arī Kanadas
ienākuma nodokļa atlaides kvī-
ti par 50 dolāriem. Labvēlī ai-
cināti piedalīties arī ar ziedo-
jumiem, par ko saņems nodok-
ļu atlaides kvīti ziedojuma
pilnā apmērā. Toronto Latviešu
centra vadība cer saņemt da-
lībnieku un labvēļu plašu at-
saucību, lai nodrošinātu telpas
visiem iepriekš minētiem lat-
viešu sabiedriskās dzīves pasā-
kumiem.**R. Norītis**

Trimdas latviešu archīvu un materiālās kultūras konference Mineapolē, Minesotā 2012. gada 12.-14. aprīlī

Aicinu Amerikas latviešu sabiedrisko organizāciju pārstāvjus un sabiedrisko darbiniekus, kuŗus interesē trimdas latviešu sabiedriskās darbības un pieredzes dokumentēšana un vēstures saglabāšana, piedalīties „Trimdas latviešu archīvu un materiālās kultūras konferencē”. Šo konferenci rīko Amerikas latviešu apvienība (ALA) sadarbībā ar Minesotas universitātes Imigrācijas vēstures pētniecības centru (IHRC – *Immigration History*

Sešdesmit un vairāk gadu dziļojot un rosīgi darbojoties ārpus Latvijas, trimdiniekiem un viņu pēctečiem šīs „sakārtojamas lietas” ir apputējušas kastes pilnas veciem organizāciju sežu protokoliem, latviešu sarīkojumu programmām, fotogrāfijām, dažādām salasāmām un nesalasāmām piezīmēm. Ir kastes ar ģimenes un draugu sūtītām un saņemtām vēstulēm. Tās vēsti ne tikai par dzimtas pārdzīvojumiem, pārdomām un emocijām (un laik-

sabiedrībā ASV. „Nesakārtotās lietas” var arī būt iemantotas latviešu grāmatas, žurnāli, gleznas, lietiskās mākslas priekšmeti, pastmarkas, monētas, rotas, pat latviešu teātru izrāžu rekvizīti. Tie var būt vienreizēji latviešu audumi vai tautastērpi, kas pašam varbūt vairs neder vai kuŗu valkātāja nu jau staigā aizsaules takās. Tas var būt no Latvijas kara laikā līdzpaņemts rotaļlācītis, krūzīte vai pasaku grāmata. Vecmāmiņas spieķītis vai pie-

vai lasīt DP nometnēs iespiestās mīļās, bet nodzeltējušās un izbalējušās grāmatas, šie archīvi un priekšmeti var individam sagādāt raizes vai kļūt pat par fizisku un emocionālu nastu. Nevaram aizmest, negribam aizmest, bet ko ar visu to darīt? Ko taupīt? Kā saglabāt? Kā organizēt? Kā dokumentēt? Kas vispār ir tagad visur lietotais termins „digitalizācija”? Un kam oriģinālos archīvmateriālus un priekšmetus nodot, lai tie tiktu profe-

pagriezti muguru, kastes apsegt ar lina galdautu, lai nelec tik ļoti acīs, vai pat izmisumā un ar smagu sirdi vienkārši aizmest.

ALAs valdes locekļi apzinās, ka ir pēdējais laiks draudzīgā un organizēta veidā izveidot mūsu trimdas archīvu un materiālās kultūras ilgtermiņa „krāšanas un glabāšanas stratēģiju”, mācīties no profesionāliem latviešu un amerikāņu archīvistiem un bibliotekāriem un 2012. gadā vienkārši cilvēcīgi palīdzēt cits citam „lietas kārtīgāk un mērķtiecīgāk sakārtot”.

Tāpēc mēs mīļi aicinām visus, kuŗus interesē trimdas vēstures dokumentēšana un vēstures saglabāšana, pieteikties dalībai konferencē, ko aprīlī Mineapolē rīko ALA sadarbībā ar IHRC un „Latvieši pasaulē” muzeju. Ļoti ceru, ka atradīsiet laiku un līdzekļus konferencē piedalīties. Paredzu, ka tajā valdīs pozitīva gaisotne un, kaut pati neesmu no Mineapoles, nešaubos, ka konferences dalībnieki izjutīs mineapoliešiem raksturīgo vienreizējo viesmīlību. Kopā strādājot, mācoties un konferences darba grupās veidojot praktiskus risinājumus nākotnes darbam, ieguvēji noteikti būs visi, gan kā latviešu kopiena ārpus Latvijas, gan kā indivīdi, kas gadu pēc gada pārkarotam mums atstāto, iemantoto un pašu sakrāto.

Sīkāku informāciju par konferences programmu, pieteikšanos, naktsmājam Mineapolē un noderīgas saites var atrast ALAs mājaslapā www.alausa.org Var arī rakstīt vai zvanīt Ilzei Garozai: e-pasts ilze.garoz@alau-sa.org, tālr.: 301-340-1914.

ALAs Kultūras fonda priekšniece
Sarma Muižniece Liepiņa

Kādā ārzemju latviešu mājā organizācijas un privātie archīvi izvietoti visos kaktos

Research Center) un muzeju „Latvieši pasaulē” (LaPa Mūzejs). Konference notiks no 12. līdz 14. aprīlim Mineapolē, Minesotas pavalstī.

Jauna gada sākumā domas un darbi bieži nesas uz „lietu” sakārtošanu. Kādreiz šīs „lietas” ir plaši un filozofiski jēdzieni, bet parasti tie ir gluži lietišķi darbi un mērķi.

apstākļiem visos sikumos ASV malu malās 60 gadu garumā!). Taču visas kopā šīs personīgās vēstules mūsu pašu nesamākslotos vārdos stāsta par mūsu tautas daļas liktenīgajiem piedzīvojumiem, atstājot Latviju un iesakņojoties jaunās dzīvesvietās. Manai un manu bērnu paaudzei vēstules stāsta par piedzimšanu, skološanos un uzaugšanu latviešu

zīmju blociņš. Graudi, smiltis, sēklas. Šīs visas „lietas” ir mūsu trimdas latviešu kultūras un vēstures bagātība. Taču, kad pašam jāpārceļas uz šaurākām telpām, kad dažas organizācijas vispār beidz darboties un archīvi izkaisīti pa dažādām mājām un pagrabiem, kad redze vai dzirde neļauj vairs baudīt rūpīgi sakrātos latviešu mūzikas ierakstus

sionāli sakopot un ar tiem varētu iepazīties mūsdienu pētnieki un nākamās paaudzes pārstāvji?

Kongresos, organizāciju sēdēs, privātās sarunās esam gadu pēc gada par to sprieduši, un šad tad atrasti veiksmīgi īstermiņa risinājumi. Tomēr šķiet, ka paliek vēl daudz jo daudz praktisku jautājumu. Tik daudz, ka vieglāk nopūsties, nolaist rokas,

Oregonas pavalstī darbu sācis jauns Latvijas valsts goda konsuls

Pērn Latvijas valsts dibināšanas atceres svinībās Portlandes latvieši iepazīnās ar Oregonas pavalsts jauno goda konsulu, acu slimību ārstu Uldi Jāni Bērziņu. Viņš ar dzīvesbiedri Daci dzīvo Salemas pilsētā Oregonā.

Uldis Bērziņš dzimis 1952. gada 8. janvārī Ņujorkas pilsētā drīz pēc vecāku iecelšanas ASV. Tēvs bija ārsts un kopā ar ģimeni devās uz Dienviddakotu, kur ieguva tiesības strādāt savā specialitātē. Pēc 14 gadiem ģimene pārcēlās uz Minesotas pavalsti, jo tur bērniem bija labākas izglītošanās iespējas. Minesotas pavalstī Uldis Bērziņš beidza ģimnaziju un iestājās Stanforda universitātē Kalifornijā, 1973. gadā iegūstot pirmo akadēmisko gradu. Tajā pašā universitātē 1977. gadā viņš beidza medicīnas fakultāti un gadu strādāja prezbitēriju slimnīcā *Pacific Medical Center* Sanfrancisko. U. Bērziņš studijas turpināja Kalifornijas universitātē (*University of California*) Sanfrancisko, pievērsoties acu patoloģiju ārstēšanai. Sekoja četri prakses gadi Aijovas universitātē (*University of Iowa*), un pēc studiju beigšanas 1983. gadā dr. U. Bērziņš divus gadus strādāja Aijovā

par acu ārstu. Kopš 1985. gada Uldis Bērziņš ir acu ārsts un chirurģs *Medical Center Eye Clinic* Salemā, Oregonā, un Veterānu slimnīcā Portlandē apmāca jaunus acu ārstus.

Uldis Bērziņš ir vairāku profesionālu acu ārstu organizāciju biedrs, savulaik bijis Oregonas Oftalmologu akadēmijas prezidents (*Oregon Academy of Ophthalmology*).

Kļūt par goda konsulu viņam ieteicis Korejas goda konsuls un Korejas imigrantu advokāts. Oregonas pavalstī ir apmēram 30 dažādu valstu goda konsuli, bet Latvijas konsula līdz šim nebija. Dr. U. Bērziņš aizrakstīja Latvijas vēstniekam ASV Andrejam Pildegovičam par vēlēšanas pārstāvēt Latvijas intereses Oregonā. Kopš tā brīža līdz goda konsula pilnvaras piešķiršanai pagāja divi gadi. U. Bērziņš tikās ar Latvijas vēstnieku ASV Vašingtonā un diplomātiem Rīgā. Izmantojot izdevību, viņš iepazīnās arī ar Latvijas Medicīnas universitātes mācībspēkiem un ārstiem, kā arī ar Latvijas institūta darbiniekiem.

Dr. U. Bērziņš cer nākotnē aktivizēt Latvijas jauno ārstu apmaiņas programmu, lai viņiem

Uldis Jānis Bērziņš

būtu iespēja iepazīties ar jaunākajiem acu operāciju instrumentiem un tehniku. Speciālistu apmaiņa varētu notikt arī citās nozarēs, jo Dr. U. Bērziņam ir plašs paņiņu loks, un Oregonas universitātes mācībspēki zivkopībā un mežniecībā labprāt vēlas palīdzēt.

Konsulam ir vēl citi gluži praktiskas dabas pienākumi, piemēram, jāpārbauda dokumenti studentiem, kuŗi no Latvijas ierodas studēt ASV, kā arī jāpalīdz Latvijas pavalstniekiem, kuŗiem ASV gadījušies sarežģījumi. Viņš arī cer nodibināt sakarus ar ASV uzņēmumu vadītājiem, kuŗi vēlētos sadarboties ar Latvijas uzņēmumiem.

Daces un Ulza Bērziņa ģimenē ir dēls Ēriks, meita Anna un kopš 2011. gada novembra mazdēliņš Dāvis. Ēriks studē tieslietas *Lewis & Clark* kolledžā Portlandē, Anna ar vīru un dēlu dzīvo Kalifornijā.

Ar Dr. U. Bērziņu var sazināties, zvanot, tālr.: 503-581-5287, vai rakstot: e-pasts: UJBerzins@aol.com; pasta adrese: Dr. U. J. Berzins 655 *Medical Center Dr.*, Salem, OR 97301 USA.

Vēlēsim dr. U. Bērziņam labas sekmes jaunajā amatā.

Zinta Kūlite

GARAM UN DVĒSELEI

Jaunā gadā jaunas cerības

Jēzus dodas uz Galileju, atrod Filipu un saka viņam: "Seko Man!" (Jņ. 1: 43). Kad Filips ir pārliecināts, ka atradis To, par ko ir rakstīts Mozus bauslībā un praviešos, Jēzu no Nacaretis, un pavēsta par to Nātānaēlam, Nātānaēls viņu apšaubā, sakot, ka diez vai no Nacaretis var nākt kaut kas labs. Filips necenšas Nātānaēlam neko pierādīt, bet saka: "Nāc un redzi!" Jēzus jau iepriekš ir pārliecinājies par Nātānaēla sirdi un saka, ka tā ir bez viltības. Nātānaēls ir pārsteigts, ka Jēzus par viņu zina. Jēzus atbild, ka redzējis viņu sēžam zem vīģes koka pirms Filips Nātānaēlu aicinājis (tradicionāli vīģes koks tiek asociēts ar vietu, kur rabīni studēja Toru). Taču šim faktam netiek piešķirta liela nozīme. Svarīgākais šajā situācijā ir tas, ko Nātānaēls atzīst, sakot: "Rabbi, Tu esi Dieva Dēls, Tu esi Israēla Kēniņš!" Jēzus viņam atbild: "Tu redzēsi lielākas lietas par šīm". Viņa vārdu turpinājums izskan daudzskaitļa formā, jo tie domāti ne tikai Nātānaēlam, bet ikvienam Jēzus māceklim un Viņa sekotājiem.

Ari mēs, gan latviešu Baznīca Amerikā, gan latviešu Baznīca Latvijā, gan amerikāņu Baznīca, un visas citas Baznīcas esam Jēzus sekotāji, vismaz mēs sevi par tādiem apliecinām, tāpat identi-

ficējam. Šie panti, kas nosaka mūsu identitāti būt par Jēzus sekotājiem, atskan no Jāņa evaņģēlija 1. nodaļas mūsu dievkalpojumos latviešu un amerikāņu Baznīcās 2012. gada 3. janvāra svētdienas lasījumos. Tie aicina mūs pārdomāt, kam mēs sekojam un kā apliecinām sevi kā Jēzus sekotāju ne tikai vārdos, bet arī darbos. Manuprāt, šī ir ļoti pateicīga Rakstu vieta, kas veicina mūs domāt, apcerēt, izvērtēt sevi, garīgi augt un nonākt pie atziņas, kas Jēzus mums katram ir un kā Jēzus redz mūs kā savus sekotājus un mācekļus. Jēzus aicinājums Filipam neietver teoloģiskas doktrīnas un garus skaidrojumus par kristietības būtību. Tas ir īss un konkrēts: "Seko Man!" Un tad, kad mēs izvēlamies sekot Jēzum, izvēlamies Jēzu par savu prioritāti, tad mūsu dzīves tiek pārveidotas. Mēs iemācāmies sekot savam Kungam mīlestībā, neatkarīgi no ārējām grūtībām un sarežģījumiem mūsu dzīvēs. Mēs iemācāmies paust mīlestību visapkārt, dažādās situācijās, kurās nonākam, mēs kļūstam par Jēzus instrumentiem, paceļamies kopā ar Viņu pāri šai pasaulei, un pildām savu kristīgo dzīves uzdevumu – ceļam Dieva valstību šeit uz zemes.

Sekot Jēzum ne vienmēr ir viegli, jo šajā pasaule vieglāk ir dzīvot vairākas citās patiesībās, pievelkot Jēzus patiesību klāt tajos brīžos, kad tas saskan ar mūsu personisko dzīves filozofiju vai emocijām attiecīgajā brīdī. Ir taču daudz vieglāk pieņemt patiesības, ko piedāvā pasaule, lai justos labi, pieņemot dažādus kompromisus, un it kā miļā miera labā nekonfrontēt netaisnību, liekulību, nepatiesību, puspatiesību, neiejaukties konflikta situācijās. Tas ir vieglāk nekā pastāvēt vienā patiesībā, kura ir ļoti tieša un nediplomatiska, toties vienkārša un neprasa nekādu jaunu stratēģiju vai taktiku kā tikai to, ko Jēzus pats mums māca. Šī patiesība nav dibināta uz politiskām vai varas spēlēm, bet ir iesakņota paklausīgā, dzirdīgā, atvērta, un līdzjutīgā sirdī, kas savienota ar mīlestības pilno un līdzjutīgo Jēzus sirdi pret mums visiem, un seko Viņa patiesības ceļam. Šis ceļš dara mūs patiesi brīvus. Tas dara mūs patiesi brīvus ne tikai šā laika sprīdī, bet arī mūžībā. Sekojot Viņam, mēs kļūstam brīvi no šaubām, no bailēm, no liekulības un paštaisnības, no dažādiem ienaidnieka (sātana) maldinājumiem un uzliktajām važām. Ja izvēlamies sekot Jēzum, tad

Viņš mūs bagātīgi apveltī ar savām dāvanām, Viņš mūs lieto Debesu valstības celšanai šeit uz zemes. Ja Jēzus mūs ir aicinājis un izredzējis, un mēs esam Viņu atzinuši un apliecinājuši par savu Kungu, par Glābēju, draugu, par savas dzīves vadītāju, tad Viņš mums dod visu nepieciešamo ekipējumu, Svētā Gara vadību, lai mēs nemaldītos šīs pasaules tuksnešos, bet saņemtu Viņa svētības un piedzīvotu Viņa klātbūtni savā kalpošanā, lai arī kāda tā būtu. Jēzus mūs apveltī ar Svētā Gara augliem, lai sadarbībā ar Viņu, mēs tiektos pēc Viņa apsolītās pilnīgās dzīves, kur vadības groži ir Jēzus rokās. Sekojot Jēzum, mums ir iespēja piedzīvot Viņa apsolījumu īpašā veidā: "Patiesi, patiesi, Es jums saku: jūs redzēsiet debesis atvertas un Dieva eņģeļus uzkāpjām un nokāpjām uz Cilvēka Dēlu" (Jņ 1: 51). Saņemot spēku no augšienes, mums ir iespējams uzvarēt netaisnību, ļaunumu vai arī pašiem sevi un teikt tāpat kā Filips teica Nātānaēlam: "Nāc, un redzi!" Filips ir pārliecināts par Jēzus spēku, par Viņa dievišķību un Viņa sūtību. Es apliecinu, ka piedzīvot šo prieku, ko dāvā Jēzus, ir iespējams katram no mums, ja mēs ticībā un pazemībā sekojam Viņam, sa-

klausām un darām Viņa vārdus. Sekošana Jēzum ienes triumfālus notikumus ikviena kristieša dzīvē. Tā audzē mūsu ticību, palāvību un paveik jaunās iespējas kalpošanā.

Šim gadam iesākoties, mēs saņemam Jēzus aicinājumu sekot Viņam. Ko darīsim ar šo aicinājumu? Ko jaunu ieviesīsim savās draudzēs? Kā pagodināsim savu Kungu? Kādas jaunas kalpošanas, kādas jaunas attieksmes izveidosim, kā pārvarēsim savu cilvēisko egocentrismu, paštaisnību un atbrivosim vietu Dieva Garam, labestībai, palīdzībai, sadraudzībai, laipnībai, priekam, viesmīlībai, iedrošinājumam, dvēseles, gara un miesas dziedināšanai? Vai varēsim ar pārliecību un neviltotu sirdi aicināt kādu citu no malas savās baznīcās, vienalga vai tās ir Latvijā vai Amerikā un teikt: "Nāc un redzi!" Nāc un redzi šo Jēzus atklājumu mūsos, kur visi esam Viņa miesas locekļi un rūpējamies viens par otru bez viltus un nosodījuma! Nāc un redzi, ko mēs varam paveikt Dieva spēkā, nāc un jūties pieņemts, mīlēts, saprasts, atbalstīts un dziedināts mūsu baznīcā, Kristus Baznīcā! Nāc un redzi, ka Jēzus un mēs Tevi mīlam!

Mācītāja
Dace Jansone
(Theol. Mag.)

Dace Micāne Zālīte uzrakstījusi dzejoļu grāmatu ar visai neparastu nosaukumu. Mūsdienas dzejā tas vēl nebūtu nekas īpašs – lasītāju piesaistišanai der jebkurš virsraksts, kas vien ieņem prātā. Varbūt attiecībā uz kādiem citiem dzejniekiem tā ir, bet ne attiecībā uz Daci Micāni Zālīti. Dace apzināti kopj latvietību, dzīvodama ASV, la-

Dzejniece gana vāveres

Dace Micāne Zālīte „Vāveru gane”, Rīgā, 2011, autore izdevums

cik mums, lasītājiem, interesē valodas skaidrumi, dzejā ieslēptā enerģija, cik daudz tas mūs nodarbina. Dzejas enerģiju mūsdienās gandrīz vairs neizmanto, tās vietā priekšroku dod citiem, it kā modernākiem ga-

dzejas rindās:

...Tramvaji uzskandina tostu – „Par mīlētājiem!”
Un turpina riņķa danci pa Rīgu,
Pār Daugavu pārgrabina un
Ielokās Arkādijai klēpī,
Kur Vācietis ar Mārupīti pusnakti svēti.

Bastejkalnā nokrit kāda lapa
Un gaida vēja plaukstu.
Paliel par aukstu – vakaram
piestāv šķiršanās scēna.
Sāk lit – un tu izgaiši lietū – lēni.
(„Vecrīgas akvarelis”)
Tas, kuņģis kaut reizi braucis ar
10. tramvaju pāri tiltam, atpazīs
šo grabinošo skaņu, atminēsies
Arkādijas skatus pa tramvaja
logu, pretim nākošā tramvaja
gaidīšanu pieturvietās, jo sliežu
ceļš uz Bišu muižu ir viens.
Dzejniece vizuālizē Mārupīti,
gan Bastejkalnu, gan Rīgu kā
tādu. Sajūta, ka dzejā Latvija,
bet ne tikai – arī mītnes zeme,
parādās skaistāka. Ne izskaistīnāta,
bet skaistāka. Kad ikdienā
tikpat vairs nelieto vārdu *skaists*,
arī attiecībā pret dabu, ļaudīm,
Daces Micānes Zālītes uzdrīkstēšanās
pamanīt skaisto un runāt par to, ir
apbrīnas vērtā.

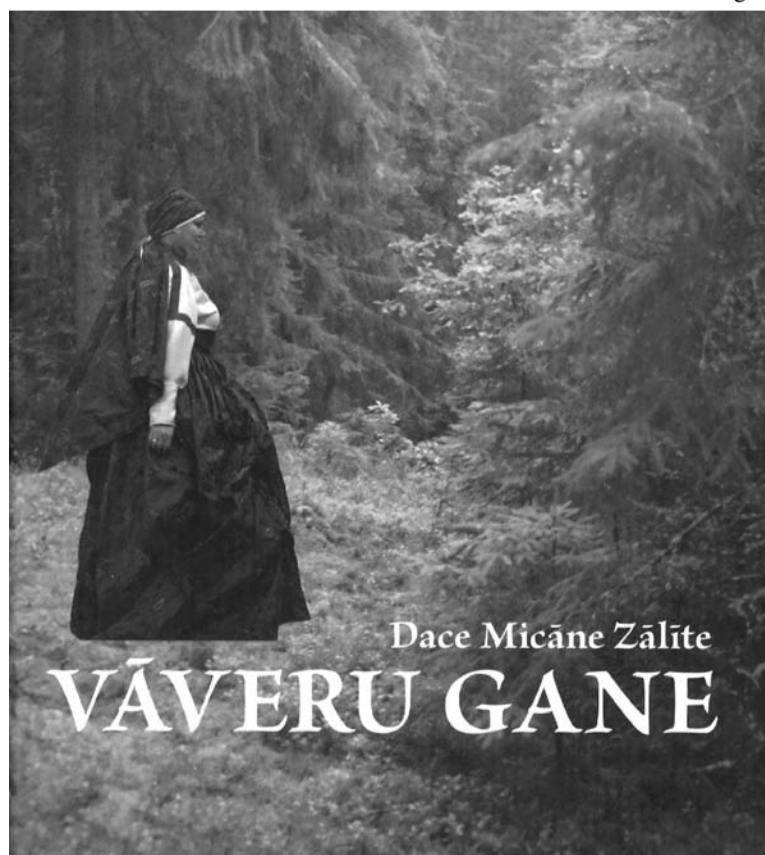
Un te beidzot jāatgriežas pie
dzejoļa grāmatas nosaukuma. Vāveru
gane ir radniece latviešu pasaku
zaķu ganam, kas ar burvju
stabules palīdzību varēja
savaldīt vismežonīgākos zvērus.
Vāveres mēdz būt pieradinātākas,
salīdzinot ar zaķiem, kas ir
savā dabā – un paliel savā dabā.
Tomēr noganīt vāveres, kaut vai
dzejā, nav joka lieta. Ir jābūt
savstarpējai uzticībai: „Tā ir vāveru
gane, vāveru gane, kas ir

iemācījusies sarunāties ar kļūsumu,
sadzirdēt no tāluma un noliekties
ceļos visas dzīvās radības priekšā”.

Tiem kas izjūt izteikta vārda

spēku, šai gadījumā vārda pozitīvo
spēku, Daces Micānes Zālītes
grāmata ar gaišiem nodaļu nosaukumiem
(„Saulē”, „Sievietes sapņi”, „Mirkļi”,
„Zīmes”, „Mūžīgi tā”) ies pie sirds
un bagātinās garīgo uzkrājumu. Ir
vērts izlasīt!

Latvijas Universitātes profesore
Janīna Kursīte

sot lekcijas latviešu centros par latviešu folkloru un mītoloģiju, kopj valodu. Viņas dzejā neatrast nejausi vai neuzmanības dēļ iešļukušus vārdus. Kaut arī tā ir sievietes kaislību, stipru jūtu dzeja, tā plūst no tīra valodas strautes. Jautājums tikai –

rīgās enerģijas veidiem.

Un tomēr! Šī atkal par ilgām reizēm ir grāmata īstiem dzejas izgaršotājiem. Garīgais pārvēršas gandrīz fiziski izjūtāmā, tveramā telpā, atmiņu laiks tiek izdzīvots atkal no jauna, īpaši Rīgas, Latvijas skatu uzburtās

Dace Micāne Zālīte

Vai zini, kas ir mīlestība

– Vai zini, kas ir mīlestība? –
Vaicāju kļavai rudenī.

Pie kājām nokrita
Viņas pēdējā lapa,
Degot un sadegot
Rudens salnas
Apskauta.

– Vai zini, kas ir mīlestība? –
Man vaicāja ziemas ēna,
Saldama skopā pagalmā.
Sāka snigt, un ēna izgaisa
Jaunā baltumā.

– Vai zini, kas ir mīlestība? –
Dvēsele čukst ābeļziedu čemuram,
Pirmspavasara saldumā
Ieģērbjot ābeli
Ziedlapu līgavas plīvirā.

– Vai zini, kas ir mīlestība? –
Vaicā karsta liedaga smilts
Vasaras tveicē jūrmalā,
Šķīstot pēdas sālām asarām
No jūras, ko abi kā savu
Likteni pasmēlām.
Vai zini, kas ir mīlestība?

Latvijā
ražotas

Bellaccord Electro

Latvijā
ražotas

SKAŅU PLATES

ar šodienu pārdošanā

Katra plate maksā tikai Ls 2.75

Ik nedēļas jaunumi!

Sekojiet reklamai!

Visi provinces veikalnieki, kas vēl nebūtu plates pieprasījuši, tiek lūgti tās nekavejoši pieprasīt

„BELLACCORD“ MUZIKAS NAMŠ, Grēcinieku ielā Nr. 25
Tālr. 26410, 33212

Stāsti par Bellaccord Electro

Šos stāstus jums, cienījamie „Laika” lasītāji, stāstīs virs vārdā **Atis Gunivaldis Bērtiņš**. Viņš ir Latvijas Skaņuplašu muzeja izveidotājs, kuŗš jau piecdesmit sava mūža gadus aizrautīgi kolekcionējis vecās skaņuplates un ir eksperts tālaika izdotās mūzikas jomā. Sadarbojoties ar viņu, pirms apmēram desmit gadiem viena no pirmajām atjaunotās Latvijas mūzikas izdevniecībām „Bals” atkārtoti laida klajā labākos, cik vien iespējams restaurētos izdevniecības Bellaccord Electro ieskaņojumus, apkopotus audiokasetēs un kompaktdiskos.

Tagad daudz kas no toreiz izdotā, papildināts ar Bērtiņa kunga privātkolekcijas dārgumiem, dzirdams Latvijas Radio 2 raidījumā „Labākais no Bellaccord” kopā ar aizraujošu ekskursiju Latvijas populārās mūzikas vēsturē.

Atis ir Rīgas puika, dzimis un audzis mātes – skolotājas – un tēva – meža departamenta direktora ģimenē. Mājās bija patafons, un, būdams pamatskolas pēdējās klasēs, viņš uz tā uzlika plati ar Reitera koŗa dziesmām. Un kopš tā brīža „skaņuplašu brīnums” puiku aizrāva. Pats gan mūzikas ziņā esot tas, par kuŗiem saka „rūcējs”, bet lielā aizraušanās palikusi uz mūžu.

Atis vairs nav arī rīdzinieks – šobrīd viņš dzīvo Kurzemē, kur Rumbas pagasta „Birnīkos” izveidojis skaņuplašu muzeju, kuŗā, muzejnieku valodā runājot, glabājas ap 4000 vienībām. Plates vāktas vecu lauku māju bēniņos un šķūniņos, pirkta antikvariātos un citādi gādātas.

Ja arī jūsu mājās ir kāda skaņuplate, ko vairs nav iespējams atskaņot vai nav uz kā, varbūt vēlaties to nodot gādīgās rokās, tad sazinieties ar Ati: e-pasts atis.lv@inbox.lv, tālr. +371 63341830.

Klausieties arī: <http://lr2.latvijasradio.lv/zinas/01489.htm>

Ir apritējuši apaļi 80 gadi, kopš sāka kūpēt pirmās latviešu skaņuplašu fabrikas „Bellaccord Electro” skurstenis Rīgā, Kalnciema ielā 40. Un „pie vainas” bija 28 gadus vecais Bastejkalna

Ak, kaut man Daliņa kājas būtu,

Divdesmit kilometru kuŗām soļot nieks,

Tad manas ilgas piepildītas kļūtu...

Atis Gunivaldis Bērtiņš savā Skaņuplašu muzejā

puika Helmars Rudzītis. Viņš jau veiksmīgi un diezgan pārdoši, varbūt pat – dēkaini bija izveidojis savu apģādu „Grāmatu Draugs”. Un nu, pazīstamā humorista Uztuptēva – Piltenes prāģeru vadītāja Roberta Vizbuļa – rosināts, viņš metās jaunā dēkā – skaņuplašu ražošanā. Neko lāga nezinot un nesaprotot šajā nozarē.

1931. gada 19. novembrī Tirdzniecības un rūpniecības departamenta Rūpniecības nodaļa izsniedz Rudzītim atļauju atvērt skaņuplašu izgatavošanas darbnīcu. Un jau decembrī „Jaunākās Ziņās” var lasīt, ka atvērta skaņuplašu fabrika „Bellaccord Electro”, pirmā Latvijā un vispār Baltijas valstīs. Viena no pirmajām platēm, kas drīzi ieguva popularitāti, bija Jāņa Āres iedziedātā „Ak, kaut man Daliņa kājas būtu”. Āre to bija sarīmējis sakarā ar soļotāja Jāņa Daliņa panākumiem sportā. (Daliņš, kā zināms, bija pirmais latviešu sportists, kas ieguva olimpisko sudraba medaļu, startējot zem Latvijas karoga.)

Savās atmiņās „Manas dzīves dēkas” Helmars Rudzītis atzīst, ka mākslinieciskā ziņā šī plate bija uz zema līmeņa un tam nevar nepiekrīst, bet tautai tā patikusī. Āre bija populārs jau no ārzemju platēm pirms Bellaccord, Viņš savus sacerejējumus vairumā bija „sadziedājis” vācu Polydor, Adler, Parlophon, Homocord firmu platēs, kuŗās Latvijas tirgū piedāvāja lielā izvēlē.

Rudzīša fabrikas apmēram 13 gadu pastāvēšanas laikā reperuārā bija daudz tā sauktā vieglā žanra dziesmu, kuŗu izpildījums bija labas kvalitātes. Operdziedonis Tālis Matīss par to ir teicis: „Par vokālo izpildījumu runājot, manuprāt, tas vairumā gadījumu vērtējams kā spožs tā laika augstās vokālās kultūras liecinieks, par ko visi

zaļie lauri pienākas Latvijas Nacionālās operas zvaigznēm. Viņi prata arī šļāģeri dziedāt ar gaumi, ar vienkāršu, bet dziļu sirds siltumu un radīt to tuvību, kas nepieciešama starp spožu mākslinieku un visdziļākajiem tautas slāņiem. Par to viņiem mūžīgs paldies!”

Jā, piemēram, izcilais Nacionālās operas tenors Mariss Vētra iedziedāja nezināma autora valsi ar 19. gs. latviešu dzejnieka Vensku Edvarta vārdiem – „Debess tumša, mākoņaina”.

Debess tumša, mākoņaina,
jūra vētras dauzīta,

Tā caur viļņiem, bangām cīnas
mana dzīves laiviņa...

Tikai tālu rietos atspīd zvaigzne
vienīga,

Vai tā tumsā ceļu rāda, kurp
man laiva griežama...

Par Helmaru Rudzīti domājot, šķiet, ka viņš patiešām ir bijis savas laimes zvaigznes vadīts. Veiksme viņu pavada gan grāmatu izdošanā, gan ražojot skaņuplates. Protams, pirmie kucēni plašu ražošanas sākumā bija jāslīcina, taču ar speciālistu palīdzību viss drīz ir kārtībā, un „Bellaccord Electro” skaņuplašu eksports sāka iet jau uz Igauniju, Somiju, Lietuvu, Zviedriju, pat uz Ķīnu! Par izcilielem nopelniem fabrika saņēma zelta medaļu Latvijas ražojumu izstādē tad Goda zīmi „Kurzemes ozola vainags” Liepājas izstādē. Bellaccord pārstāv jauno rūpniecības nozari starptautiskā izstādēs Stokholmā un Briselē.

Pēc valsts vēstures archīva ziņām, Helmaru Rudzīša skaņuplašu fabrikā, piemēram, 1935. gadā izgatavotas 93,8 tūkstoši skaņuplates ar latviešu mākslinieku ierakstiem un 4,1 tūkstotis ar ārzemju mākslinieku ierakstiem.

Bijušā uzņēmuma Bellaccord Electro ēka Kalnciema ielā 48/50 ar visu skursteni padomju varas gados

(Turpinājums sekos)

Šīs brīnišķīgās *Bellaccord* plates! Atmiņu skices no *Helmara Rudziša* grāmatas „Manas dzīves dēkas”

Kādu dienu 1931. gadā mani apgādā apciemoja Roberts Vizbulis, Nacionālās operas solists, pazīstams arī kā humorists Uz-tuptēvs un kā kvarteta Piltenes prāģeri vadītājs. Pazināties no tiem laikiem, kad vienlaicīgi mīnājāties uz operas skatuves.

gatavotās plates tad importēja Latvijā.

Pazīstot manu interesi par Berlīni, sevišķi par tās teātriem, Vizbulis bija atnācis man pastāstīt, ko jaunu savā ceļojumā redzējis. Stāstīja arī, ko Berlīnē iemūžinājis platēs. Studijā esot

sūtīšana uz Vāciju taču maksājot lielu naudu. Vai tad Latvijā neesot neviena, kas par šādu uzņēmumu interesētos? Tad Vizbulis esot Ņeģinam minējis manu vārdu un teicis, ka varbūt Rudzīti varētu ieinteresēt. Vai es negribot par to padomāt?

Es laikam tikai pasmaidīju. Kas man tur bija ko domāt. Tā man bija pilnīgi sveša nozare. Par skaņu platēm zināju tik daudz, ka tās ir apaļas, plīstošas un, ja tās uzliek uz gramofona, tās rada

nedaudzas lielās firmas, bet tām līdzās pastāv neskaitāmi sīki uzņēmumi. Un viss ražošanas process vairs nav nekāds noslēpums – arī literatūras šai nozarē ir pietiekami.

Ar varenajiem koncertiem bija cīnījusies arī kāda mazāka fabrika *Vox*, kas bija pastāvējusi daudzus gadus, tomēr arī tai beidzot bija jāizbeidz darbība. Šīs fabrikas pilnīgs mašīnu komplekts bija pārdošanā. Zipmanis mani iepazīstināja ar vecu kungu, kam

tiju savu vajadzību. No Einberga saņēmu vislielāko pretimnākšanu. Man atļāva nevien lietot Radiofona studijas un tur novietot manu aparāturu, bet izstrādājām arī kopdarbības plānu. Radiofonam tobrīd nebija savas ieskaņošanas ierīces. Man tāda tagad bija. Vienojāmies, ka es lietošu Radiofona studijas saviem ieskaņojumiem, bet Radiofons manu iekārtu saviem ieskaņojumiem. Ieskaņojumus kā man, tā Radiofonam veica Radiofona galvenais tehniķis Kārlis Ozols kopā ar manu brālēnu Ernestu Rudzīti. Ozols bija ne vien labs tehniķis, bet arī ļoti mūzikāls. Ozols un Ernests ir tie, kas ieskaņojuši visas manas plates.

Fabrikai devu daiļskanīgu vārdu: *BELLACCORD ELECTRO*. Vienkāršības dēļ turpmāk to saukšu par *Belakordu*, kā tas vēlāk bija ieviesies Latvijā. Pirmajam vārdam vajadzēja nozīmēt, ka šai fabrikā ražotās plates būs ar labu skaņu. Otrajam, ka tās uzņemtas ar elektronisku iekārtu atšķirībā no vēl nesen lietotām akustiskām iekārtām. Tādi piedēkļi „electro” toreiz bija visām skaņu platēm, vienalga, kur tās ražoja.

Tomēr pirmās skaņas, ko izdvesa manā fabrikā ražotās plates, neattaisnoja tām doto daiļskaņas nosaukumu. Tās šņāca un krāca un bieži iznāca pat pumpainas. Tādas nevienam nevarēja rādīt. Vēmens, kas bija ieradies no Berlīnes vadīt fabriku, netika ar problēmām galā. Likās, ka vainai jābūt galvanizēšanas iekārtā, bet atrast to nebija viegli.

Plates ieskaņojot, skaņas toreiz tika iegrieztas biežā vaska ripā. Šī ripa tad nonāca galvanizēšanā, kur tai uzauzdēja plānu vara kārtu, kuŗu sauca par „tēvu”. Apsudrabojojot šo „tēvu”, no tā būtu iespējams iespiest plates, bet ja nu „tēvs” sabojātos, viss ieskaņojums būtu pagalam. Tādēļ „tēvs” vēl reizi gāja atpakaļ galvanizēšanā, kur tam uzauzdēja jaunu metalla kārtu. Tā bija „māte”. No „mātes” plates spiest tomēr nevarēja, jo tai bija spietis nospiedums. Tādēļ gāja atpakaļ skābju vannā, lai uzauzdētu „dēlu”. Nosudrabotais „dēls”, uzmontēts uz biežākas vara ripas, tad nonāca spiedē un ražoja plates. Ja sabojājās dēls, māte varēja ražot jaunu dēlu, bet ja sabojājās māte, tēvs varēja ražot jaunu māti. Tēvs, kā jau ģimenes patriarhs, parasti atdusējās arhīvā līdz nākamai vajadzībai. Arī māte parasti baudīja ilgāku atpūtu. Bet dēliem burtiski bija „jāraujas melnās miesās”, no karstas melnas masas gatavojot plates, kuŗām vajadzēja tik labi skanēt. Bet neskanēja. Ņeģina-Vēmena zināšanas nebija pietiekamas. Viņš tomēr bija mūziķis, ne tehniķis. Viņa vietā fabrikas vadību uzticēju savam brālēnam Ernestam Rudzītim, kam bija sevišķas spējas tehniskās lietās. Atsaukuši palīgā speciālistu no Berlīnes, tad beidzot arī tikām uz ceļa, un plates sāka attaisnot savu nosaukumu.

Bellaccord Electro ēka Kalnciema ielā 48/50 mūsdienās

mūzikas vai dziesmu skaņas. Nē, par šādu piedāvājumu man nebija ko domāt. Tā arī pateicu Vizbulim. Viņš tomēr katram gadījumam man iedeva Ņeģina adresi. Ar to tad arī šo sarunu varēja nodot aizmirstībai.

Un tomēr kaut kur sāka gruzdēt tāda uzņēmīga doma. Kā būtu? Kā būtu, ja painteresētos? Tāpat kā grāmatas arī mūzika un dziesmas bija man tuvas. Nozare gan sveša, bet tādēļ izaicinājums vēl interesantāks. Painteresēšanās jau vēl nenozīmē, ka tiešām jādodas šai ēkā iekšā.

No kārdinājuma vairs netiku brīvs, un drīz vien jau Berlīnē, Ēdenes viesnīcā sēdēju pie galda iepretī Zigfrīdam Ņeģinam, un viņš man izklāstīja savu projektu. Man tas likās diezgan sarežģīts un robu pilns, tomēr elementāra skaidrība par skaņu plašu gatavošanu man bija radusies.

Tuvāk iepazīstoties, uzzināju, ka Ņeģins nav nekāds Ņeģins un pat viņa vārds nebija Zigfrīds. Ņeģina īstais uzvārds bija daudz prozaiskāks, – Vēmens, priekšvārdu neatceros, bet arī tas nebija tik mūzikāls kā Zigfrīds. Vēmens bija Latvijā strādājis Nacionālās operas orķestrī par bračistu. Neprasīju, kādēļ devies uz Berlīni un pārdēvējies par Ņeģinu. Pieņemu, lai strādātu kādā Berlīnes orķestrī, divu operu kombinēts vārds bija iespaidīgāks par latvisko Vēmenu.

Vēmens par skaņu plašu ražošanu zināja diezgan daudz, bet pilnīgas viņa zināšanas nebija. Ar Vēmena starpniecību iepazinot ar vācieti – Zipmani, kas toties bija izcils speciālists šajā nozarē.

Skaņu plašu ražošana Eiropā 30. gados bija dažu koncertu rokās. Mazākiem gariem nebija ko maisīties pa kājām, visu noteica šie nedaudzie koncerti. Arī tagad šai nozarē noteicējas ir

šī fabrika bija piederējusi, viņa vārdu vairs neatceros. Viņš izvadāja mani pa apkļusušajām fabrikas telpām, ar skumjām noraudzījās uz savām mašīnām un laikam necerēja, ka tās atkal kādreiz darbosies.

Bet es jau biju saindējies ar skaņu plašu sērgu. Manā fantazijā fabrikas skurstenis jau kūpēja Rīgā. Ko es varēju darīt? Es nopirku visu fabriku, kā tā stāv. Vienīgi ieskaņošanas aparāturu es gribēju jaunāko, modernāko. Ar to radās sarežģījumi. Dažādi jaunumi, kas iebūvēti šais aparāturos, bija patentēti, un patentes piederēja koncertiem. Šos modernos aparātus Berlīnē ražoja kāda Neimaņa firma. Zipmanis mani iepazīstināja arī ar šīs firmas īpašnieku, savu labu draugu, un panāca, ka Neimaņa firma man izgatavoja modernu aparāturu, vienīgi neliekot uz tās savas firmas vārdu. Bet man jau vajadzēja labu ieskaņošanas ierīci, ne firmas vārdu.

Sākās drudzains darbs. Fabriku Berlīnē nomontēja un visu iekārtu pārveda uz Rīgu, kur to Kalnciema ielā 40 atkal samontēja. Mana fabrika bija spējīga ražot visu, kas nepieciešams skaņu platēm. Lielākās un smagākās bija mašīnas, kas gatavoja plašu masu. Tad tur bija plašu spiedes, galvanizēšanas iekārta, tvaika katls, slīpēšanas ierīces utt. Un kad visas mašīnas bija savā vietā, fabrikas skurstenis tiešām sāka kūpēt.

Bez telpām, kur ražot plates, man bija vajadzīgas arī telpas kur tās ieskaņot. Bija vajadzīga studija ar labu akustiku. Tāda bija vienīgi Radiofonam, bet tas bija valsts uzņēmums un ar irēšanu nenodarbojās. Radiofons bija pakļauts satiksmes ministrijai, un šo ministriju toreiz vadīja Bernhards Einbergs.

Aizgāju pie Einberga un izstās-

Helmars Rudzītis *Bellaccord Electro* dibināšanas laikā

Vizbulis bija tikko atgriezies no Berlīnes, kur Odeona firmai kopā ar citiem prāģeriem bija iedziedājis skaņu plates. Mums pašiem šādas ierīces nebija. Mākslinieki brauca dziesmas vai mūziku ieskaņot uz Berlīni Odeona vai Parlofona firmām, vai arī uz Londonu – *His Masters Voice* firmai. Vācijā vai Anglijā

saticis arī kādu latviešu mūziķi Zigfrīdu Ņeģinu. Divains vārds, nodomāju – pus Vāgners, pus Čaikovskis! Kāds gan izskatās cilvēks ar tik mūzikālu vārdu? Ņeģins it kā ļoti pārzinot plašu ieskaņošanu un esot brīnījies, ka mums joprojām nav pašiem sava uzņēmuma, kas varētu veikt ieskaņošanu. Šāda mākslinieku

(Turpinājums sekos)

Window on Eurasia: No Crisis Exists in Russia But Dangers Abound, Pavlova Says

Pols Goubls
(Paul Goble)

Stanton, January 13 – Irina Pavlova, one of the most thoughtful observers of the Moscow political scene, says that despite the euphoria of those who have taken part in the recent demonstrations, she does not see in Russia a political crisis, and for precisely that reason she sees chaos or neo-totalitarianism ahead.

In an essay on the Grani.ru portal, Pavlova argues that there is no crisis because those who have taken part in the meetings have not met even that minimum condition necessary for putting non-violent pressure on the powers that be, that analysts agree are necessary to move from dictatorship to democracy.

In Russia, she points out, the meetings have stopped, rather than continued as in Ukraine or Egypt. The atomization of those protesting had not been overcome; instead, it has only deepened to the point where literally a war of all against all has begun. There is no common strategy, and there is no unity on the issue of the monopoly of power.

According to Pavlova, the December protests do reflect the general state of Russian society, that she says is just as in 1991, pseudo-democratic. There has been one major change, however. Twenty years ago, there was support for both Western democratic ideals and eastern totalitarian habits. Now, support for the former has fallen, while backing for the latter has risen.

Russian society, she continues, perhaps really has fallen out of love for Vladimir Putin and is dissatisfied with its life, although this fact says more about the nature of the society itself, in which only three years ago a diametrically opposed picture was observed, with almost 80 percent being satisfied with their lives.

But now and then, the demonstrators put their hopes in the powers that be. Without Putin but with the same powers. Regardless of their place in the political spectrum, left, right or center, everyone awaits for the moment when the "Power" will finally display a "political will", something the demonstrators themselves have not yet shown.

That is why, despite the curses directed against "the national leader", Russia is condemned to have a new *vozhd*. Indeed, Pavlova says, one thing is clear: the

new turn of historical development of the country dictates the strengthening of traditional Russian statehood and the enslavement of society with all the consequences that flow from that.

A democratic alternative is simply not in view; it isn't even in its cradle. Instead, few would dispute that no democratic revolution took place in August 1991, although then too everyone was euphoric. But in the following years, the "Power" only strengthened its position, subordinating all including the so called "the new Russians".

That is because the latter, while becoming rich through the possession of state property never having cleared a title to the property. As a result, in an irony of history, these wealthy new Russians have found themselves in the position of servants to the supreme power rather than a new autonomous class.

That allowed the power corporation, which also became a property owner, to put under control not only the force structures but society as well, having made it into the object of its own manipulations. And that is also true of the protesters whose meetings play into the hands of the Power because they legitimate the election campaign in

the eyes of the West.

Consequently, Pavlova says, the main question now is whether the country can escape from a repetition of the Russian past. Can it avoid both a new time of troubles such as the one it experienced in 1917, or a new wave of totalitarianism like the one that engulfed Russia in 1929?

Theoretically it can, but still only theoretically, the Russian analyst suggests, because there are still no signs that businessmen are capable of challenging the supreme power and demanding from it guarantees of the rights of private property. Instead, all of them remain quiet.

No one is even trying to raise the principal question about the review of the results of privatization of the early 1990s and the establishment of honest game rules. No one is trying to establish a normal liberal party. And no one is requesting a review of criminal cases and the freeing of thousands of prisoners who are serving time for economic crimes.

Instead of doing that, the businessmen are preparing to buy property abroad, to throw money to the wind, and to invest in football clubs that no one needs rather than invest in the development of their own country. That helps the Kremlin hold them in

its power by cultivating their guilt complexes.

Pavlova argues that world history does not know any other path of establishing democratic procedures and institutes other than the affirmation of the right of private property. That creates the basis of the legal state in the West, and without it, there will not be one in Russia anytime soon.

Consequently, to demand in the current circumstances honest elections, elections to a pseudo-parliament in which pseudo-parties sit is nonsense, a contradiction in terms, not to mention that these demands only help the Power to strengthen the façade of imitating democracy that they have thrown up.

If things are to change, the Grani analyst continues, Russian society which is interested in the free development of the country must turn to enlightening businessmen, organizing and educating their civic consciousness, and convincing them to come out from under the shadow of the powers that be.

Any other path is a path to neo-totalitarianism, Pavlova continues, with computers, I-phones, I-pads, and new industrialization, but also a new enslavement of the population by the traditional supreme power.

PAR LATVIJAS RAŽOJUMIEM

„Minchauzens” – bez konkurences

Ar SIA *Lielezers* valdes locekli **Normundu Bomī** sarunājās **Armīda Priedīte**

Jau divus gadus desmitus Latvijā ir labi zināma SIA *Lielezers* N. Bomija maiznīcas produkcija. Tā ir maize, kurai īpaša reklāma nav vajadzīga. Jo, kuŗš kaut reizi to nobaudījis, pīrks arī turpmāk un ieteiks saviem draugiem.

Kas jūs pamudināja pievērsties šādai uzņēmējdarbībai – maizes cepšanai?

Dzīves apstākļi. Kādu laiku strādāju Kuldīgas rajona kolchozā „Vārmē”. Tajos gados visiem kolchoziem bija izveidotas palīgnozares, lai piepelnītos. Kādam bija dārzniecība, kādam – zivju audzētava vai zivju pārstrāde, citiem – alus darītava. „Vārmē” bija maizes ceptuve, un es palīdzēju pārdot tās produkciju. Biju atbildīgs arī par citas kolchozā ražotās produkcijas pārdošanu. Ar maizi sākumā īsti labi neveicās. Sāku meklēt meistarus, kas mācētu cept labu maizi. Liels ieguvums bija, kad izdevās sameklēt Albertu Blumbergu, izcilu maistaru, kas atbrauca no Ventspils un ļoti īsā laikā parādīja, kā pareizi jācep maize. „Vārmē” priekšsēdis viņam piedāvāja darbu un dzīvesvietu. Alberta Blumberga vadībā ceptuve sāka strādāt ar labiem panākumiem.

Rados man neviens ar maizes cepšanu nenodarbojās. Taču, līdzdarbojoties „Vārmē” ceptuvē (pārdodot tās produkciju), abi ar sievu Lāsmu izdomājām, ka varētu uzsākt paši savu uzņēmēj-

darbību. Maizes cepšanas tehnoloģiju Lāsma veselu gadu apguva pie vecmeistara Alberta Blumberga. Tā, protams, bija ļoti laba skola. Biznesa vadība savukārt varēja būt manās rokās. Pārcēlamies uz dzīvi Limbažos un tur atvērām savu ceptuvi. Apritejuši nu jau divdesmit gadi.

Viss maizes cepšanas process

acīmredzot ir Lāsma rokās...

Lai gan visur pa priekšu skan mans vārds, Lāsma ir galvenā atbildīgā par maizes cepšanu. Viņa ir maizniekmeistare, viena no pirmajām brīvās Latvijas laikā. Diplomēta bioloģe, beigusi Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultāti. Savulaik strādājusi kopā ar Albertu Blumbergu un apguvusi labas maizes cepšanas iemaņas – visu šo procesu.

Jūsu ceptuves produkcijā, šķiet, ir vismaz divdesmit šķirņu maize. Rupjmaize, saldskābmaize, baltmaize. Maize ar dažādām piedevām, pat ar dzērvenēm. Svētku maize ar riekstiem, ap-

rikozēm un vēl visu ko.

Mums ir vairāk par divdesmit šķirnēm. Pamatā – rudzu maize. Starp citu, svētku maizi Latvijā mēs sākām cept vieni no pirmajiem.

Ar kuŗu no savām maizes šķirnēm jūs visvairāk lepojaties?

Ar „Albertu”, kas nosaukta maizniekmeistara Blumberga

Vai mājās ēdat tikai savas ceptuves maizi?

Tikai. Kādas citas ceptuves maizi ēdam ļoti reti. Savu produkciju mēs pārzinām, esam par tās cepšanas procesu atbildīgi. Ģimenē labprāt ēdam apaļo saldskābmaizi, kas ir ļoti garšīga. Starp citu, saldskābmaize ir garšīga pirmās divas trīs dienas, pēc tam tā savu šarmu zaudē. Pretēji ir ar rupjmaizi, kurai labāka garša ir trešā ceturtdienā – kad izpaužas īstās garšas īpašības. Baltmaizi mūsu ģimenē ēdam reti, jo uzskatām to par neveselīgu. Kas var būt garšīgāks un labāks par rudzu maizi! Un ja vēl virsū uzliek speķa šķēli... Jā, daudzi varbūt nezina, ka īstai rudzu maizei pat nav obligāti jābūt tumšai. Visi mūsu bērni ir izauguši, ēdot rupjmaizi.

Cik bērnu ir Bomju ģimenē?

Pieci. Vecākajai meitai Gintai ir 24 gadi, Lindai – 23, Diānai – 18, Alisei – 16 un Rūdfam – 9 gadi.

Jau piecus gadus jums ir ceptuve arī Krievijā.

Jā, 350 km no Maskavas, Ivanovā. Šajā uzņēmumā esam trīs kompanjoni. Saimnieks (vienam ir jābūt saimniekam) ir Sergejs Sirenko, kas ir dzīvojis Latvijā. Tehnoloģiju uzrauga maizniekmeistars Dzintars Kalniņš, kas Latvijā bija Lāsma labā roka. Vēl no Latvijas strādā pieci puīši, pārējie darbinieki ir no Krievijas. Es pats divreiz divarpus mēnešus esmu Latvijā, trīs nedēļas pavadu Krievijā. Tā visu laiku – gan vienā, gan otrā valstī.

Vai esat domājuši par maizes

ceptuves atvēršanu vēl kādā citā valstī?

Par ceptuves atvēršanu – noteikti ne. Lai gan – kas to zina! Tomēr diža doma par to nav. Jo tas ir ļoti grūti un sarežģīti. Kādreiz domājām par ceptuves atvēršanu Norvēģijā, bet tad radās jautājums: vai saprātis? Un nospriedām, ka Krievijā cilvēki ir tuvāk mūsu produkcijai, ir to ēduši un novērtējuši. Starp citu, tirgojam maizi arī Sanktpēterburgā. Ceptuves tur nav, vedam no Ivanovas.

Eiropas tirgū iekļūt ir pagrūti. Vācijā, manuprāt, vispār neiespējami. Tur ir sava ēšanas kultūra, laba maize un citādi garšas ieradumi. It kā jau viņi saprot, tomēr citiem neuzticās. Tā man šķiet. Mūsu ceptuves produkts ir labs, īpatnējs. Taču mūsu maizi nav ēduši tepat blakus, Igaunijā. Tur maize ir citāda. Pilnīgi citāda. Arī Lietuvā tā ir atšķirīga. Par rudzu maizi es varu teikt, ka Latvijā tā ir viena no garšīgākajām maizēm. Nezina, vai kaut kur cep labāku. **Vai esat domājuši par Amerikas tirgu?**

Esam. Un mēģināsim ar savu maizi tur iekļūt. Tā ir zeme, kas vairāk pieņem jauno, ir atvērta jaunajam. Jāmeklē sadarbības partneri.

Uzņēmējiem Latvijā esot grūti.

Bet kam gan ir viegli? Vai pensionāriem ir viegli?

Ja tagad vajadzētu izvēlēties, ar ko nodarboties, vai jūs atkal pievērstos maizei?

Nezinu, ko citu es varētu darīt. Paldies Dievam, daru to, kas man patīk.

Filadelfijas latviešu koncertkoŗa Ziemsvētku koncerts

Daudzus gadus viena no visjaucākajām svētku laika tradīcijām Filadelfijā ir bijusi latviešu baptistu draudzes Ziemsvētku ieskaņas koncerts.

Šogad koncerts diriģentes Guntas Plostnieces vadībā notika 11. decembrā pievakarē Filadelfijas Sv. Jāņa latviešu ev.-lut. draudzes dievnāmā. Viena no jaunajam tradīcijām, kas pēdējos gados ir izveidojusies, ir laba sadarbība starp baptistu un luterāņu draudzēm šī lielā Ziemsvētku koncerta rīkošanā. Vienu gadu koncerts notiek baptistu draudzes dievnāmā, nākamgad – luterāņu baznīcā. Arī koncertkoŗi dzied koristi no abām draudzēm. Bet sadarbība starp šīm draudzēm nav nekas jauns. Tās ir bijušas labi kaimiņi vairāk nekā simt gadus. Abām draudzēm ir sena vēsture – Filadelfijas latviešu baptistu draudze pirms gada nosvinēja savu 110. jubileju un Sv. Jāņa draudzei nākamgad būs 120. dzimšanas diena. Tās ir visvecākās latviešu baptistu un luterāņu draudzes ārpus Latvijas.

Šiem koncertiem ir ļoti laba slava, tādēļ interese vienmēr ir liela un arī šoreiz apmeklētāji piepildīja dievnamu. Par apmeklētāju pieplūdumu varēja pārliecināties jau iebrācot baznīcas pagalmā, kur pat pusstundu pirms koncerta sākuma auto novietošanas laukumā vairs nebija nevienas brīvas vietas. Bija jādodas tālāk, pļavā, kas arī līdz koncerta sākumam piepildījās. Nav brīnums, jo klausītājus pievelk iepriekšējo gadu programmas augstā kvalitāte un dažādība – katru gadu ir kaut kas jauns un pat pārsteidzošs.

Paula “Kriņ, pārslas, kriņ”) un Aīda Bērzīņa (poļu tautasdziesma “Silitē guldīts”).

Svarīgs faktors šo koncertu augstajai kvalitātei beidzamos gados ir bijis Guntas Plostnieces īpašā spēja atrast un piesaistīt talantīgus dziedātājus un mūziķus ne tikai korim, bet arī par viesu solistiem un instrumentālistiem. Gadu tecējumā filadelfieši ir šajos koncertos pirmo reizi dzirdējuši ne vienu vien tagad ļoti pazīstamu “zvaigzni”. Šādā veidā iepazīstināms ar pianistu Reini Zariņu, kuŗu kopā ar Vestardu Šimku Latvijas Radio 3 Klasika ir tikko izraudzījusi par pagājušā gada izcilāko instrumentālistu par “krašņajiem koncertiem gada garumā”. Tā arī esam iepazīstināms ar *Andrew Martenu*, kas ir jau vaiākkārt piedalījies šajos Ziemsvētku koncertos un arī šogad bija viens no viesu solistiem.

Bass A. Martens pirmajā daļā dziedāja divu Viktora Baštika Ziemsvētku dziesmu aranžējumus. Komponists V. Baštiks ilgus gadus bija Filadelfijas latviešu baptistu draudzes koŗa diriģents un šis ļoti muzikāls draudzes mūzikas vadītājs. Viņa aranžējumi, “Ziemsvētku vakars” (ar V. Dzelmīša tekstu) un “Šī nakts mirdz gaismā brīnišķā”, pirmo reizi atskanēja šo koncertu sērijā. Vēl pirmajā daļā A. Martens dziedāja itāļu izcelsmes komponista, ilggadējā Ņujorkas Sv. Patrika katedrāles ērģelnieka, Jona (*P.A. Yon*) “*Gesu Bambino*”, čellistes Lindas Alles-Murphy un pianistes G. Plostnieces pavādjumā. Otrajā, “drāmatiskajā” koncerta daļā, A. Martens

Par latviešiem agrāk daudz neko nav zinājusi, bet izrādās, ka 2008. gadā iznācis noskatīties tiešraidī no Mētrapolītena operas – “*Karmenas*” uzvedumu, kuŗā titullomu dziedāja Elina Garanča. Arī par Garanču neko nebija zinājusi, sāksim interesēties un, atklājot, ka tik pārsteidzoši daudz izcilu dziedātāju nāk no Latvijas, nolēmusi, ka jānoskaidro, kāpēc. Tagad meklē kontaktus ar latviešiem un ir pieņēmusies Fulbrata stipendijai, lai varētu mācīties pie Elinas Garančas mātes, pazīstamās dziedāšanas skolotājas Anitas Garančas. Dziedāšanā panākumu netrūkst, piemēram, 2011. gadā Mētrapolītena operas konkursā jaunajiem dziedātājiem iekļuvisi finālā. Pirmajā koncerta daļā T. Libermane dziedāja maigi lirisko M. Rēgera “*Marijas šūpuļdziesmu*” (*Maria Wiegenlied*), bet otrajā daļā – soprāna āriju “*Let the Bright Seraphim*” no Hendejā oratorijas “*Samsons*”. Ja klausītāji ļoti atzinīgi, bet klusi, bez aplausiem, kā jau dievnāmā parasts, uzņēma visus līdz šim koncertā dzirdētos gabalus, tad pēc šīs ārijas nodziedāšanas, viņi izrādīja savu sajūsmu un atzinību solistei ar ļoti sirsnīgiem, spontāniem aplausiem. Tādus pašus aplausus savukārt izpelnījās arī A. Martens pēc viņa nodziedātās Hendejā ārijas.

Arī *Andrew Martens* nonācis pie dziedāšanas netiešā ceļā. Uzaudzis ārsta ģimenē, augstskolā gatavojies medicīnas studijām, bet kolledžas laikā tomēr vairāk vilinājuši mūzikas kursi un dziedāšana. Tā mūzika, nevis medicīna ir kļuvusi par Martena profesiju. Mar-

māksliniekiem pēc koncerta atklājās interesanta sagādīšanās – abi viesu solisti, izrādās, studējuši vienā augstskolā, Ziemeļkarolīnas *Duke* universitatē.

Diriģente Gunta Plostniece spēj ne tikai atklāt jaunus talantus, bet aktīvi piesaistīt arī jau pazīstamus māksliniekus. Koncertā ar čella solo un pavādījumiem piedalījās filadelfiete *Linda Alles-Murphy*, kas koncerta apmeklētājiem labi pazīstama un kuŗas ģimenei ir dzīvas saites ar šo kori. Arī viņai ir bijusi starptautiska karjēra. Beigusi Ņujorkas Džuljarda mūzikas skolu, papildinājusies pie Janoša Starkera un citiem, uzstājies kā soliste un ansambļos vairākos avangarda mūzikas festivālos Eiropā un citur. Vādjusi meistarklasī Latvijas Mūzikas akadēmijā par laikmetīgās mūzikas čella tehnikām un piedalījies Rīgas festivālā *Arsenāls*. Svētku koncerts iesākās ar viņas čella ievadu dziesmai “*Klusa nakts*”, ko koris dziedāja ienākot baznīcā, draudzei pievienojoties trešajā pantā.

Koncerta ieskaņā un izskaņā Sv. Jāņa draudzes ērģeliece Mudīte Streipa-Pizzini spēlēja divus K. Renfro (*Reflow*) aranžējumus – “*Tur Betlēmē silitē*” un franču Ziemsvētku dziesmu “*Enģeļus mēs dzirdējam*”.

Interesanti, ka tieši koncerta dienā Filadelfijas lielākajā laikrakstā *The Philadelphia Inquirer* parādījās avīzes galvenā klasiskās mūzikas kritiķa Sternsa (*David Patrick Stearns*) raksts, kuŗā, kā jau parasts gada beigās, apskatīti iepriekšējā gada sasniegumi Filadelfijas koncertu dzīvē. Starp des-

aprinādas interesējās par latviešu mūziku un mūziķiem. “*Latvija ir mūzikas lielvalsts*” – tas, vismaz Filadelfijā, nav tukšs jēdziens.

Kā parasts šajos koncertos, draudzei bija dotas vairākas iespējas piedalīties, dziedot kopdziesmas, bez jau pieminētās “*Klusa nakts*” arī angļu Ziemsvētku dziesmu “*No debesīm šurp enģeļis steidz*” un Hendejā “*Prieks pasaulei*”. Skanēja labi! Draudzei tas patika, un tā labprāt būtu vēl kādu dziesmu līdz dziedājusi.

Bet koncerta sākumā, draudzei bija vēl viena, neierastāka, izdevība aktīvi piedalīties, kad Sv. Jāņa draudzes mācītāja sava ievada uzrunā, uzsverot tieši dziedāšanas motīvu, aicināja klātesošos “*dziedāt Dievam jaunu dziesmu*”. Šī nebija tradicionālā kopdziesma, ko varētu nodziedāt no dziesmu lapiņām, jo katram apmeklētājam bija jāizdomā pašam sava dziesma, savā meldijā. Koncerta noslēguma svētīšanas vārdus teica Filadelfijas latviešu baptistu draudzes mācītājs Dr. Uldis Ukstiņš.

Ja koncerts iesākās ar “*Klusas nakts*” mieru un klusumu, kam sekoja arī citas pieklusinātas dziesmas (arī K. Inča, B. Skultes un J. Vitola Ziemsvētku dziesmas), pamazām atskaņojumi kļuva krašņāki, spirtāki, skaļāki, sasniedzot liksmīgu kulmināciju ar slavas dziesmu svētkiem un Dievam, dziedot A. Vivaldi “*Gloria*”.

Pēc koncerta apmeklētāji uzturēja šo koncerta izraisīto liksmi un priecīgi pulcējās sarīkojumu zālē pie Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas bagātīgi sarūpēta kafijas galda. Jauki bija tikties ar

Soprāns *Talya Lieberman*

Šogad, pēc koncerta, noklausoties klausītāju komentārus, varēja izjust viņu sajūsmu, kas skaidri liecināja, ka “*fīrmas*” kvalitāte ir noturējies: “*ļoti interesanti aranžējumi*”, “*nešabloniska programma*”, “*vienreizēji solisti*”, “*izteikts profesionālisms*”.

Koncerta augstā kvalitāte ir diriģentes Guntas Plostnieces nopelnis. Viņa šim koncertam bija izveidojusi ļoti skanīgu ansambli, nebaidoties no sarežģītām kompozīcijām. Koris, lai gan skaitliski mazāks nekā pirms dažiem gadiem, ar to nav cietis, pat ieguvus. Šķiet, tas kļuvis saliedētāks un izsmalcinātāks prasīgās diriģentes rokās. Divas koristes izcēlās ar solo dziedājumiem – Astrīda Rudolfa (R.

Filadelfijas latviešu koncertkoris ar solistiem. Pirmajā rindā no kreisās: Gunta Tighe, Aīda Bērzīņa, Ruta Ore, Astrīda Rudolph, diriģente Gunta Plostniece, Ruta Ķere, Zaiga Alksnīte, Aina Stūrmāne, Mudīte Streipa-Pizzini, Linda Alles-Murphy, Talya Lieberman. Otrā rindā: Jānis Plostnieks, Vilnis Ore, Gatis Ķeris, Aaron Rudolph, Matt Holly, Valdis Ķeris, Ģirts Stūrmānis, Imants Lukstiņš, *Andrew Martens*

dziedāja āriju “*For Behold, the People that Walked in Darkness*”, no Hendejā oratorijas “*Mesija*”.

Pilnīgi jauns “*atradums*” šogad bija amerikāniete *Talya Lieberman* (*Talya Ilana Lieberman*). Interesants ir viņas stāsts, kā viņa nokļuvisi pie dziedāšanas un pie latviešiem. Savu pirmo gradu ieguvusi lingvistikā, turpinājusi ar mūzikas studijām, bet ne dziedāšanu. Bijusi instrumentāliste, tromboniste. Tikai vēlāk, pēc maģistra grada iegūšanas, pievērsusies dziedāšanai, ko patlaban mācās Filadelfijas izcilajā *Vokālo mākslu akadēmijā* (*Academy of Vocal Arts*).

tens dzīvo Ņujorkā, bet strādā “*globāli*”. Latviešu izcelsmes operdziedonis strauji kļuvis pazīstams uz Amerikas operu skatuvē, dziedot atbildīgas lomas daudzos uzvedumos. Starptautiski ievērojamais diriģents Ozava (*Seiji Ozawa*) izvēlējās Martenu Svalova (*Swallow*) lomai operas “*Pīters Graimss*” (*Peter Grimes*) 50 gadu atceres svinībās Tanglevudā. Koncertējis gan latviešu, gan amerikāņu un cittautu publikai, arī Latvijā, kur Ilonās Breģes operas pirmuzvedumā “*Dzīvais ūdens*”, Latvijas Nacionālā operā tēloja Priesterā lomu. Patlaban paredzēti koncerti Sietlā un Sanpaulā (*St. Paula*). Sarunā ar

mit virsotnēm jau kā otro Sternss min komponista Ērika Ešenvalda jaunās kompozīcijas “*Senekas zodiaks*” pirmatskaņojumu jūnijā. Šo unikālo darbu dziedāja izcilais koris *The Crossing*, un komponists pats bija ieradies no Latvijas. Jāmin, ka pie šī koncerta organizēšanas un komponista viesošanās aktīvi piedalījās Gunta Plostniece, arī izkātojot radio intervijas un citas tikšanās. Sternss regulāri raksta par jaunumiem Latvijas un Igaunijas mūzikas dzīvē, pats brauc uz Baltiju, uz koncertiem un festivāliem, kuŗus apraksta avīzē. Tātad ne tikai T. Libermane, bet plašākas Filadelfijas mūzikas

daudziem viesiem – gan kaimiņiem priedainiešiem, kas bija atbraukuši ar savu “*busiņu*”, gan vairākiem bijušajiem filadelfiešiem, kas tagad izkaisīti pa dažādām pasaulas malām, no Latvijas līdz Florīdai. Un bija interesanti tikties arī ar vietējiem filadelfiešiem, kas pārāk bieži nav redzami citos sarīkojumos, bet Ziemsvētku koncertā noteikti ierodas. Tāds ir šīs tradīcijas pievilksanas spēks. Par to paldies korim, solistiem, abām draudzēm un it sevišķi diriģentei Guntai Plostniecei!

Valdis Bašens

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents Andris Bērziņš

16. janvārī tikās ar Ukrainas ārlietu ministru Kostjantīnu Griščenko. Amatpersonas pārrunāja abu valstu divpusējo attiecību aktuālītātes un sadarbību ES kontekstā, Rīgā atjaunotās ukraiņu skolas atklāšanas nozīmi abu valstu attiecību nostiprināšanā. Andris Bērziņš saņēma Ukrainas prezidenta Viktora Janukoviča ielūgumu šī gada maijā piedalīties Centrāleiropas prezidentu apspriedē Ukrainā.

Piemin 1991. gada barikāžu laika notikumus

Tradicionāli, atceroties 1991. gada barikāžu laiku, visā Latvijā tiek iekurti ugunskuri. Šogad aprit 21. gadskārta kopš Latvijas Tautas frontes organizētajām barikādēm, kurās piedalījās Latvijas neatkarības aizstāvji no visiem novadiem. Tas bija satraukumu pilns laiks, kad kopā pulcējās visi, kuri savā sirdī loloja ideju par brīvu Latviju. 1991. gada barikādes bija unikāls nevardarbīgas pretošanās paraugs.

Rīgā šogad ikviens bija aicināts sajūst tā laika īpašo gaisotni pie atceres ugunskuriem Zaķusalā un Doma laukumā, godināt kritušos barikāžu upuru piemiņas vietās un pārdomāt sev nozīmīgākos barikāžu laika mirkļus piemiņas svētkos un koncertā Rīgas Domā.

Ar atceres ugunskura iedegšanu Zaķusalā 13. janvārī Rīgā sākās 1991. gada barikāžu atceres sarīkojumi, kas turpinājās līdz 20. janvārim. Zaķusalā, akcentējot paaudžu pēctecību, pie barikāžu atceres ugunskura jaunsargi deva zvērestu, dziedāja kori,

Foto: LETA

Jaunsargi ar Latvijas karogiem pie barikāžu dienu atceres ugunskura Zaķusalā

piedalījās Nacionālo bruņoto spēku orķestris, sanākušos ciņāja lauka virtuve.

Barikāžu laika atceres sarīkojumi notika pie Vecmīlgrāvis tilta, atceres brīdis Mārupes kapos pie pieminētajā brīvības cīnītājiem, 1991. gada barikāžu muzeja konferenču zālē - grāmatas "Barikādes barikāžu aizstāvju acīm" atvēršana.

Referenduma jautājums mainīts

Centrālā vēlēšanu komisija apstiprinājusi saistību ar krievu valodas statusu rīkotā referendumā jautājuma jauno formulējumu. Vēlēšanu zīmē paredzēts balsotājiem jautāt: *Vai jūs esat par likumprojekta „Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē” pieņemšanu, kas paredz krievu valodai noteikt otras valsts valodas statusu?*

Lēmums tika pieņemts pēc sēdē izsludinātā pārtraukuma, kurā laikā lēmēji bija konsultējušies ar Valsts valodas centra pārstāvjiem.

Deputāti ST apstrīd referendumu par krievu valodas statusu un prasa to apturēt

Satversmes tiesā (ST) ir saņemts Saeimas deputātu pieteikums, kurā apstrīdēta tautas nobalsošana par krievu valodas statusu. Deputāti lūguši arī piemērot pagaidu norēķinājumu un apturēt 18. februārī plānotā referendumā norisi. Dokuments reģistrēts tiesā, un ST priekšsēdim trīs dienu laikā tas jāizskata un jālemj par lietas nodošanu trīs tiesnešu kolēģijai, kurā viena mēneša laikā izlemj lietas ierosināšanu vai atteikšanos ierosināt lietu.

Deputātu parakstu vākšanu iniciēja *Visu Latvijai/Tēvzemei un Brīvībai/LNNK* (VL/TB/LNNK), un to atbalstīja arī vairāki *Vienotības* deputāti. Deputāts Raivis Dzintars (VL/TB/LNNK) informēja, ka savākti 30 deputātu paraksti, lai apstrīdētu leģitimitāti referendumam par krievu valodu. Iesniegumu Satversmes tiesai (ST) parakstījuši visi 14 Nacionālās apvienības deputāti, no opozīcijas *zaļzemnieku* deputāte Iveta Grigule, kā arī partijas *Vienotība* 15 pārstāvji. Zināms, ka savu kolēģu iniciatīvu nav atbalstījuši Dzintars Ābiķis, Aleksejs Loskutovs, Andrejs Judins, Jānis Lāčplēsis, kā arī Solvita Āboltiņa, kurā šādu soli pamato ar ētiskiem apsvērumiem nenonākt pretrunā ar Saeimas prezidija iepriekš pieņemtajiem lēmumiem. Bet Zatlera Reformu partijas (ZRP) Saeimas frakcija ierosmi vērsties ST vērtē skeptiski pilnā sastāvā, un neviens tās pārstāvis sagatavoto dokumentu nav parakstījis.

Raivis Dzintars aģentūrai LETA pāuda cerību par labvēlīgu rezultātu, proti, ka referendumā norise tiks apturēta un vēlāk būs pozitīvs ST spriedums, ka par šādiem jautājumiem tautas nobalsošana nav iespējama.

No iesnieguma Satversmes tiesai

Pēdējos gadu desmitos ļoti dažādas pasaules valstis papildina savas konstitūcijas ar normām, kurās valoda tiek noteikta par valsts pamatu, valsts simbolu, t.i., konstitucionālu vērtību ar visaugstāko juridisko aizsardzības līmeni. Valoda kā valsts suverēnitātes simbols un saturs tiek nostiprināta līdz ar valsts pamatiem un valsts simboliku. (Prof. Dr. iur. Santa Osipova, „Valsts valoda kā konsti-

tucionāla vērtība, *Jurista Vārds*, 2011. gada 18. oktobris)

Izveidojot savu valsti, latviešu nācija no mazākumtautības Krievijā kļuva par valstsnāciju savā valstī – Latvijā. Nācija ir tauta, kam ir sava nacionāla valsts. Latviešu nācija ieguva savu valstisku ietvaru. Bez savas valodas nevar būt nedz nācijas, nedz valsts. Tāpēc ir loģiski, ka valstsnācijas valoda ir valsts valoda. (Dr.iur.h.c. Egils Levits, „Par latviešu valodu Satversmes 4. pantā nacionālās valsts kontekstā”, *Jurista Vārds*, 2011. gada 25. oktobris)

Urbanovičam liedz pieeju valsts noslēpumiem

Saskaņas centra (SC) Saeimas frakcijas priekšsēdis Jānis Urbanovičs no tiesībsargājošām iestādēm saņēmis oficiālu apstiprinājumu, ka viņam ir liegta pieeja valsts noslēpumiem. Urbanovičs nolēmis pārsūdzēt Satversmes aizsardzības biroja (SAB) lēmumu par atteikumu izsniegt speciālo atļauju darbam ar valsts noslēpumu.

Izveido populāru videoklipu par saviem līdzekļiem

Devīnpadsmit gadu vecais LU students Mārtiņš Pavašaris (viņa viedoklis par referendumu lasāms *BL un Laika* 3. numurā – *red.*) izveidojis videoklipu, kurā aicina piedalīties tautas nobalsošanā un aizstāvēt latviešu valodu. Videoklips tīmeklī guvis lielu popularitāti, savācot vairāk nekā 120 000 skatījumu. Tas saistījis arī valsts iestāžu uzmanību, un šobrīd tiek apsvērta iespēja klipu izmantot informēšanai par tuvojošos referendumu.

Videoklipu Pavašaris izveidojis pats par saviem līdzekļiem ar drauga palīdzību pagājušā gada nogalē. „Tā ir mana pilsoniskā nostāja, ka katram ir jāaizstāvē mūsu valoda.” Skaņas celiņu viņš esot ieguvis no tīmekļa vietnes, kurā autors piedāvājis to izmantot bez maksas. „Nu ir pienācis laiks mums parādīt savu vienotību par mūsu valsti un par mūsu identitāti,” skaidro Mārtiņš.

Kur bijušais ieslodzītais Lindermans meklē atbalstītājus?

Kopumā parakstu vākšana par Satversmes grozījumiem, kuri nosaka krievu valodu par otru valsts valodu, nav nesusi būtiskus pārsteigumus, kaut gan ir daži interesanti fakti. Jo etniski latviskāks novads, jo mazāks ir parakstu skaits. Jo lielāks ciltautiešu īpatsvars novadā, jo lielāka ir parakstu skaits par krievu valodu. Daugavpilī par krievu valodu kā otru valsts valodu ir parakstījušies 44,3% pilsoņu, Zilupes novadā – 37,3%, Rēzeknes pilsētā – 36,1%.

Uzmanību saista parakstījušo skaits Burtņieku novadā. Kopumā latviskajā novadā četrās nedēļās savākti 20 paraksti, bet pēdējās divās dienās šis skaits maģiski izaudzis vairāk nekā līdz... 409 parakstiem. Patiesība, izrādās, ir gaužām vienkārša – Burtņieku novada iecirknī par krievu valodu bija parakstījušies tikai 26 pilsoņi, bet novadam tika iesniegti Valmieras cietumā savākie paraksti, jo tas atrodas Burtņieku novadā. Valmieras cie-

tumā ir parakstījušies 385 pilsoņi, kas izcieš sodu ieslodzījuma vietā, jeb 70,6% no visiem pilsoņiem ieslodzījuma vietā.

Vēl skarbāka aina vērojama citos cietumos. Ilguciema cietumā parakstīties par divvalodību aizgājuši 92,9%, Daugavgrīvas cietumā – 85,6%, Jelgavas cietumā – 77,7%, Jēkabpils cietumā – 76%, Brasas cietumā – 66,8%, Vecumnieku cietumā – 66%, Centrālciemā – 66,5%, Olaines cietumā – 57,7%, Šķirotavas cietumā – 47%, Liepājas cietumā – 36,8% ieslodzīto.

Saeimas deputāts Jānis Dombrava (VL/TB/LNNK) rakstā portālā *Delfi* secinājis: „Rodas jautājums – kāda ir Latvijas noziedznieku etniskā struktūra, ja tik liels īpatsvars pavalstnieku ieslodzījuma vietās ir parakstījušies par divvalodību? Ja pieskaitām nepavalstniekus, kuri atrodas Latvijas cietumos, tad cittautiešu īpatsvars varētu pārsniegt iepriekš plašsaziņas līdzekļu vidē figurējušo skaitli – 75%. Bijušais ieslodzītais V. Lindermans ir spējis uzrunāt savu auditoriju Latvijas cietumos. Varam spriest, ka Nils Ušakovs un Jānis Urbanovičs ar paziņojumu, ka referendumā balsos par krievu valodu, vēlas iegūt labvēlību no krievu valodas dedzīgākiem atbalstītājiem – noziedzniekiem.”

Apstiprina amatā FKTK vadītāju

Saeima 2011. gada 8. decembrī no amata atbrīvoja līdzšinējo Finanču un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) priekšsēdi Irēnu Krūmani. Viņa iesniedza atļaujumu pēc *Latvijas Krājbankas* darbības apturēšanas.

Finanču ministrs Andris Vilks (*Vienotība*) un Latvijas Bankas prezidents Ilmārs Rimšēvičs pēc konsultācijām FKTK vadītāja amatam apstiprināšanai Saeimā virzīja elektronisko sakaru sniedzēja *Lattelecom* Drošības nodaļas vadītāju **Kristapu Zakuli**. Saeima aizklātā balsojumā Zakuli ievēlēja FKTK priekšsēža amatā. Par viņa iecelšanu amatā nobalsoja 73 deputāti.

Atzinīgi vērtē Krievijas prezidenta rīkojumu

Krievijas prezidents Dmitrijs Medvedevs aizvadītā gada nogalē izdeva valsts iekšpolitikai visai nētipisku rīkojumu – izveidot darba grupu, kam jāsniedz priekšlikumi politisko represiju upuru piemiņas iemūžināšanas programai. Priekšlikumi jāiesniedz līdz 1. martam.

Latvijas vēstnieks Maskavā Edgars Skuja atzīst, ka minētās programmas īstenošana kopumā būtu nozīmīgs solis uz priekšu Krievijas vēstures izziņāšanā un vēsturisko procesu izanalizēšanā, īpaši tik jutīgajā jautājumā kā totalitārā režīma seku izvērtēšana. Tas noteikti papildus palīdzētu īstenot Latvijas un Krievijas parakstīto vienošanos par apbedījumu statusu, arī uz represēto piemiņas vietu iemūžināšanu. Tas varētu palīdzēt Latvijai mūsu centienos atrast un atzīmēt Krievijas teritorijā represēto Latvijai piederīgo apbedījuma vietas.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc rītu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu varī uzzināt: **www.leta.lv**
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Vai SC sašķelsies? Pimenovs pret Kabanovu

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Ušakovs un Urbanovičs dievojas, ka tie 190 000, kas parakstījušies par krievu valodu kā ottru valsts valodu Latvijā, un tie, kuři grasās tiem pievienoties 18. februāra referendumā, skaidri apzinoties, ka šī prasība neiegūs vajadzīgo balsu skaitu, bet vēlas “tikai” izkleigt savu protestu pret to, ka ar viņiem “nerēķinās”, viņus neuzklausa, viņus pazemo u.tml. Bet izaicinošais, provokātoriskais minētās prasības raksturs taču paliek?

Viskrasāk šo pozīciju formulējis Saeimas SC frakcijas deputāts un avīzes *Vesti Segodņa* publicists Nikolajs Kabanovs, kuņa spalva ir jāatzīst, *razor-sharp*. Savā rakstā *Par ko mēs iesim balsot* viņš, citējot Annas Achmatovas vārsmu par “vīrišķību, kas mūs nepievlis”, gan atzīst, ka “mums” nav nekādu illūziju - zinām demografisko aritmētiku, bet galvenais tas, ka **pienā-**

kusi fināla spēle: pretinieks gan objektīvi ir spēcīgāks, taču vajagot sakostiem zobiem nodrošināt maksimālo iznākumu.

Tie zobi šņirkst, dzirdam jau, dzirdam. Dusmas, niknums, žults... Kabanovs iestājas par t.s. vēsturisko taisnību, jo jāpierāda, ka “krievu valoda te nav svešvaloda”: krievu valoda “apvienos mūs ar gandrīz 300 miljoni un 1000 gadu kontekstu”. Imperiski dižodamies, Kabanovs prasa, lai “faktiski pastāvošā lingvistiskā prakse” tiktu “institucionāli un leģislatīvi sakārtota”. Tik vien!

To nevar vilcināt bez gala, brīdina Kabanovs, “**citādi šī atspere vienkārši sprāgs**”. Ko tas nozīmē - dumpi? Kabanovs tālāk raksta, ka “vietējie diletanti” ir spējīgi tiktāl kompromitēt savu valsti, ka “sēdēt ar LR pie starptautiskā galdā” būšot tikpat apkaunojoši “kā pirms 30 gadiem ar Dienvidāfriku”. Arvienvārd - aparteids.

Nobeigumā Kabanovs kļūst daiļrunīgs: “Mums ir mests izai-

nājums (...) Mierīgi un civilizēti atbildēsīm tam, turklāt vienoti, kā to gadsimtos pierādījuši cilvēki, kuņu valoda ir krievu valoda.”

Cits Saeimas SC frakcijas deputāts - Igors Pimenovs, krievu skolu atbalsta apvienības aktīvist, arī ir īstens krievu cilvēks. Un tomēr viņš kategoriski noraida U&U un Kabanova “nostādnē”. Intervijā *Vesti Segodņa* žurnālistei Natalijai Sevidovai viņš brīdina: “Mēs ļaujāmies ievilkāt sevi bīstamā mutulī!” Viņaprāt visa tā parakstu vākšana un paredzamais referendums tikai spēcinašot nacionālrādikalus un vājināšot krievu valodas pozīcijas.

Igors Pimenovs lūko Natalijai Sevidovai skaidrot, ko domā latvieši: “Latvietis izprot neatkarīgās nacionālās valsts atjaunošanu kā savu personisko uzvaru, kā savas biografijas faktu. Bet to, ka ir tikai viena valsts valoda, - kā šis uzvaras pazīmi, tās sinonimu. Jebkuņš mēģinājums latviešu valodai pielīdzināt citu valodu, vienalga

kuņu, tiek uzvertas kā pretenzija apšaubīt notikumu, ar kuņu viņš lepojas.” Tāpēc, paskaidro Pimenovs, referendums liek latviešiem “ētniski mobilizēties”. Viņaprāt referendums tikai saasināšot konfrontāciju starp latviešiem un ne-latviešiem. Tiek apdraudēts pats galvenais, uz ko balstās starptautiskā saskaņa, - uzticība: “Tas ir netaisnīgi un ļoti bīstami.”

Pimenovs ar nožēlu konstatē, ka krievu inteliģence “nav aicinājusi tautiešus ignorēt **provokātorisko** aptauju par otras valsts valodas statusa piešķiršanu krievu valodai” (izcēlums mans - E.G.).

Igors Pimenovs raksta: “SC frakcija Saeimā aicinājusi Latvijas pilsoņus piedalīties referendumā. Tālāk katrs pats izšķirsies. **Es uz referendumu nedošu.**”

Tātad - Pimenovs, kam savā partijā ir zināma ietekme, ir pret Kabanovu, pret Ušakovu, pret Urbanoviču. Vai varam prognozēt, ka *Saskaņas centrs* sašķelsies?

Tikmēr Lindermans, Osipovs

un Gaponenko turpina ārdīšanās: tiklīdz Eiropas Parlamenta deputāts Krišjānis Kariņš (*Vienotība*) intervijā žurnālam *Playboy* uzdrošinājās bilst, ka vajadzētu panākt, lai krievvalodīgo bērni latviskotos, negantā trijotne biedrības *Rodnoj jazyk* (Dzimtā valoda) vārdā vērsās LR prokurātūrā, apsūdzot Kariņu ... **genocīda** veicināšanā, jo, raugi, “piespiedu asimilācija” esot tas pats genocīds saskaņā ar Latvijas Republikas Krinālkodeksa 71.1 pantu, kur vienu no genocīda pazīmēm minēta “bērnu pārceļšana piespiedu kārtā no vienas (nacionālas) grupas uz citu”. Un, tā kā “atklāts aicinājums uz genocīdu sodāms ar brīvības atņemšanu uz astoņiem gadiem”, negantā trijotne alkst Kariņu ieskundēt.

Lindermans, Osipova, Gaponenko krievu “troika” trakā steigā auļo - kurrp?

Franks Gordons

Parakstu vākšana par dažādiem jautājumiem mūsu valstī kļuvusi par sava veida modes lietu. Kā zināms, krievvalodīgo tiesību atbal-

stītājiem izdevās savākt pietiekami daudz parakstu, lai forsētu tautas nobalsošanu (referendumu) par to, vai krievu valoda kļūst par ottru valsts valodu. Tas paredzēts Satversmē: „Ne mazāk kā vienai desmitajai daļai vēlētajū ir tiesība iesniegt Valsts prezidentam pilnīgi izstrādātu Satversmes grozījumu projektu vai likuma projektu, kuņu Prezidents nodod Saeimai. Ja Saeima to nepieņem bez pārgrozījumiem pēc satura, tad tas ir nododams tautas nobalsošanai.” Pirmo reizi tauta šīs tiesības izmantoja tālajā 1923. gadā, kad referendums bija par valsts tiesībām atsavināt baznīcas un lūgšanu namus. Toreiz nesanāca kvorums, tāpat tas bija arī ar četriem citiem referendumiem pirmskaņa Latvijā, lai gan pārējos gadījumos ierosinājums nāca no Saeimas deputātiem, nevis no tautas. Laikā pēc okupācijas beigām arī bijuši vairāki tautas vai deputātu ierosināti referendumi, bet nevienā no tiem nav savākts pietiekams kvorums. Referendums par iestāšanos Eiropas Savienībā un referendumu par 10. Saeimas padzišanu notika ar citiem noteikumiem.

Mūsdienās parakstu vākšana notiek arī citā kontekstā, proti, tīmeklī ir portāls *Manabals.lv*, kur jebkuņš cilvēks var ierosināt kādu jautājumu. Patlaban paraksti tiek vākti par latgaļu valodas statusu, par domu, ka deputātiem no padziņas Saeimas nepienākas kompensācija, par progresīvas nodokļu sistēmas ieviešanu u.c. Ja tiek savākti 10 tūk-

toši parakstu, jautājums tiek iesniegts Saeimā, lai gan par to, kas parlamentam tādā gadījumā jā dara, patlaban stingru noteikumu vēl nav. Saeima otrā lasījumā ir pieņēmusi likumprojektu, kas ļautu parlamentā vērsties nevis desmit tūkstošiem, bet gan pieciem tūkstošiem peticiju parakstītāju. Likumprojektā teikts, ka šādi iesniegtus dokumentus pārbaudīs Saeimas Mandātu un iesniegumu komisija un tā arī lems par jautājuma virzišanu turpmākai apspriešanai.

Tāds ievads nepieciešams, lai ķertos pie šī komentāra galvenā temata, proti - pilsonības (pavalstniecības). Jo portālā *Manabals.lv* patlaban arī tiek vākti paraksti par pilsonības piešķiršanu visiem Latvijas nepilsoņiem. „Ši ir iespēja izbeigt 20 gadu ilgušo netaisnību, kuņas rezultātā esam nonākušī līdz šodienas katastrofai. Ir nepieciešams tūlītējs Saeimas lēmums šīs netaisnības apturēšanai, lai kopīgiem spēkiem mēs sāktu celt jaunu dzīvi,” - tā skaidrojuši domas autori. Arī pagalam kreisā politiskā apvienība *Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā* (PCTVL) tā paklusu ierastajā kārtībā ir sākusi vākt parakstus par visu nepilsoņu padarīšanu par pilsoņiem, un tas notiek tā paša procesa ietvaros, kā notika parakstu vākšana par krievu valodas tiesībām.

Taču doma par nepilsoņiem tomēr nav ideja, kuņai spīdētu īpaši labas izredzes. Tiesa, ja Latvijas pilsoņu kopienā atradās pietiekami daudz atbalstītāju domai par krievu valodas statusa paaugstināšanu, nav izslēgts, ka atradīsies pieci tūkstoši, kas atbalstītu visu nepilsoņu padarīšanu par pilsoņiem vienā acimirklī (vai arī, iespējams, atradīsies pietiekami daudzi, lai pieteiktu referendumu ierastajā kārtībā), taču nav absolūti ne mazākā jautājuma par to,

ka Saeima šādu domu neatbalstītu un, ja notiktu referendums, tad, tāpat kā ar krievu valodu, nebūt ne Latvijas pilsoņu vairākums par to nobalsotu pat tad, ja savāktos kvorums. Nepilsoņi tomēr paši ir vainīgi, ja kopš valsts neatkarības atjaunošanas nav bijuši spējīgi iemācīties valsts valodu pietiekamā līmenī, lai izturētu naturālīzācijas procesu. Lai kāds bijis iemesls („Esmu pārkāpis vecu, lai iemācītos valodu”, „Esmu aizvainots par to, kā Latvija pret mani izturas”, „Esmu aizvainots par to, ka pilsonību man nedod automātiski”), aizbūdinājuma tam nav un nevar būt. Fakts tomēr ir tāds, ka ar 99 procentu pārliecību var teikt - krievu valoda par valsts valodu nekļūst un nepilsoņiem automatiski pilsonību neviens nedos.

Toties ir cits pilsonības jautājums, kas ir itin svarīgs *Laika* un *Brīvās Latvijas* lasītājiem, proti, jautājums par dubultpilsonību. Par šo jautājumu Latvijas politikā ir runāts jau sen, lielākoties gan negribīgi. Pirms vairākiem gadiem Saeimā uzpeldēja priekšlikums dubultpilsonību lielākam skaitam cilvēku nevis pieļaut, bet gan atņemt, - runa bija par cilvēkiem, kuři valsts pārvaldē vēlas ieņemt dažādus amatus. Toreiz nekas nesanāca, un patlaban Saeima beidzot ir konceptuāli apstiprinājusi domu, ka dubultpilsonību varētu iegūt cilvēki, kas ir pavalstnieki Svecē, Austrālijā, Brazīlijā, kā arī jebkuņš Eiropas Savienības vai NATO dalībvalstī. Tas būtībā attiecas uz visām tām valstīm, kur dzīvo latviešu tautas Otrā pasaules kara laika emigranti, kā arī visi tie, kuři no valsts ir pazuduši laikā, kopš ES valstis sāka atvērt savu darba tirgu to valstu iedzīvotājiem, kuņas savienībā iestājās 2004. gadā. Uzskatāmi sarakstā nav ne Krievijas, ne Baltkrievijas, ne arī citu ārpus ES,

bet Latvijas robežām tuvu valstu, lai gan Sibīrijā joprojām dzīvo latviešu ģimenes, kuņas bijuši kādreiz deportētie cilvēki, bet viņu bērni un mazbērni nav Latvijas pilsoņi. Taču attiecībā uz minētajām diasporas valstīm parlaments patlaban gaida priekšlikumus, un ir stipri ticams, ka kaut kad ne pārāk tālā nākotnē likums arī tiks pieņemts.

Tradicionālajiem emigrantiem Amerikā, Kanādā un Rietumeiropā šī jautājuma atrisināšana nodrošinās, piemēram, ka, pirmkārt, ļaudis varēs piedalīties Latvijas Saeimas vēlēšanās. Neesmu pārliecināts, vai ārvalstīs dzīvojošie latvieši tik ļoti seko mūsu valsts notikumiem, lai vēlēšanu dienā varētu veikt apzinātu, ar informāciju pamatotu izvēli, bet katram pilsonim tomēr ir tiesības piedalīties arī politiskajos procesos. Otrkārt, Latvijas zilā pase nozīmē, ka tās īpašnieks ir arī Eiropas Savienības pilsonis un tā dēvētajā Šengenas zonā tās iemītnieki var ceļot bez robežkontroles (tas, starptautiski, ir viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc Krievija tik ļoti vēlas bezvīzu režīmu ar ES, jo tad, ieradies vienā Šengenas zonas valstī, Krievijas pilsonis varēs brīvi ceļot arī uz visām pārējām tās valstīm un tas arī ir iemesls, kāpēc Eiropā lēmumu par šo domu pieņemt tās pieņēmēji ir vilcinājušies). Un, protams, ir arī fakts, ka Latvijas pilsoņu pēcteči dubultpilsonību varēja pierēģistrēt tikai līdz 1995. gadam. Aiz borta palika visai daudz cilvēku, kas labprāt būtu arī savas dzimtenes vai tēvcimē pilsoņi. Nu šis jautājums būs atrisināts.

Savukārt jaunajiem emigrantiem jautājums ir būtisks tieši bērnu dēļ. Automatisku pilsonību piedzimšanas brīdī pasaulē nodrošina vienīgi dažās valstīs, redzamākā, protams, ir ASV. Tas ir

tā dēvētais *ius soli* vai „zemes tiesību” princips. Vienīgā valsts Eiropā, kas to nodrošina, ir Rumānija, savukārt Lielbritānija un Īrija, kur mīt vairākums mūsdienu emigrantu, tā nedara. Tām ģimenēm, kuņas emigrācijā ir nolēmušas palikt pavisam, jautājums par pasi bērniem ir aktuāls, jo stipri ticams, ka dažs labs bērns ar laiku vēlēties dzīvot un strādāt Latvijā un ar pasi tas, protams, būs daudz kārt vienkāršāk.

Par dubultpilsonību patlaban runā ne tikai Latvijā vien. Pagājušajā nedēļā ietekmīgais britu žurnāls *The Economist* par to rakstīja: „No valsts viedokļa dubultpilsonība labākajā gadījumā ir nekārtība un sliktākajā - drauds. Valdība labprātāk gribētu, lai cilvēks piedzimst, dzīvo, strādā, nodokļus maksā, subsidijas saņem un nomirst vienā un tajā pašā vietā. (...) Pilsonība ir līme, kas tur kopā individu un valsti. Aizskar to, un līme izirst.” Taču žurnāls arī atzīst, ka „dzīve ir sarežģītāka”. Konstatēts, piemēram, ka daudziem pasaules ebrejiem kabatā ir Izraēlas pase „solidaritātē ar ebreju valsti (un arī kā apdrošināšanas polise)”. Konstatēts arī, ka pilsonība bijusi būtiska tad, kad valsti ir obligāts militārais dienests, bet mūsdienās tas ir kļuvis par samērā lielu retumu. Un tad tiek secināts: „Dubultpilsonība ir nenovēršama un būtībā arī liberāla. Pricēsimies par to.”

Neprotu teikt, cik daudzi Amerikā vai Austrālijā dzīvojoši latvieši ir īpaši ieinteresēti kļūt par Eiropas Savienības pilsoņiem, taču pieļauju, ka starp *Laika* un *Brīvās Latvijas* lasītājiem ir pietiekami daudzi, kuři par Latvijas pilsoņiem gribētu būt gan. Nu šķiet, ka paredzamā nākotnē tas arī kļūs iespējams. Piekritu žurnālam *The Economist*: pricēsimies par to!

Kārlis Streips

Pilsonība: viena, divas, trīs

Per aspera ad astra. Vai tas ir par kultūru Latvijā?

Pārdomas pēc tikšanās ar LR kultūras ministri Žaneti Jaunzemi-Grendi

Mūsu intervija ar LR kultūras ministri notika vēl pirms tam, kad Latvijas plašsaziņas līdzekļi vēstīja: ministrei Jaunzemi-Grendei divu mēnešu darbības laikā trīs skandali. Pirmais – par sliktu darbu atlaista Kultūras ministrijas valsts sekretāre Solvita Zvidriņa, pēc viņas iniciatīvas savukārt ministres „lieta” sakarā ar privātu ieinteresētību valsts amatpersonas posteni nodota KNAB izskatīšanai un visbeidzot – atteikums parakstīt līgumu ar Latvijas Nacionālās operas ilggadējo direktoru Andreju Žagaru pēc konkursa, kurā uz minēto amatu pretendēja Žagars viens pats. Vētra, kas sākās jo īpaši pēc trešā minētā skandala, Latvijā izvērsās plaša un daudznozīmīga. Jāteic gan – jau pirms pāris gadiem uzņēmēji tēvzemē neizpratnē grozīja galvu par to, ka Operai „atlaists” pusmiljonu lielais nodokļu parāds. Kā nu ne – pamēģini, mazais vai vidējais uzņēmēj, savlaikus nesamaksāt savu tūkstošēnu vai pāris tūkstošus latu nodokļos, – drīz vien viņam zvana Valsts ieņēmumu dienesta inspektors. Un te parāds aizlaista līdz pusmiljonam! Tolaik ministrs Ints Dālderis arī intervijā mūsu avīzēm teica – netiks piedots, ja tā būs turpmāk! Nevienam jau arī nebija noslēpums, ka Žagars bijis savulaik kultūras ministres Helēnas Demakovas, tā teikt, simpatiju lokā. Un Demakova tolaik un arī tagad ir satiekama vai it visu operas pirmizrāžu skatītājos. Žanete Jaunzeme-Grende gan ne. Ir izveidojies uzskats, ka viņas prioritāte ir Gaismas pils. Un „saziemē” viņas ģimenes draudzība ar tās galveno būvnieku Māri Saukānu.

Bet uz Vāgnera „Dievu mīkresli” jaunā ministre bija, uz otro izrādi 27. novembrī. Un par to bija sajūsmā (šim iestudējumam ir apbrīnotāji un nīdēji, ir *fani* un kritiķi. (Mūsu laikraksta 7. lappusē lasiet arī mūzikas apskatnieka maestro Paula Dambja domas. Ja man ļauts izteikt savu personisko viedokli – es pievienojos Dambim.) No mūsu intervijas ar Ž. Jaunzemi-Grendi: „Vāgnera divus gadus dzīvojis Rīgā – visi opermīļi to zina. Un ir labi, ka mūsu Nacionālā opera izmanto iespēju iestudēt visu „Nibelunga gredzena” ciklu, lai tādējādi iekļautos Vāgnera 200 gadu atcerē, kas tiks svinēta 2013. gadā. Tas ir mūsu pienums Eiropas kultūrai un parāda mūsu varēšanu. Biju ļoti pozitīvi pārsteigta par režisora Viestura Kairiša darbu. Es šai izrādē redzēju daudz simbolu, redzēju Raini – „Uguni un nakti”, „Induli un Āriju”, kristietību, simbolus attiecībā uz aizgājušajiem un jaunajiem laikiem. Kairišs mūsu sarunā puda prieku, ka biju saskatījusi mūsu laikmeta netīrības un amorāluma atklāsmi. Tas bija smalki, drosmīgi, ģeniāli.”

Mūsu sarunā mēģināju ministrei bilst par mākslas sociālo lomu, – vai šai sarežģītajā laikmetā tomēr nevajadzētu akcentus likt uz to, kas nav nedrošs

Uzziņai

Žanete Jaunzeme-Grende • Dzimusi 1964. gada 10. martā. • Beigusi Latvijas Fiziskās kultūras institūtu, Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultāti un Rīgas Starptautiskā biznesa un administrācijas augstskolu. • Pirmais solis uzņēmējdarbībā – Zviedrijā iegādāto auto pārdošana Latvijā. Vēlāk izveidojusi apdrošināšanas brokeru firmu, bijusi arī apdrošināšanas kompanijas *Marsh* valdes priekšsēde. • 2006. gadā uzsāka darbu Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamerā, 2008. gada aprīlī kļuva par valdes priekšsēdi. • Nodarbojusies ar orientēšanās sportu, bijusi Latvijas Orientēšanās federācijas prezidente, organizējusi tautas orientēšanās sacensības *Magnēts*. • Vīrs – viens no savulaik labākajiem Latvijas orientieristiem Ants Grende (patlaban strādā apdrošināšanas sabiedrībā *Marsh*). • Ir meita Maija Jaunzeme (20 gadi).

un depresīvs... vismaz. Kādā intervijā režisors Kairišs teicis, ka viņš arī dzīves īstenībā redz „alkas pēc asinīm un nogalināšanas”. Piedodiet, es redzu arī dzīvi apliecinātājas un pozitīvas vērtības, paldies Dievam! Un ļoti gribētu, lai tieši tās ar kultūru tiktu apliecinātas.

„Neticu plašsaziņas līdzekļiem, neticu nevienam, jo kritizēts tiek viss,” saka ministre, bet man pa rokai gadās tieši slavinātāja atsauksme, kas izdrukāta no *Neatkarīgās Rīta Avīzes*.

Nepatiku pret žurnālistiem no ministres uz savas ādas sajutu arī es, līdz nācās paskaidrot par t.s. trimdas preses vienīgo atkarību – no sava lasītāja, tālab pamatu būt objektīviem un pirmām kārtām – informatīviem. Bet ne jau es viena, izrādās, esmu jutusi šo gana atklāto nepatiku. Nedēļraksta *Ir* žurnālistes Anda Burve-Rozīte un Indra Sprance dabūjušas no Jaunzemes-Grendes nīknu „atšķilumu” un atbildi: „Kāpēc ministram jābūt vizījai? Vizījai par operu jābūt direktoram.” Un pēc tam

lasām nepārprotamu ministres mājienu žurnālā *Ieva*: „Tikko man bija saruna ar divām žurnālistēm, kuŗas uz mani divas stundas blāva.” Dies pasarg, kāpēc „šerpā” ministre viņas neizmeta no kabineta tāpēc, ka blāuj?! Šķiet, pārāk bieži ministre arī lieto vārdu salikumus: „Kāpēc Andrejs Žagars?” un „dievība Andrejs Žagars”. Raugiet, Žagars tiešām „šarmē” un pārliecina. Jaunzeme-Grende šobrīd diemžēl vēl ne, jo pārāk atklāti ik pa brīdim no ministres teiktā un darbībām izlien laukā politikas „āža kāja”. Par politikas klātieni abu konfliktā intervijā *Latvijas Avīzei* teic arī Andrejs Žagars.

Izrādās, tas nolāpītais pusmiljons Operai, kā skaidro Žagars, velkas līdz kopš 2009. gada, kad tieši par šādu summu tika „apcirpts” Operas budžets jau pēc iepriekšējās izdevumu samazināšanas, atlaižot darbiniekus un samazinot algas. Bet visi sagaidām, lai Opera mirdzētu!

Atgriežoties pie „Dievu mīkresļa” – valsts 170 tūkstošus latu

dārgajam, septiņas stundas ilgajam iestudējumam ar daudziem viesmāksliniekiem, ieskaitot statistu no Zviedrijas, nekurnot atvēlēja 100 tūkstošus.

Bet – tās pašas objektivitātes vārdā – teksti no mūsu intervijas ar ministri.

Kultūrai Latvijā ir nepieciešama investīciju piesaiste un ideju piesaiste. Ir jāattīsta radošās industrijas, kas pašas pelna, un es vēlos pievienot [šim procesam] savas zināšanas, ko esmu guvusi, gan strādājot uzņēmējdarbības vidē, gan studējot valsts pārvaldī.

Ir jādomā par kultūras nozīmi tautsaimniecībā un ikviena cilvēka dzīvē. Jo – visas labās ziņas, kas saistās ar Latviju, ir par kultūru. Tik maza valsts var dot pasaulei tādus brīnumus! Ir ļoti patīkami strādāt šādā nozarē. Mums ir jāapzina un jākultivē personības, turklāt – tām vēl dzīvām esot – kā tēvzemē, tā ārpus Latvijas. Mēs tomēr pietiekami necienām savus pietiekami necienām savus pietiekami cilvēkus. Un tādi ir arī starp trimdā dzīvojošiem latviešiem. Tikai mēs to nezīnām.

(Jālasa *Laiks* un *Brīvā Latvija*, kur ik nedēļu ir apraksti par kultūras aktivitātēm un spožām personībām gan viņpus okeāna, gan Eiropas mītnes zemēs! Bet Kultūras ministrija nav starp mūsu avīžu abonētājiem.)

Mūsu sarunā atminos laikus, kad, piemēram, Valsts Kultūrkapitāla fondam nauda tika piešķirta no valsts akcīzes nodokļu maksājumiem jeb, vienkārši runājot, no alkohola lietotājiem un pipmaņiem. Jautāju – vai jūs, būdama ministre, cīnīsities par šīs naudas atgūšanu kultūrai?

Un ja nu visi beigs pīpēt?! Šāda retorika vienreiz ir jāizbeidz! Drošības, tostarp finanču ziņā, nekad nebūs. Kultūrai ir jābūt gatavai parādīt, ka ir nevis patērētāja, bet spēj arī pelnīt! Jēga ir radīšanā. Valsts akciju sabiedrība „Latvijas meži” jau ir atvēlējusi 800 tūkstošus latu Kultūrkapitāla fondam. Un šī papildu nauda ir mērķtiecīgi jāizmanto. Ja man jautā – vai būs vairāk? – es atjautāju – par cik vairāk jums vajag?

Vai cīnīsies? Es necīnīšos. Jo cīnoties neko nevar sasniegt.

Tāda ir ministres nostāja, un ar tādu mums acimredzot jārekinās.

Visbeidzot labās ziņas, kas noteikti iepriecinās mūsu lasītājus – kultūras draugus un atbalstītājus Latvijā un ārpus Latvijas. Latvijas Nacionālās operas ģildi Ņujorkā jau nu noteikti.

Jautāju ministrei par viņas attieksmi pret „sāpju bērnu” – latviešu nacionālo operu un latviešu mūziku vispār. Gan nenosaucot precīzi, ministre pavēstīja, ka tuvākajā nākotnē paredzami jauni iestudējumi 2012. gadā – Andra Dzenīša „Daukas” iestudējums Operā, 2013. gada rudenī – Ērika Ešenvalda „Iemūrētie” (iestudējums ar dzejnieces Ineses Zanderes libretu, veltīts Gaismas pilij), Juŗa Karlsona balets „Karlsons lido atkal”, 2014. gada pavasarī – Kristapa Pētersona opera „Šachs”, tā pašā gada rudenī – Artura Maskata opera „Valentīna”. Pa vidū arī Romualda Karlsona „Pazudušā dēla” atjaunojums un... Bruno Skultes „Vilkaču mantinieces” izrādes arī.

Un vēl – Kultūras ministrija cītīgi strādājot, lai atjaunotu 2008. gadā „nocirptu” mērķdotāciju pašdarbības – koŗu, deju kopu u. c. darbības uzturēšanai. Lai gaidāmie Dziesmu svētki Latvijā būtu tikpat krāšņi kā līdz šim.

Ligita Kovtuna

P. S. Mēģināju jautāt arī par integrācijas problēmu, kas uzticēta Kultūras ministrijai. Ministre tik vien pateica, ka augstu vērtē iepriekšējās ministres Sarmītes Ēlertes izveidoto koncepciju, un apsoliņa, ka atsūtīs uzaicinājumu uz kārtējo konferenci par šo jautājumu. Uzaicinājumu nesāņēmu un joprojām isti nesaprotu, kas ir šī noslēpumainā integrācija, kuŗai Latvijas valsts gatava atvēlēt naudu no sava pagalam skopā budžeta.

Michails Hazans

Latvijas emigrācijas mainīgā seja: 2000–2010

(Turpināts no Nr. 3)

Tomēr faktiski emigrācijas līmenis bija daudz zemāks. Emigrācijas potenciālu ierobežoja ne tikai cerības uz labāku dzīvi tepat Latvijā (2000.–2003. g. bezdarbs lēni, bet stabili samazinājās un algas auga straujāk nekā cenas), bet arī ekonomiskajai migrācijai nelabvēlīga institucionālā vide un ļoti augstas izmaksas. Lai strādātu ārvalstīs, bija jākāro gan uzturēšanās, gan darba atļauja vai arī nācās uzņemties risku uzturēties un/vai strādāt nelegāli. Latvijas nepavalstniekiem papildu šķērslis bija nepieciešamība kārtot vīzas iebraukšanai gandrīz visās ES valstīs. Meklēt darbu ārzemēs bija daudz grūtāk un dārgāk nekā tagad. Telefona sarunas ar ārzemēm bija ļoti dārgas (un – ticiet vai ne – cilvēkiem bija jāiztiek bez skaipa...). Timeklis (internets) bija lēns, dārgs un ne visur pieejams. Turklāt informācija par vakancēm ārzemēs, kā arī būtiska konteksta informācija (uzturēšanās atļaujas, darba attiecību tiesiskais aspekts u. tml.) nebija pieejama tik ērtā, sakopotā un pat iztulkotā veidā kā tagad. Arī lētās aviobiļetes nebija tik izplatītas. Privātu darbā iekārtošanas firmu pakalpojumi bija dārgi, un ne vienmēr

uz tiem varēja droši paļauties. Par to liecina arī 2003. gadā veiktās Delfi portāla lietotāju aptaujas rezultāti: no 2,1 tūkst. respondentu, kuri izteica gatavību pēc Latvijas iestāšanās ES izmantot darbaspēka brīvas kustības priekšrocības un doties strādāt kādā no ES valstīm, 89% bija gatavi braukt tikai ar noslēgtu darba līgumu, turklāt tikai 20% uzskatīja par pietiekamu līgumu ar licencētu Latvijas darbā iekārtošanas firmu.

Tātad var teikt, ka pirms ES paplašināšanas ekonomiskajai emigrācijai *de facto* bija diezgan augsts cenzs (sliexnis) attiecībā uz personas iniciatīvu un gatavību uzņemties risku. Šādā situācijā relatīvi zemākas izmaksas darba meklēšanai ārzemēs bija cilvēkiem ar profesionāliem vai vismaz privātiem kontaktiem mērķa valstīs, labām svešvalodu zināšanām, iespējām personiskos nolūkos izmantot timekli darbavietā, labām informācijas meklēšanas un apstrādāšanas prasmēm. Personām ar augstāko izglītību šīs pazīmes caurmērā piemīt biežāk nekā citiem.

Attiecībā uz migrācijas virzieniem no teorijas viedokļa var sagaidīt, ka daļa emigrantu izvēlējušies zemo adaptācijas izmaksu

stratēģiju, orientējoties uz valstīm, kur mitinājās daudzu Latvijas iedzīvotāju radinieki vai draugi no iepriekšējiem emigrācijas un imigrācijas vilņiem: ASV, Kanadu, Zviedriju un Vāciju, kā arī Krieviju, Ukrainu un Baltkrieviju. Savukārt citi (ar augstāku iniciatīvu) izvēlējās relatīvi jaunus migrācijas virzienus – galvenokārt Angliju un Īriju (jo angļu valodas zināšanas Latvijā ir vairāk izplatītas nekā citu ES valodu prasmes), bet arī citas vecās Eiropas valstis.

Rezumējot var izteikt šādas hipotezes:

2000.–2003. g. ekonomisko emigrantu vidū

(a) augsti izglīto tie individu īpatsvars bija lielāks nekā Latvijas iedzīvotāju vidū;

(b) nelatviešu īpatsvars bija lielāks nekā Latvijas iedzīvotāju vidū.

Turklāt

(c) ekonomiskās emigrācijas plūsmu virzieni bija visai diversificēti.

Emigrācija ES pāspārnē (pirms krīzes): institucionālie un tirgus faktori. Pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā 2004. gada maijā un līdz ekonomiskās krīzes sākumam 2008. gada beigās migrācijas procesus noteica galvenokārt divi faktori: Eiropas kopienas

darbaspēka brīvas kustības principu pakāpeniska realizācija; ekonomiskā izaugsme.

Ekonomiskā izaugsme vecajā Eiropā radīja pieprasījumu pēc jauniem darbiniekiem, tādējādi palielinot potenciālo darba emigrantu sagaidāmos ieguvumus un stimulējot migrāciju. Savukārt Latvijas straujās ekonomiskās izaugsmes rezultātā bezdarbs pakāpeniski pazeminājās un reālā darba samaksa pieauga, reducējot sagaidāmos ieguvumus no emigrācijas, tādējādi ar laiku mazinot motivāciju emigrēt un stimulējot neseno emigrantu atgriešanos.

No otras puses, darbaspēka brīvas kustības ieviešana tieši vai netieši reducēja visus migrācijas izmaksas veidus, tādējādi stimulējot emigrāciju. Atšķirībā no samērā lēnām pārmaiņām Latvijas darba tirgū šis efekts iedarbojās ļoti ātri. Jau kopš 01.05.2004. savus darba tirgus atvēra Īrija, Lielbritānija un Zviedrija, kur Latvijas un citu jauno dalībvalstu pilsoņi kļuva par līdztiesīgiem darba tirgus dalībniekiem. Tas mazināja migrantu psiholoģiskās un adaptācijas izmaksas, kā arī neveiksmīgas darba migrācijas

risku. Vienlaikus Latvijā (un citur Eiropā) sāka darboties Eiropas mobilitātes portāls un Eiropas valstu nodarbinātības tīkla (EURES) konsultanti, kuri 2004.–2005. gadā (kopā) sniedza ap 10 tūkstošus konsultāciju, bet 2006.–2007. gadā – vairāk nekā 12 tūkstošus. Tas būtiski pazemināja potenciālo emigrantu informācijas iegūšanas un darba meklēšanas izmaksas.

Mobilitātei labvēlīgas institucionālās pārmaiņas palielināja pieprasījumu pēc starptautiskajiem pārvadājumiem un telekomunikāciju pakalpojumiem, rezultātā Eiropā, tostarp Latvijā, būtiski paplašinājās pasažieru un kravu lēto pārvadājumu segments, pazeminājās starptautisko tālsarunu tarifi, uzlabojās timekļa pieejamība. Tas savukārt atkal pazemināja gan darba meklēšanas izmaksas, gan migrācijas tiešās izmaksas.

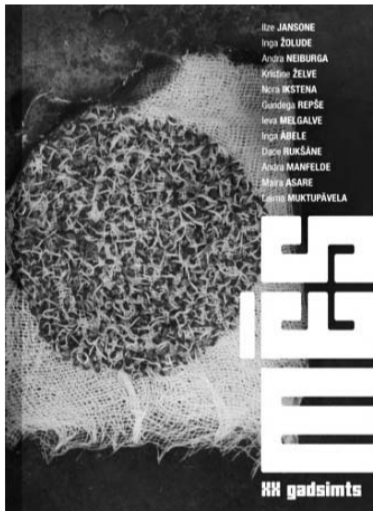
P. S.

Saišināti no „Latvija. Pārskats par tautas attīstību 2010./2011. Nacionālā identitāte, mobilitāte un rīcībspēja”. Rīga, LU Akadēmiskais apgāds.

Vairāk par autoru lasiet mūsu laikraksta 2011. gada 46. numurā.

Sieviešu stāsti

Stāstu krājums Mēs. XX gadsimts, „Dienas grāmata”, 2011.g., 272 lpp.

Grāmatas ievadā literātūrzinātnieks Valters Nollendorfs atgādina pagājušā gadsimta septiņdesmito gadu amerikāņu feministu kustības dalībnieču centienus panākt, lai vēsture turpmāk tiktu aplūkota arī no sievišķīgā skatupunkta, ne tikai no vīrišķīgā vien. Rotaļojoties ar angļu vārda *history* (vēsture) nozīmi un izcelsmi, viņš sauc atmiņā, kā feministes pieprasījušas, lai *his story* (viņa stāsts) tiktu papildināts ar *her story* (viņas stāsts).

Ja jūs krājuma divpadsmit stāstus bez autoru vārda dotu izlasīt kādam kaut cik vērigam lasītājam un aicinātu viņu pateikt, kura dzimuma autors stāstu sarakstījis, kāds varētu būt iznākums? Ja šāda izmēģinājuma trusītim trāpītos tikt man, es tikai četrus stāstus atskārstu par sievietes prāta un roku veidojumu, bet pārējos astoņus būtu varējis sarakstīt gan rakstnieks, gan rakstniece.

Inga Žolude 23 lappuses garajās **Sarunās no frontes** brīvības cīnītāju mutē ieliek vienu pašu rupju vārdu, un arī viņu žargons ir pielādējis un maigs. Protams, mums var būt vēlēšanās mūsu valstiskās neatkarības izcīnītājus tagad uzlūkot gandrīz vai par svētumu, bez miesas un asinīm, bez spējas zaimot un lamāties, bet uz tik izteiktu idealizāciju vērsta var būt tikai ļoti labi audzināta sieviete. – Andras Neiburgas stāstā **Kur es esmu** sieviešu emancipācijas ideja ieskanas jau 1925. gada Rīgā. – Ieva Melgalves **Laimdotas atbrīvošanā** rodas iespaids, ka rakstniece savu tēlu Juri iekāro vairāk, nekā Juris iekāro titulvaroni Laimdotu.

Slavas dziesmu sievietēm par viņu spēju pārciest un izturēt grūtus apstākļus dzied Laima Muktupāvela stāstā **Krustvēs**

un **brāļi, dūmi un zelts**: „Kaļus uz saviem pleciem iznes sievietes, - kuņas stiprākas, tās var kaļu pavilkt. Veči saiet mežā un tup, viņi lepni var paziņot – čau! – es aizeju partizānos/mežabrāļos. Kamēr veči sevi kā genu banku sargāja, tupēdami ierakumos, blindāzās dziļi mežā, sievietes viņiem sagādāja ēdienu, viņas jūdzās arkļos, plāva, samala miltos pasauli, no rūgtajām asarām cepa saldo maizi un, riskēdamas ar savu godu un dzīvību, nesa ar bārdi aizaugušajiem večiem bunkuros maizi. Viņas sačurkināja gaļiņu, pašas neēda, atnesa ēdienu, izmazgāja viriešu utainos kreklus...”

Kad dažu dienu laikā pēc kārtas izlasīti divpadsmit stāsti, mazāk spilgtās vietas jau paguvušas no atmiņas pagaist, aizšķīrot pēdējo lapu. Tāpēc te dažas piezīmes par labākiem vai krāšņākiem momentiem krājumā ārpus sievišķīgā un vīrišķīgā pretostatījuma temas.

Grāmatas ievadā tās iedvesmotāja Gundega Repše pastāsta, ka iecere bijusi jaunākām rakstītājām piešķirt senākus laikus, lai viņām būtu „iespēja pētīt un apzināt periodus, kurus viņas nav piedzīvojušas”. Tad nu jauno rakstītāju kategorijā, tā šķiet, vajadzētu likt pirmā stāsta **Pieci** autori Ilzi Jansoni. **Pieci** patika. Forma tradicionāla, virziens realistisks, bet vēstījums mērķtiecīgs un saspringts kā novelē. Jānis 20. gs. sākumā devies no Latvijas uz Tērbatu studēt teoloģiju, bet kritiskā brīdī atgriezies mājās, kļuvis par socialistisku revolucionāru. Viņa brālis Pauls turpreti ir veco vērtību piekritējs, mācītājs. Konflikts starp abiem ir gluži vai ar simbolisku nozīmi, jo mūsu tautas idejiska

sašķeltība taču bija raksturīga vēl visam tālākajam 20. gadsimtam. Kā pienākas, bojā jāiet trešajam. Vienīgais mesls modernismam **Piecos** ir kursīva rakstā iespiestie necioze jautājumi „mācītāja kungam” nodaļu sākumā.

Andras Neiburgas un Kristīnes Želves stāsti krāsaini parāda 1920. un 1930. gadu Rīgu. A. Neiburgai 1925. gadā pagalmā aiz kāda Brīvības ielas nama vēl ganās govts, bet paplašinās cilvēku pasaules pieredze: viņi ceļo uz ārzemēm, un dažu dzīvē ienāk agrāk par izvirtušām uzskatītas morāles normas. K. Želve izceļas ar t. s. epistolāro formu, nododot lasītājam it kā starp 1920. un 1934. gadu kādai Līziņai viņas māsas rakstītas vēstules. Šī forma spējīga stāstījumam piešķirt aktualitātes nokrāsu, tikai brīžiem šķiet, ka autorei vairāk rūp laikmeta izgaismošana stāsta lasītājam nekā iedomātās Līziņas informēšana. Pirmoreiz nācās sastapties ar deminutīvu „Raiņīts”, - vēstulē, kur Līziņai tiek ziņots par Raiņa nāvi.

Noras Ikstenas **„Paradīzes ābolos”** skolniecei Ievai piešķirtais goda pilnais pienākums Vadonim ceremoniāli pasniegt ābolu atstāj Ievā „āboliskas” atmiņas un iespaidus līdz pat mūža pēdējai stundai. N. Ikstena veikli parāda, kā Kārļa Ulmaņa autoritārās valdības gads (pozitīvā, ideālistiskā) nacionālā jutoņa un pārliecība gājusi roku rokā ar (apšaubāmo) vadonības kultu.

Padomju laiku visas rakstniece, protams, notēlo negatīvi, tomēr katrā ir sava pieeja. Dace Rukšāne **Ērgļi** komunistu gaišās nākotnes solījumus saskata kā sirreālus un izturas pret tiem sarkastiski: „Skolā ir jau trīs. Mums stāsta par komūnismu, kas jau

pēc divdesmit gadiem ļaus mums dzīvot tā, ka visi tikai smaidīšot un smiešot – uz darbu skries ar prieku, veikalos preces būs par brīvu.” Andra Manfelde **Saules pulksteņa protokolā** uz padomju iekārtu noraugās ar smīnu, ar ironiju. Maira Asare stāstā **Ilgā klusā sezona** par okupācijas gadiem (kaut vārds „okupācija” nekur netiek lietots) vietām raksta ar manāmām dūmām. Var jau būt, ka ir piemēroti pret režīma ačgārnībām un absurditātēm izturēties ar ironiju un sarkasmu, kā to savās lugās darīja nesen aizsaulē aizgājušais čehu dramatiķis un prezidents Vāclavs Havelis, bet padomju iekārta taču bija arī varmācīga, un pret šo aspektu dusmas noteikti ir vairāk vieta nekā smīns.

Visskaļāk un pilnasinīgāk ne smīn, bet smejas tā pati jau minētā krāšņā stila meistare Laima Muktupāvela. Žēl, ka viņas rindā stāvēšanas aina pie pārtikas preču veikala un pēc tam aina veikala („Visi metās ieņemt veikalu kā bruņukuģi „Potjomkins” 1917. gadā”) ir par garu, lai tās šeit citētu, bet autore atmiņā saglabāto vērojumu asums un precizitāte ir nepārspējami.

Kā G. Repše, tā V. Nollendorfs savu ievadvārdu beigās izsaka cerību, ka nākamajos gados krājuma stāsti pārtaps romānos. Jā jautā: kāpēc lai būtu tāda cerība? Vai romāna žanrs jebkuŗā gadījumā ir pārāks par stāsta žanru? Vai stāstiem un novelēm nav savas specifiskas, savas pašvērtības? Tautai, kam bijuši tādi isās prozas vecmeistari kā Blaumanis un Jānis Ezeriņš, nevajadzētu par visu varu tiekties pēc diždarbiem apjoma ziņā.

Eduards Silkalns

Tumšie un slapjie Ziemsvētki un gaišie mūzikas svētki

Pārskatot tīmekli aptaujas par gada populārāko cilvēku Latvijā, izrādījās, ka pirmo vietu ieņem Latvijas Nacionālās operas direktors **Andrejs Žagars**, aiz

sevis atstājot Ministru prezidentu Valdi Dombrovski un eksprezidentu Vairu Viķi-Freibergu. Ar ko gan šis cilvēks izpelnījies tādu popularitātes lēcieni? Izrādās, ar stīvēšanos par direktora krēslu, kas teju, teju ar jaunās kultūras ministres iznācieniem izraisīja veselu vētru, tā ka direktora krēsls sāka šūpoties. Galvenie ministres argumenti: operētāra nesakārtotā finanču sistēma. Pārtēriņi, parādi un citas nepatīkšānas mūsu Balto namu vajājušas visus pēdējos gadus. Un ne tikai 21. gadu simtenī. Paskatoties atpakaļ operas vēsturē, redzam, ka līdzīgas naudas grūtības teātri vajājušas jau 20.-30. gados. Kas tikai netika darīts, lai izvilkto operu no tumšā un draudīgā bankrota stāvokļa! – Tika uzvestas operetes, izrādītas skaņu filmas, mainīti direktori. Ļoti līdzīgi kā šodien, vienīgi bez tik dedzīgas un vienotas plašsaziņas līdzekļu ļaunā aizstāvības.

Par to, ka mūsu operas direktors Andrejs Žagars ir talantīgs cilvēks, kas teicami pārzina naudas kustības noslēpumus, nevienam nav šaubu. Arī par to, ka viņš sēž tajā pašā kabinetā, kurā savulaik operas plāno maciņu taustījuši gandrīz visi viņa priekštecēji. Taču Žagara kungs ir ambiciozs cilvēks. Daudz ambiciozāks par Teodoru Reiteru vai Otto Krolu. Viņš ir režisors un daudzu operuzvedumu veidotājs. Viņš ir

kumos, - cik ļoti viņi vēlētos uzstāties uz dzimtas operas skatuves... Taču viņus neaicina. Un ne jau honorāru dēļ. Manuprāt, galvenais trūkums ir paša direktora ambīcijas un normālas komunikācijas trūkums. Tāda ir situācija, un tāds ir pieņēmumu kopums. Taču situācija nav izsmelta.

Pagājušajā gadā iestudētā Bruno Skultes opera **Vilkaču mantiniece**, kaut ar lielām grūtībām, piedzīvoja savu uzvedumu. Tas bija veiksmīgs un pieredzēja vairākas izrādes. Klīda runas par vēl kādas latviešu operas uzvedumu...

Par Žagara kunga režiju šoreiz nevēlos izteikties, taču savāda ir viņa nostāja latviešu operu jautājumos. Galvenais arguments: „Skatītāji nenāks tās skatīties,” - ir vairāk nekā spekulatīvs. Pat nedaudz nekorrekts. Taču viņa režisētām operām gadu garumā parasti ir viena, divas izrādes. Tātad viens pamatīgs, dārgs, krāšņs uzvedums, kas pēc mēneša jau tiek aizmirsts? Labi, ja dažkārt pēc gada notiek vēl kāda izrāde. Šādi uzvedumi ir finansiāli diskutabli. Jājautā - kāds menedžmenta modelis viņam norāda uz „iespējamo latviešu operas neveiksmi”? Vienīgi ja šis menedžments balstās uz materiāla nezināšanu vai aplamiem ieteikumiem.

Kādā tumšā, lietainā 11. novembra vakarā devos uz Latvijas operu, lai noskatītos Richarda Vāgnera grandiozās sāgas **Nibelunga gredzens** trešo operu – **Dievu mījkrēslis**. Trešās dienas izrāde ilga gandrīz septiņas stundas. Jaunais iestudējums, ko bija veicis Viesturs Kairiņš (arī **Valķīras** iestudējuma režisors pirms

Skats no izrādes "Vilkaču mantiniece"

nē sabiedrība pēc visa pārdzīvotā kļuvusi trula, mietpilsonīga, degradēta. Citiem vārdiem – postmodernā sabiedrība, bez dzīves jēgas. Taču, ja dzīve zaudē jēgu, tad atliek vēl pašas zudušās jēgas **kustība**, atrašanās kustībā. Šī kustība nav romantiķu iemīļotais ceļojums paša apziņā, dvēselē. Drīzāk tā ir grūstīšanās, stumdišanās ar sev līdzīgiem. Vāgnera drāmatisma spēks minimalizēts līdz lubeņu, ziepju operu līmenim. Hipiju midzenis, seksuālas rotaļas, marihuānas audzēšana ir tas, ko Kairiņš spējis izvilkīt no šīs laika pārbaudi izturējās drāmas. Nekorrekta triumfs – tā varētu nosaukt šo režisora darbu, ko nespēja glābt jaukie zvied-

11. decembrī Lielajā gildē, kurā vēl joprojām nav izdarīts remonts un klausītāji sēž uz 60. gadu šaurajiem koka sēdekļiem, Ziemsvētkus sagaidot, orķestris *Simfonietta-Rīga* diriģenta Kristofa Popena vadībā kopā ar vācu vijolnieci Izabellu Faustu atskaņoja trīs J. S. Bacha koncertus un kādu Mocarta simfoniju. Bacha koncerti vijolei mi mažorā, 1720, un viņa Dubultkoncerts vijolei un obojai do minorā, ko kāds nezināms autors pārlīcis no pikolo vijoles un 3-2 obojām diviem instrumentiem, ir reti atskaņoti darbi. Pirmajā jaušama krietna deva Vivaldi mūzikas klātbūtnes, bet otrs koncerts mulšināja ar savu vācisko priekšnesuma vienmulību. Vaina gan vācu vijolnieces, gan poļu – vācu diriģenta romantizēti pelēcīgajā dežūrat-skaņojumā. Nobeigumā spēlētā V. A. Mocarta Simfonija mi mažorā, 1788, izskanēja jau krāsaināk un tehniski nevainojamā orķestra atskaņojumā.

Interesants, spilgts izvērtās vakars operā 17. decembrī, kad mūsu pazīstamais bass Egils Siliņš svinēja savu 50. gadu jubileju. Pēc leģendārā Jāņa Kļaviņa Siliņš ir otrs, ko pazīst Eiropā. Abiem piemīt kopīga īpašība: abi mīl Sūbertu. Bet varbūt būtu vērts iedziļināties un papētīt jautājumu, kādēļ tieši basi, baritoni tā mīl un tik teicami interpretē šo romantisko autoru. Kādēļ tieši viņi, nevis soprāni vai tenori? Kur melējams noslēpums?

Egila Siliņa operrepertuārs ir visai plašs un daudzveidīgs – no itāliešiem, frančiem, krieviem līdz sevišķi iemīļotajiem vācu autoriem viņš dziedājis uz daudzu Eiropas operētārtu skatuves, vienmēr vokāli noturīgs, emocionāli dažāds, krāsains. Cilvēciski vienkāršs un pretimnākošs jebkuļai mūzikāli iecerē.

Savai jubilejas reizei dziedonis bija izvēlējies raibu programmu: V. Bellini Rodolfo kavatini no operas **Mēnessērdzīgā** un Dona Rui da Silvas āriju no Dž. Verdi **Ernani**. Abu varoņu raksturu atšķirības, psiholoģiskās motivācijas tik dažādas, atšķirīgas, taču romantiskais cildenums un vīrišķība abus vienoja. Dziedonis bija spējis atrast romantiskajam

traģismam un cildenajam drāmatismam tik atšķirīgas krāsas, ka prātā nāca jau pieminētā Jāņa Kļaviņa repertuāra Emīla Dārziņa un Jāzepa Vītola dziesmu interpretējumi, tik atšķirīgi un tomēr autentiski.

Š. Guno operas **Fausts** Mefistofelis kļuvis par dominējošo lomu operā, tālu aiz sevis atstājot abus nelaimīgos milētājus. Mefisto loma ir kārdinoša ikvienam dziedonim, jo te paveras plašs iespēju lauks cilvēcisko vajību analīzei, psiholoģiskām divkaujām. Siliņš, izmantojot vācu kultūras tradīcijas, ir radījis bagātu, vispārīnātu jaunuma iemiesojumu, viņa varoņa destruktīvisms prot teicami manipulēt ar cilvēku likteņiem.

Kādreiz Šarla Guno laikabiedri komponistam pārmeta neprasmī uzrakstīt „skaistu melodiju”. Šodien tas izklausās muļķīgi, jo vēl nesena daži antiromantiski noskaņotie kritiķi pārmeta „Faustam” pārmeļu melodiskumu! Bet tā tas ir: jaunradē jābūt gataviem uz šādiem neracionāliem, neizskaidrojamiem momentiem, tie ir bijuši un būs visos laikos, un cauri!

Protams, protams, koncertā netrūka dziedoņa iemīļotās Demona ārijas no A. Rubīnšteina tāda paša nosaukuma operas. Cik reižu tā nav iestudēta *sovjetijas* gados, grūti pat izskaņot. Šalaps savā laikā radīja Demona klišeju, ko pēc tam daudzi centās atdarināt, arī uz mūsu operas skatuves. Taču Siliņa Tumsas kungs stindzināja ar savu drāmatisko patosu. Telpā uzvēdīja mūžības saltā dvesma...

Priecēja, ka koncertu neviens nebija centies režisēt pēc saviem ieskatiem. Tad būtu iznācis kā ar Kairiņa **Dievu mījkrēslis**: perifēriskā vizija Sūnu ciemā.

Orķestra pavadījums gan varēja būt krāsaināks un lokanāks. Diriģents M. Pitrens no Lietuvas, kas pašreiz veic operas galvenā diriģenta pienākumus, dažbrīd šķita nedaudz samulsis. Varbūt viņu mulšināja Egila Siliņa spoži aktieriskā un lieliskā vokālā varēšana, kurā mūsu teātri pēdējos gados nav īpaši manīta?

P. Dambis

Skats no izrādes "Dievu mījkrēslis"

ists teātra noslēpumainās dzīves mašīnista, kurš prot savus padošos turēt isākā vai garākā saītītē. Tie, kuri no šim saītem norāvušies, Eiropā, pasaulē jau guvuši slavus un atzīnību. Viņus mūsu Baltais nams vairs neinteresē un atpakaļ neaicina.

Kamdēļ Mariss Vētra pag. gs. 30. gados tā rāvās uz Rīgu, lai atkal varētu dziedāt uz dzimtas skatuves? Vai peļņas kāre? Taču ne! Tas bija kaut kas vairāk, un to mēs varam sajūst arī mūsu aizbraukušo mākslinieku iztei-

gadiem), Dievam žēl, neapmierināja ne tikai manu izlutināto uztveri, bet krietni daudzus citus apmeklētājus.

R. Vāgnera operu tetraloģijas filozofiskais pamats ir visai komplikēts, bet katram vēstures pakritienam piemērots un izprotams. Šajā operā, kurā dievu un cilvēku konflikti sasniedz spriedzes augstāko punktu, kulmināciju, kuņas rezultātā Valhalla iet bojā, par varoņu nāves cenu iegūtais miers, katarse režisora iecerē nav vajadzīga. Viņa izprat-

ru dziedoņi galvenajās lomās (Johans Sinklers - Hāgens, ļoti noišnātājā Albericha lomā bija Kosma Ranauers, Larss Klāvemans – Zigfrīds, Elizabete Strīda Gudrunas lomā). Starp citu, Vīnes operā Zigfrīdu spoži dzied mūsu pašu Egils Siliņš.

Operas orķestris bija papildināts ar Nacionālā simfoniskā orķestra mūziķiem, un tos mūzikāli droši pa postmoderni izrādītā operas libreta paliekām vadīja Kornelijs Meisters. Visu cieņu mūziķiem!

VIEDOKLIS

"18. februāra referendums ir antikonstitucionāls."

Latvijas Republikas
Satversmes tiesas priekšsēdīm
Gunāram Kūtrim

Augsti godātais Kūtra kungs!
Iepazīnos ar likumā noteikto kārtību, kas dod iespēju lūgt Jūsu atbildi. Saprotu, ka mans lūgums neatbilst noteikumos minētam gadījumam.

Tomēr, būdama pilsoņe (pa-valstniecība - red.), lūdzu Jūs sniegt profesionālu atbildi jautājumā par referendumu, kas paredz ot-ru valsts valodu. Saprotu, ka referenduma sagatavošanas process mūsu valstī ir sācies, un tomēr mani vada šaubas, vai mūsu valsts augstākās amatpersonas izmantojušas visus Satversmes

garu reprezentējošus skaidrojumu-
mus, lai novērstu, manuprāt, šā-
du antikonstitucionālu pasākumu.

Mana domubiedru grupa ir vērsusies ar vēstulēm pie Latvijas Valsts prezidenta, Ministru prezidenta, Saeimas priekšsēdes un deputātiem. Kā redzam, neviena no amatpersonām nav apšaubījušas šādas pilsoņu tiesības. Neesmu zinātāja valsts likumdošanā citās zemēs, taču man rada bažas, ka Latvijā likumi vairāk tiek skaidroti un interpretēti pēc rakstītā burta, ne gara. Būdama socioloģe, apzinot spriedzi, kāda valda sabiedrībā, un izsludinātais referendums, iespējams, sabiedrību sašķēlēs vēl vairāk. Tāpat vēlos saprast,

vai viens tāds referendums, kas ska-
rā valsts pastāvēšanas pamatus,
nākotnē var radīt līdzīgas akti-
vitātes.

Esmu vēsturniece pēc pamatiz-
glītības, un mani dara uzma-
nīgu sabiedriskajā saziņas telpā
paustie viedokļi, ka Latvija nav
tikai latviešu valsts. Laikā, kad
pieņēma mūsu valsts pamatliku-
mu - Satversmi, ar Latvijas tautu
saprata vispirms latviešus, jo to-
laik šeit dzīvojošās minoritātes
neveidoja tik lielu procentu, kā
tas ir šodien.

Godātais Kūtra kungs, lūdzu
Jūs - pilsoni un profesionālu cil-
vēku, kas iemieso augstāko mo-
rālo autoritāti mūsu valstī, sniegt
atbildi, ko Latvijas augstākās

amatpersonas varēja izdarīt, bet
neizdara, lai novērstu referen-
dumu par ot-ru valsts valodu.

Patiesā cieņā
Dagmāra Beitnere, Dr. sc. soc.,
LU Filozofijas un socioloģijas
institūta vadošā pētniece

Pirmdienas rītā Saeimas depu-
tāte Ilma Čepāns plašsaziņas li-
dzekļos izplatīja ziņu, ka refe-
rendumu iespējams apstrīdēt.

Urda jautājums, kāpēc mūsu
valsts augstākās amatpersonas ne-
centās apturēt referendumu - arī
tad, kad to lēma Saeimas sēdē.

Drugi un domubiedri, mēs

katrs darām savu darbu, bet, kā
redzams pēc notikumu gaitas,
mums jānes sardze par mūsu
valsti.

Mans aicinājums visiem - rak-
stiet un izsakiet savas domas,
protestējiet.

Rakstiet un sūtiet savas vēstules
Satversmes tiesai. Mūsu valdība
spēlējās ar demokrātijas normām.

Gribu atgādināt, ka visi pro-
cesi un notikumi ir cilvēku rak-
sturu vadīti, iespējams un tādē-
jādi noteikti.

Glēvulība ir nodevība. 18. feb-
ruāra referendums ir antikonsti-
tucionāls.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība pateicas ziedotājiem

Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Atbalsta biedrība pateicas ārvalstu latviešiem, ku-
ri ziedojuši 2011. gadā:

Latvijas Universitātes studentu korporācijai Fraternitas Lati-
viensis un personiski Alfonam
Kalnam par nozīmīgu atbalstu
LNB krājumam un trimdas pe-
riodikas digitalizācijai, Anoni-
mai ziedotājai, kuŗa jau otro
reizi veic lielu ziedojumu LNB
grāmatu iepirkumiem un savu
vārdu neatklāj, Jānim Liepkalnam,
Veltas Tomas piemiņas fondam,
Bostonas Latviešu evaņģēliski
luteriskajai draudzei, *LATS Asso-
ciation* Kanādā, Zigurda Mieziša
piemiņas fondam, Anglijas lat-
viešu izglītības fondam, Ansim
un Mildai Rozenbachs, Andre-
jam Valdim Ozoliņam, Ameri-
kas latviešu apvienībai, Birutai
Bokumai-Kelley, Imantam Zeid-
lickim, Gunāram Zāgaram, Irē-
nai Zvejnieks, Rutai Inārai Sni-
ķerei, Ilgai Hermanei, Andrejam
Štērstem, Ligai Ziemeļis Stam,
Melānijai Lejasmeiers, Baibai
Haringtonei, Aijai Kundziņa-
Lasmanis, Kezberu Dacei, Lat-
viešu apvienībai Francijā, Inesei
Bērziņai, Pēterim Paulim Bolšai-
tim, Ingridai Daģei, Aldim Kauf-
manim, Ģirtam un Lienei Kau-
gariem, Emilijai Koklei, Sarmītei
Māliņai, Emilijai Truslei, Pēte-
rim Zilgmem, Jānim Skābardim
un Saginavas latviešu klubam.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas
jaunā ēka ik dienu top jo gata-
vāka. Šobrīd notiek intensīvi
iekšdarbi, un vairs nav tālu brī-
dis, kad durvis tiks vērtas ap-
meklētājiem. Tāpēc arvien aktuā-
lāk ir papildīt bibliotēkas sie-
nas ar vērtīgu saturu un papil-
dināt tās krājumus. Jau vairākus
gadus Latvijas Nacionālās biblio-
tēkas Atbalsta biedrība īsteno
labdarības projektu „Atbalsts
LNB krājumam”, aicinot ziedot
grāmatu iepirkumiem un tagad
arī grāmatu un periodikas digi-
talizācijai.

Ikvienam ziedotājam dota
vienreizēja iespēja atstāt liecību
nākamajam paaudzēm, iemūži-
not savu, ģimenes locekļu vai
dzimtas vārdu Gaismas pilī pie
galda, krēsla vai plaukta. Latvijas
Nacionālās bibliotēkas Atbalsta

biedrība un Kultūras ministrija
ir noslēgušas vienošanos, ka ik-
viens ziedotāja vārds tiks iemū-
žināts Gaismas pilī.

Atbilstīgi ziedojuma summai
ziedotāja vārds tiks iemūžināts
plāksnītē pie jaunās bibliotēkas
krēsla, galda, plaukta vai audi-
torijas.

**Ziedojuma apjoms atbilst šā-
diem iemūžināšanas veidiem:**

Ls 1-100 – ziedotāja vārds īpa-
šā Ziedotāju grāmatā;

Ls 100 – ziedotāja vārds liela
sienas plāksnē Gaismas pils ves-
tibilā;

Ls 300 – ziedotāja vārds uz
plāksnītes pie krēsla;

Ls 500 – ziedotāja vārds uz
plāksnītes pie galda lasītavā;

Ls 1000 – ziedotāja vārds uz
plāksnītes pie plaukta lasītavā;

Ls 50 000 un vairāk – ziedotājs
iegūs tiesības uz īpašas pateicības
zīmes izvietošanu Gaismas pils
auditorijās vai stāvos.

Ziedot iespējams:
ar kredītkarti www.gaisma.lv
nosūtot čeku: Latvijas Nacio-

nālās bibliotēkas Atbalsta biedrī-
bai, Tērbatas iela 75, Rīga, LV1001,
Latvija

Biedrībā: Tērbatas ielā 75, 4.
stāvā, 404. kab.

bankā

Beneficiary: Latvijas Nacionālās
bibliotēkas Atbalsta biedrība
Registration Nr.: 50008034971
Account Nr.:
LV84HABA0551006763188
Beneficiary's bank: Swedbank
Address: Balasta dambis 1a,
Rīga, Latvija
SWIFT code: HABALV22

Korespondentbanka ASV
DEUTSCHE BANK TRUST
COMPANY AMERICAS,
New York

ABA/FW: 021001033

Latvijas Nacionālās bibliotēkas
Atbalsta biedrība gatavo aplieci-
nājumus ziedotājiem par vārda
iemūžināšanu jaunajā biblio-
tēkas ēkā, ko pēc laika izsūtīs
visiem, kuŗi LNB ziedojuši līdz
šim.

PATEICĪBA

Latvijas Nacionālās bibliotē-
kas Atbalsta biedrība izsaka
pateicību Jānim Liepkalna kun-
gam par ziedojumu Nacionā-
lajai bibliotēkai.

Lūdzam Liepkalna kungu ar mums sazināties:
e-pasts: gaisma@gaisma.lv
tālrunis: +371 67843767
adrese: Tērbatas iela 75, 404. istaba, Rīga, LV-1001.

Madonas mākslas skola

Šajā gaišajā namā jau divdesmit gadus atrodas Madonas mākslas skola. Līdz izsūtījumam uz Sibīriju tā bija Latvijas armijas pulkveža Andreja Kalniņa mājvieta. Mūsdienās 120 Madonas novada bērni šeit apgūst mākslu. Mēs mīlam savu skolu un cienām tās vēsturi. Skolas bibliotēkas materiāli ir novecojuši. Aicinām novadniekus Draudzīgā aicinājumā vārdā atcerēties mūsu skolu. Būsim pateicīgi, saņemot dāvinājumā grāmatas par moderno mākslu, grafiku, etnografiju, lietisko mākslu. Grāmatas par trimdas latviešu māksliniekiem.

Madonas mākslas skolas direktore
Marija Zeimule

Madonas mākslas skola, Valdemāra bulvāris 3, Madona,
LV-4801 Madonas nov. Latvija

SEB

SEB bankas standartkurss **21. JANVĀRIS**

Valūta	Banka pērk	Banka pārdod	LB kurss
AUD (Australijas dolārs)	0.5043	0.5243	0.518
BGN (Bulgārijas leva)	0.3501	0.3701	0.359
BYR (Baltkrievijas rublis)	0.00004	0.00007	0.000059
CAD (Kanādas dolārs)	0.4927	0.5127	0.505
CHF (Sveices franks)	0.5621	0.5773	0.567
CZK (Čehijas krona)	0.0269	0.0281	0.0276
DKK (Dānijas krona)	0.09323	0.09603	0.0944
EUR (Eiuro)	0.6983	0.7103	0.702804
GBP (Lielbritānijas sterliņu mārciņa)	0.8063	0.8271	0.819
HKD (Honkongas dolāri)	0.06543	0.06863	0.0668
HRK (Horvātijas kuna)	0.091	0.097	0.0938
HUF (Ungārijas forints)	0.002215	0.002395	0.00231
ISK (Islandes krona)	0.003314	0.004514	0.00441
JPY (Japānas jēna)	0.006626	0.006926	0.00677
LTL (Lietuvas lits)	0.2014	0.2066	0.204
LVL (Latvijas lats)	1	1	1
NOK (Norvēģijas krona)	0.08823	0.09163	0.0898
NZD (Jaunzēlandes dolārs)	0.3807	0.4007	0.393
PLN (Polijas zlots)	0.1527	0.1627	0.159
RON (Rumānijas leja)	0.1545	0.1685	0.161
RUB (Krievijas rublis)	0.01653	0.01707	0.0168
SEK (Zviedrijas krona)	0.07551	0.07755	0.0768
SGD (Singapūras dolārs)	0.3899	0.4119	0.4
TRY (Turcijas lira)	0.2714	0.2914	0.285
UAH (Ukrainas grivna)	0.0483	0.0723	0.0649
USD (ASV dolārs)	0.5162	0.5282	0.52
ZAR (Dienvidāfrikas rends)	0.0608	0.0648	0.0633

LATVIEŠU STĀJA SVEŠUMĀ

Tā nosaukta neliela izstāde, ko izveidojis muzejs un pētniecības centrs „Latvieši pasaulē” un kas skatāma Latvijas Nacionālā archīva skatlogos Rīgā, Šķūņu ielā. Ar izstādi strādājusi Maija Hinkle, Marianna Auliciema un Juris Zalāns, piesaistot Džeremiju Smēdi (*Jeremy Smedes*), kas veicis dizianera darbu. Izstādi financējusi Ārlietu ministrija un Pasaules brīvo latviešu apvienība.

Izstādes pieteikumā sacīts - tas ir „stāsts par Otrā pasaules kara latviešu bēgļiem un bēgļu noņemšanu Vācijā un to ietekmi uz turpmāko trimdnieku dzīvi mītnes zemēs”. Viss stāsts iekļauts septiņās planšetēs – divām ievaddaļām seko sadaļas „Ideoloģija”, „Politika”, „Organizācijas”, „Jaunākās paaudzes” un „Kultūra un prese”. Tajās izlasāms teksts, kurā autori dažos teikumos centušies pateikt būtisko un neapņemamo – piemēram, par biedrību lomu latviešu apvienošanā bēgļu noņemšanā un vēlākos gados mītnes zemēs.

Protams, katrs izstādes veidotājs pieņem savu lēmumu par sadaļu nosaukumiem, un viņam bieži ir taisnība, taču arī lasītājam ir savas domas. Manuprāt, diez vai nebija pareizāk sadaļu „Jaunākās paaudzes” nosaukt par „Izglītību”, jo disku-

tējams ir jautājums, kurās šajā gadījumā ir jaunākās un kurās vecākās paaudzes. Piemēram, tekstā minētajā Baltijas universitātē Pinebergā studēja nevis pusaudži, bet jau pieauguši cilvēki. Tiesa gan, attēlos skatāmas ainas no skolu, skautu un vasaras nometņu dzīves.

Savukārt sadaļā „Organizācijas” minēts, ka „jaunajās mītnes zemēs latvieši izveidoja spēcīgas organizācijas gan vietējā, gan nacionālā, gan arī starptautiskā mērogā, un tās 1955. gadā apvienojās Pasaules brīvo latviešu apvienībā (PBLA)”. Sprotams, nebūtu prātīgi lasītājam Latvijā jaukt galvu ar precizējumu, ka PBLA sākumā sauca Brīvās pasaules latviešu apvienība, taču mani samulsināja tās dibināšanas gadskaitlis. „Latvju enciklopēdijas” 3. sējumā lasāms: „ALAs valde 1956.25.II konstatēja, ka PBLAs darbība uzskatāma par uzsāktu uz statūtu projekta pamata...” Ja atceramies, 2001. gadā PBLA un Latvijas Valsts arhīvs svinēja apvienības pastāvēšanas 45. gadadienu, gan sagatavojot izstādi, gan izdodot krājumu „Pasaules brīvo latviešu apvienības darbības pārskats 45 gados 1956-2001”(sastādītāji

Artūrs Cipulis un šo rindu autors). Toreizējais PBLA valdes priekšsēdis Andrejs Ozoliņš pārskatā, starp citu, precizēja: „Nav pierakstīta noteikta dibināšanas diena, bet 1956. gada 25. februāris tiek uzskatīts par datumu, kad BPLA jau darbojās”. Varbūt tagad ir precizēts PBLA dibināšanas datums? Būtu labi, ja tas tiktu publiskots.

Dažas kritiskas piezīmes nezina muzeja un pētniecības centra „Latvieši pasaulē” un tā darbinieku cildināmo iniciatīvu radīt šādu izstādi, – tā vien šķiet, ka šī ir muzeja un centra pirmā plašākā iznākšana publikas priekšā Latvijā - izlikt to apskatei ikvienam interesentam, kam pagadās ieklist šajā Vecrīgas ielā. Kopš 2000. gada, kad Rīgas Latviešu biedrības namā tika sarīkota konference un izstāde „Latviešu gaitas bēgļu noņemšanā Vācijā. 1945.-1949.” bez šaubām, ir pagājis ilgs laiks, un to atceras tikai rīkotāji un tie, kam šī tema ir īpaša. Ir lietas, par kurām jārunā nepārtraukti, un šī ir viena no tām – atgādināma, iecērtama latviešu tautas vēsturē un katra latvieša sirdī.

Māris Brancis

Paziņoti 2011. gada vārds, nevārds un spārnotais teiciens

Rīgas Latviešu biedrības namā Latviešu valodas attīstības kopa par 2011. gada vārdu atzina **staidzināt**, par nevārdu – **konsolidēt**, par gada spārnoto teicienu – **Rikojums Nr. 2**.

Gada vārds ir spilgtākais un trāpīgākais pēc latviešu valodas likumībām veidotais vārds, kas **pirmo reizi izskanējis**, kļuvis populārs vai populārāti atguvis 2011. gadā, vai arī jau pazīstams vārds, kas lietots ar šim gadam raksturīgu jaunu vai īpašu nozīmi.

Gada nevārds – visnejdzīgāk darinātais vai visnevajadzīgāk no citas valodas aizgūtais vārds, kas parādījies vai manāmi izplatījies 2011. gadā, vai arī jau pazīstams vārds, kas šajā gadā plaši lietots ar visneiederīgāk vai visnevajadzīgāk sagrozītu nozīmi (piemēram, pēc citu valodu parauga).

Gada spārnotais teiciens – spilgtākais vai divvainākais tei-

ciens, kas īpaši bieži lietots vai sevišķi pamanīts 2011. gadā.

Gada vārds staidzināt atgādina plašās latviešu valodas iespējas vārdu darināšanā. Par gada vārdu tika ieteikti arī **stulbināt** (kavēt saprašanu), **skārdene** (atguvis populārāti), **varējums** (atguvis populārāti), **lielumkārt** (aizstājējs teicieniem “lielos vilcienos” un “pa lielam”), **zivtings** (reklāmvārds, kurā izmantota parodija), **bankings** (citāda parodija, angļu vārds attiecināts uz Latvijas iedzīvotāju rosību ap bankām), **svešup** (par došanās svešumā, pretējs “mājup”), **tējotava** un **fuktuks** (FKTK jeb Finanču un kapitāla tirgus komisija).

Gada nevārds konsolidēt atgādina piedzīvotās ekonomikas grūtības un arī pauž centienus “budžeta griešanu” ietvert skanīgā, bet aplam lietotā svešvārdā.

Gada nevārda kategorijā tika piedāvāti arī **outlets** (autlets/outlet - izpārdotava), **brokasteri**

(“Belvita” brokastu cepumi), **sup-laičēini** (piegādes ķēdes; tipisks netulkotu angļu vārdu piemērs), **ekrānsāviņš** (ekrānkopija, ekrānuņēmums), nekonkurētspējīgs (domāts konkurētspējīgs; līdzīgi aplami pārstāstījumi ir nepolitkorrekts, neilgtspējīgs un nedzīvotspējīgs), **davai** (un tipiskā atvadu fraze **okei, davai, čau**), “da labi” (“integrācijas” rezultāts) un **paldies liels** (aplama vārdu sešība, tāpat kā **krējums saldaiss** un **mērce tomātu**).

Gada spārnotais teiciens “Rikojums Nr. 2” atgādina vispretrunīgāk vērtēto notikumu Latvijas politikā 2011. gadā. Gada teiciena kategorijā tika piedāvāti arī “Raiņa stilā Aspazijas vārdiem” (Ainārs Šlesers), “Visaugstākais sirdsmiera procents” (Krājbanka), “Ar mūsu banku viss ir kārtībā”, “Tikai ar tankiem” (Valdis Zatlers) un “Investīcija latviešu valodā ir investīcija valstiskumā” (Andris Piebalgs).

MUMS RAKSTA

Gada nevārds – 2011 (...viens no...)

Lasot Latvijā izdotos žurnālus (pavāru slejas) vai arī tīmeklī meklējot kādu isti latvisku recepti, parādās vārds BLENDERĒT!! Zinu, ko man grib ar šo sulīgo vārdu pateikt, tāpat kā „noparkenēt” spēkratus un „šopenēt” svētku dāvanas. Taču divus beidzamos vārdus dzirdu ikdienā tikai mutiski.

Angļu vārds BLENDER (*lietvārds*) virtuvē ir elektriska ierīce, ar ko var malt, sasmalcināt, sajaukt, sakult dārzeņus, putras, viras, mīklas, saldus ēdienus utt.

Vārds TO BLEND ir *darbības vārds* – smalcināt, jaukt, kult...

Ja nu tiešām ēdienu gatavošanas receptēs jālieto angļu vārds, tad mani, kad es kuļū debess-

mannu, būtu jāpamāca: „Pēc pagatavošanas BLENDĒT, līdz masa maina krāsu un satvaru.”

„Blenderēt” varētu būt kāds jaunlatvisks vārds, tikai ne saistīts ar virtuvi, tāpat kā „plenderēt”. Vārds varētu būt „anglētisch” valodā... vai Esperanto...?

Jums visu labu Jaunā gadā vēlot,
KRIKA

Vēlaties uzzināt par tautiešiem Lielbritānijā?

Skatiet tīmeklī

www.latviesiem.co.uk

RADI UN DRAUGI VIESNĪCA HOTEL

★★★★

“RADI UN DRAUGI” – JŪSU VIESNĪCA PAŠĀ VECRĪGAS SIRDĪ

4 ZVAIGŽŅU VIESNĪCA PIEDĀVĀ 72 LABIEKĀRTOTAS VIESU ISTABAS PAR NEMAINĪGI DRAUDZĪGĀM CENĀM (SĀKOT NO 53 EUR AR BROKASTĪM, WIFI, KONDIČIONIERI, MINIBĀRU), MODERNI APRĪKOTAS SVĪNĪBU UN KONFERENČU ZĀLES, RESTORĀNU, BĀRU, ATPŪTAS TĒLPU UN AUTOSTĀVVIETU, KĀ ARĪ TRANSFERA PAKALPOJUMUS TIEŠI JŪSU ĒRTĪBĀM.

Mārstaļu iela 1, Rīga, LV-1050, LATVIJA | +371 27820200 | radi.reservations@draugi.lv
www.draugi.lv

NOVADU ZIŅAS

1991. gada janvāra barikādes atceroties

Šogad janvārī apņē 21 gads kopš 1991. gada janvārī (13.-20. janvāris) Latvijas Tautas frontes (LTF) organizētajām barikādēm, kurās piedalījās Latvijas neatkarības aizstāvji no visiem Latvijas novadiem. 1991. gada janvāra dienas devē par laiku, kad iedzīvotāji, īstenojot nevardarbīgu pretošanos, aizstāvēja 1990. gada 4. maijā atjaunoto Latvijas neatkarību.

No 13. līdz 21. janvārim 1991. gada Barikāžu muzejā Rīgā, Latvijas pilsētu un novadu kultūras namos, novadpētniecības muzejos, bibliotēkās tiek rīkotas atmiņu pēcpusdienas, izstādes par Latvijas Tautas frontes organizēto 1991. gada janvāra barikāžu laiku, kas liek atcerēties notikumus pirms 21 gada – par laiku, kad Latvijas iedzīvotāji vienoti sargāja savu 1990. gada 4. maijā atgūto neatkarību. Laiku, kad no visiem novadiem uz Rīgu devās ļaudis autobusus un ar smago lauksaimniecības tehniku, lai celtu barikādes, kas bloķēja stratēģiski svarīgos objektus - piebrauktuves tiltiem, Televīzijas tornim Zaķusalā, Latvijas Radio un Vecrīgai. Izstādēs aplūkojamas kartes ar 1991. gada janvāra barikāžu aizsardzības loku, var pārskatīt to dienu hroniku un ieklausīties aizstāvju atmiņās.

Pirmais trieciens Baltijas valstu neatkarības centieniem tika dots 1991. gada 13. janvāra naktī Lietuvā, kad padomju armijas tanki Viļņā aplenca Lietuvas parlamentu, ieņēma televīziju, radio, telegrafu; tika nogalināti 14, ievainoti 110 neatkarības aizstāvji. 14. janvāra rītā

Foto: apdency

No celtniecības blūkiem veidotās 1991. gada janvāra barikādes Vecrīgā, kurās netika novāktas līdz augusta pučam

Latvijas Radio pārraidīja Latvijas Tautas frontes aicinājumu iedzīvotājiem pulcēties, lai paustu atbalstu Lietuvai. Daugavmalā tautas manifestācijā piedalījās vairāk nekā 500 000 cilvēku.

To dienu notikumus Lietuvā atsauc atmiņā Kongresu namā Rīgā atklātā Lietuvas bērnu zīmējumu izstāde „1991. gada janvāris bērnu acīm” (apskatāma līdz 28. janvārim). Tragiskos notikumus atspoguļo pērn Lietuvā uzņemta dokumentālā filma „Janvāra kauja” (autori V. Motjējūniene un J. Saņolus; filmu Latvijas Televīzija demonstrēja tieši Lietuvai liktenīgajā dienā - 13. janvārī, kad vakarā Zaķusalā pie Latvijas televīzijas tika kurti uguns kuri. Par spīti sniegtu putenim, pulcējās barikāžu aiz-

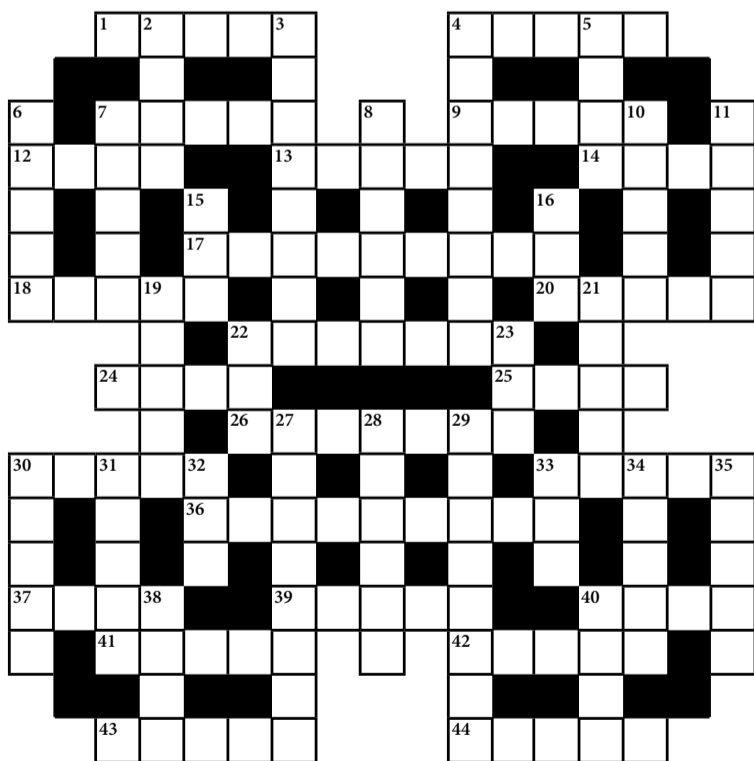
stāvji un jaunsargi ar sarkanbalt-sarkanajiem karogiem. Piedalījās aizsardzības ministrs Artis Pabriks, aicinot atcerēties, ka barikāžu laikā par Latvijas valsti iestājās ne tikai latvieši, bet arī citu tautību pārstāvji. Savukārt Nacionālo bruņoto spēku (NBS) komandieris ģenerālmajors Raimonds Graube aicināja barikāžu laika vienotību nodot no paaudzes paaudzē, kā arī uzsvēra, ka barikāžu laikam jāiegulst vēstures lappusēs vienlīdz svarīgam kā Brīvības cīņām Latvijas brīvvalsts pirmajā periodā. Svinīgu noskaņu radīja NBS orķestris, atskaņojot patriotiskas melodijas.

1991. gada barikāžu muzejā tika atvērta grāmata „Barikādes barikāžu aizstāvju acīm”.

14. janvārī tūlīt pēc notikumiem

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Ēvalds Krollis

Līmeniski. 1. Upe Vācijā, Reinas pieteka. 4. Tumšsarkans. 7. Galvenā doma; iecere. 9. Liktenīgā dievība latviešu mitoloģijā. 12. Seni Peru valsts iedzīvotāji. 13. Čūsķveidīga zivs. 14. Starptautiska naudas vienība. 17. Rotājumi, kam raksturīgs stilizētu elementu salikums. 18. Ar elpošanu saistīts raudas. 20. Žogi. 22. Pilsēta Turcijas DR. 24. Dažu dzīvnieku ķermeņa daļa. 25. Saistīt. 26. Krodziņš (Itālijā). 30. Pelēcīgi blāvas. 33.

Rožu dzimtas koks vai krūms ar baltiem snaržīgiem ziediem. 36. Apmelojoši sacerējumi. 37. Ogļskābais natrijs. 39. Rēķini bankā. 40. Darināt ar adatām, sasaistot dzijas (diega) valdziņus. 41. Silķveidīgo kārtas saldūdens zivs. 42. Mūrnieka darbarīks. 43. Dekoratīvs dārzus pilsētā. 44. Būvkonstrukciju elementi.

Stateniski. 2. Vācu automobiļu matka. 3. Sengrieķu teikās – kareivīgas sievietes, kas dzīvoja Mel-

nās jūras piekrastē. 4. Ar kritu vai kalķi krāsot sienas, griestus. 5. Pilsētas pārvalde. 6. Dienvidzemju krūms ar sīkām lapām un baltiem ziediem. 7. Sengrieķu mitoloģijā Daidala dēls. 8. Rīks (kā) saspaidīšanai. 10. Irt. 11. Izkultas labības vārpa. 15. Briesmu signāls. 16. Atkārtot vēlreiz. 19. Dzirdes organs. 21. Galdnieka darbarīks. 22. Pārviēties soļiem. 23. Griezīgs. 27. Tjurku tautām – ievēlējams vecākais; cienijams cilvēks. 28. Upe Anglijas vidienē. 29. Miris cilvēks. 30. Asinsvadu sienīņu periodiskas svārstības. 31. Pilsēta Francijas DR. 32. Vulkāns Filipīnās. 33. Pilsēta Japānā, Honsju salā. 34. Bezastains abinieks. 35. Publiska demonstrēšana. 38. Trubadūru dzejā – rīta dziesma. 40. Dānijai piederoša sala Baltijas jūrā.

Krustvārdu mīklas (BL Nr.3) atrisinājums

Līmeniski. 1. Tallina. 5. Spināti. 12. Kaite. 13. Miegt. 14. Gulta. 15. Abas. 16. Ārzesmes. 17. Vita. 19. Betons. 21. Rente. 23. Doma. 27. Akr. 28. Odere. 29. Kult. 32. List. 33. Pogas. 34. Prasīt. 36. Tuba. 38. Portāls. 40. Tēja. 44. Nulle. 45. Ievas. 46. Ābels. 47. Madaras. 48. Papeles.

Stateniski. 2. Atika. 3. Liet. 4. Numurs. 6. Patverties. 7. Nags. 8. Talsi. 9. Skramba. 10. Zeme. 11. Pasakas. 18. Anīss. 20. Tikls. 22. Eleja. 24. Ogles. 25. Pomoloģija. 26. Skart. 30. Platīns. 31. Atraust. 35. Plūsma. 37. Balva. 39. Tavs. 41. Ēvele. 42. Mesa. 43. Vāle.

Lietuvā, Latvijas Tautas frontes aicināti, iedzīvotāji Rīgā sāka celt barikādes. Lauksaimniecības ministrs Dainis Ģeģeris telefonsarunā ar satiksmes ministru Jāni Janovski nolēma stratēģiski svarīgos punktus izvietot smago celtniecības un lauksaimniecības tehniku, ko nevarētu nostumt ar bruņotransportieriem. Barikādes bija izveidotas pie Augstākās padomes, Ministru padomes, Radio, Televīzijas Zaķusalā, Telefona un telegrāfa centrāles un tiltiem. 1991. gada janvārī Lauksaimniecības (tagad – Zemkopības) ministrijas augstceltnē bija izveidots koordinācijas centrs. Vecrīgā barikādēm izmantoja no Latvijas novadiem atvesto lauksaimniecības, mezsaimniecības un meliorācijas tehniku, kā arī krāva akmeņus, betona blukus un smilšu maisus.

Zemkopības ministrijas vestibulā tagad atrodas 1991. gada janvāra barikādēm veltīta piemiņas plāksne. Latvijas neatkarības 31 166 aizstāvji saņēmuši Latvijas Republikas apbalvojumu - 1991. gada barikāžu dalībnieka piemiņas zīmi.

„Pirms 21 gada bija liela tautas vienotība. Padomju armijas militārajam spēkam pretī likām savu gara spēku. Kad gāju viņiem garām

ar Sarkano Krustu uz medīku somas pār plecu, viņi smīķņāja,” atceras medīķe Aija Bērziņa. Tomēr preti neatkarības aizstāvjiem tika raidīta padomju armijas specvienība OMON. Pie Vecmilgrāvja tilta 16. janvārī tika nošauts Satiksmes ministrijas šoferis Roberts Mūrnieks, divi vīri bija ievainoti. Ar to pašu automašīnu bija vajadzējis braukt arī satiksmes ministram J. Janovskim.

Maskavā 20. janvārī notika vairāk nekā 100 000 cilvēku liela demonstrācija Baltijas aizstāvībai, bet vakarā Rīgā OMON kaujinieki uzbruka Iekšlietu ministrijai, kur tika nošauti milicijas darbinieki Vladimirs Gomonovičs un Sergejs Konoņenko, nāvējoši sašāva Rīgas kinostudijas režisoru Andri Slapiņu, kas filmēja apšaudī pie ministrijas. Režisora pēdējie vārdi kinooperatoram Jurim Podniekam bija: „Filmē mani!...” Sašāva arī kinooperatoru Gvido Zvaigzni, kurš vēlāk slimnīcā nomira.

25. janvārī pulksten 17:30 Latvijas Okupācijas muzejā demonstrēs režisores Dzintras Gekas dokumentālo filmu „Gvido Zvaigzne”. Pirms filmas būs tikšanās ar režisori.

Valija Berkina

ZIŅAS ĪSUMĀ

Tukuma vēstures muzejs „Pils tornis” saņēmis politiski represētā Ilmāra Binavs-Binaus dāvinājumu – viņa mātes Lilijas Binavs-Binaus Sibīrijā darinātu grāmatiņu no bērza tāss - dzejai uzrakstītu dzīves stāstu par 1941. gada 14. jūnija izsūtījumu uz Sibīriju un tur aizvadītajiem 16 mūža gadiem. Latvijas muzejos saglabājušās tikai 19 no savulaik vairākiem desmitiem tūkstošu bērza tāss vēstuļu, kas 2009. gadā iekļautas UNESCO programmas „Pasaulas atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā.

Latvijas skolās tiek rīkots literārās jaunrades konkurss skolēniem, pieminot pirmā Latvijas bruņoto spēku komandiera Os kara Kalpaka 130 gadus. Konkursa mērķis ir rosināt Latvijas vēstures plašāku izziņāšanu. Piecu labāko darbu autori balvā saņems samaksātu braucieni uz Eiropas Parlamentu Briselē.

Tērvetes pagasta agrofirma “Tērvete” pērn strādājusi ar 6,8 miljonus latu lielu apgrozījumu un 1,3 miljonu latu peļņu. Firmas darbības pamatvirzieni ir augkopība, piensaimniecība, gaļas produktu pārstrāde, sabiedriskā ēdināšana, konditorejas, kulinārijas izstrādājumu un alus ražošana. Nākamo triju gadu laikā attīstībā plānots ieguldīt 13 miljonus latu biogāzes koģenerācijas stacijas, jauna piena lopkopības kompleksa izveidei un alus ražotnes rekonstrukcijai.

Valkas novadpētniecības muzejā līdz 30. janvārim atvērta izstāde „Mūzeja ziemas stāsti”, kur ar senām pastkartēm (no 19. gadsimta), ziemas apģērbiem un rokdarbiem no meitu pūralādes tiek izstādīti Ziemsvētku, Pilsētas un Lauku stāsti.

Latgales Kultūrvēstures muzejā Rēzeknē līdz 4. februārim apskatāma personalizētā „Brōļi Voguli” - dvīņubrāļu Jāņa un Māra Vogulu 30 gadu jubilejas izstāde ar 100 keramikas darbiem – vāraunieki, krūzes, vāzes, dekoratīvi šķīvji un svečuči ar sikplastikas figūrīnām.

Vidzemes Olimpiskais centrs (VOC) Valmierā sadarbībā ar Valmieras SOS bērnu ciematu no 13. janvāra līdz marta beigām rīko konkursu „Mans ledus gladiators”, kurā laikā bērni atveidos „Ledus gladiatoru” logotipu, izstrādājot tā figūras no koka. Savukārt VOC visiem konkursa dalībniekiem nodrošinās bezmaksas slidošanu Ledus hallē.

Latvijā medību sezonas laikā jau nomediti 175 vilki. Tā kā vilku populācija ir liela un stabila, tie savu plēsonīgo dabu demonstrējuši, lauku saimniecībās uzbrūkot lopīnēm, Valsts meža dienests atļāvis papildus nomedīt vēl 50 pelēkus.

Alūksnē 7. jūlijā notiks pūtēju orķestru pirmais defilē festivāls „Alūksnes tamburmažors”, kurā piedalīsies orķestri, kuŗu repertuārā ir skatītāju iecienītās defilē programmas. 2010. gadā Skolu jaunatnes Dziesmu un deju svētkos Ernsta Glikā Alūksnes Valsts ģimnazijas pūtēju orķestris ieguva 1. vietu defilē programmu veikumā. Arī citi orķestri aicināti jau tagad nopietni gatavoties šim festivālam.

Īsziņas sagatavojsi Valija Berkina

LATVIEŠI AMERIKĀ

Gadu mijas sarīkojumi Bostonā

Foto: Vilnis Bērziņš

Polonēzes vadītāji Dzidra Knechta un Marcis Voldiņš

Tā vien šķiet, ka Atlantijas okeana tuvums ietekmējis Bostonas sabiedrisko dzīvi. Arī tās viņņojumus grūti paredzēt.

Agrāk Jaungada sagaidīšana notika divās vietās – Amerikas latviešu tautiskās savienības namā un Daugavas Vanagu namā. Bija vēl citi mazāka apjoma sarīkojumi. Tad pienāca laiks, kad latvieši Jaungada gaidīšanu vairs nerīkoja. Šogad sabiedriskajā kalendārā bija izsludināti trīs noti-

kumi. Pirmais – vecgada vakara dievkalpojums mācītājas Jogitas Mazures vadībā. Otrais – Jaungada balle Trimdas draudzes namā. Balles ienākumi bija paredzēti draudzes nama fondam. Trešais – Pensionāru biedrības sarīkojums ar atjautīgu nosaukumu – „Vecgada vakars Jaungada dienā”. Šis bija vislabāk apmeklētais sarīkojums un atbilda visiem balles noteikumiem, ar polonēzi un dejošanu, kaut sākums pulksten

divpadsmitos dienā.

Pensionāru biedrības Jaungada balli pašā Jaungada dienas vidū var uzskatīt jau par tradīciju. Vecāka gadagājuma ļaudis vairs nejutās droši braukt vakaros, kad iestājusies tumsa, tāpēc viņu dzīves stilam vairāk atbilst sarīkojumi dienā. Taču jāteic, ka pensionāru biedrības sarīkojumu popularitāte ir tās vadītāju prasīgā darba un pūļu rezultāts.

Pensionāru Jaungada balles ap-

Foto: Vilnis Bērziņš

Ballē tika sumināti jubilāri, no kreisās: Aivars Vītiņš, Gunars Richters, Marcis Voldiņš, Mārtiņš Duhms, Dzidra Knechta, Gunta Eglīte, Lidija Gablika, Aina Priedīte, Ilga Rudzroga; ballē piedalījās, bet attēlā nav Īraidas Jansones un Helgas Jēkabsones

meklētājas pārsvarā bija dāmas, tāpēc priekšniece Dzidra Knechta paziņoja, ka sievietēm, kuŗām nav pavadoņa, par polonēzes partneri jāizvēlas kāda cita dāma, citādi netiks laistas pie mielasta galda. Drauds tika uztverts nopietni, un polonēzē sanāca vairāk nekā 30 pāru. Polonēzi vadīja Marcis Voldiņš un Dzidra Knechta.

Ballē bija arī priekšnesumi – Veltas Bērziņas un Helgas Jēkabsones divbalsīgs dziedājums, kā

arī Dagnijas Vēverbrantes iepriekšējā gada balles videofilma. Maira un Ritvars Reinbergi mācīja dejojot grieķu deju *Zorba the Greek* stilā. Cienastu sagādāja paši ballinieki, kuŗi laikam citu citu centās pārspēt gan izdomā, gan ēdiena daudzumā. Netrūka arī dzērienu. Pēc skaisti pavadītām stundām ballinieki varēja atgriezties mājās pirms vakara krēslas.

Ivars Galiņš

DZIESMU DRAUGU EGLĪTE

Ciema LATVIJA dziedātāju kopa un Kalamazū Apvienotās draudzes koris Ziemsvētkus svin Gaŗezērā

Pēc māc. R. Franklina Zvaigznes dienas dievkalpojuma Kalamazū latviešu Apvienotā draudzē vairāki baznīcēni devās uz Gaŗezeru, lai kopā ar ciema Latvija dziedātājiem *Ciema Balsis*, viņu vadītāju B. Dumpi un Kalamazū Apvienotās draudzes kuŗa dalībniekiem un diriģentu R. Kalnmalu pulcētos pie Ziemsvētku eglītes. Gaišās dienas spošie saulstari sacentās ar viesu galdos iedegtajām svecītēm un vēl vairāk izcēla svētku noskaņu. Sarīkojumu atklāja kuŗa priekšniece G. Veidemane, apsveikdama visus klātesošos. Viņa uzsvēra dziesmas lielo nozīmi, abu dziesmoto vienību darbu, un lūdza ievērot, ka Kalamazū latviešu Apvienotās draudzes koris ir vienīgais latviešu draudzes koris Mičigenā. G. Veidemane atzīmēja arī, ka *Ciema Balsu* mūzikālās vienības vadītāja B. Dumpe savu darbu veikusi jau 20 gadus. Tāpat viņa varēja pastāstīt, ka draudzes koris tūdaļ uzsāks mēģinājumus Lieldienu dievkalpojuma kuplināšanai, un ir pārrunāts, ka abas vienības varētu piedalīties Dziesmu svētkos, kas notiks šovasar Milvokos. Norises vadītājas aicināts, apsveikumu teica ciema Latvija valdes priekšnieks A. Rozentāls. Viņš pateicās sarīkojuma vadītājai G. Veidemanei un abu dziedātāju vienību vadītājiem B. Dumpei un R. Kalnmalam.

Kad bija tukšotas karstvīna krūzītes, ciema kvartets G. Gri-

Kvartets: no kr. G. Veidemane, G. Grīviņa, A. Ķeņģe, I. Reine, pavadītāja B. Dumpe

viņa, A. Ķeņģe, I. Reine un G. Veidemane B. Dumpe pavadījumā nodziedāja Kristus bērnam veltītu dziesmu. Piemērotus dzejoļus, kas mijās ar R. Kalnmalu vadītām kopdziesmām, skandēja I. Reine, G. Grīviņa un I. Šimane, bet Ālant Viļa dzejoli ventiņu izloksnē nolasīja A. Aistars.

Pēc mācītāja R. Franklina teiktās galda lūgšanas, viesīnieki devās pie mielasta galda, par kuŗu bija rūpējusies A. Ķeņģe ar palīdzēm. Kā izcils gar-

dums tika novērtēta A. Vilemsona ceptā rupjmaize. Ziemsvētku vecītis bija atstājis dāvanas B. Dumpei, R. Kalnmalam, D. Koplandai (*Copeland*), A. Vilemsonam un Gaŗezera administrātoram A. Dumpim, tās izdalīja G. Veidemane. Savkārt G. Grīviņa un I. Reine pasniedza dāvanu G. Veidemanei.

Dziesmu gara spirdzināti, visi devas mājup, paņemdami līdzi šīs dienas sagādāto prieku.

Ilze Šimane

Toronto pensionāru saietā piemin Ziemsvētku kaujas

Toronto pensionāru saietu 12. janvārī atklāja sarīkojumu vadītāja Liene Martinsons. Viņa apsveica ciemiņus no Milvokiem un aicināja viņus pēc pārceļšanās uz dzīvi Toronto iestāties apvienībā.

Valdis Tikiņš bija sagatavojis referātu par Ziemsvētku kaujām. Viņš dzīvi attēloja apstākļus Tīrelpurvā 1916. gada 23. decembrī, kad strēlnieki, tērpušies baltos maskēšanās pārvalkos, grieza stieples, lai pārsteigtu vācu vienības. Pārsteiguma frontes pārrāvums izdevās bez artilērijas atbalsta, bet krievu vadības nemākulības dēļ tas netika turpināts, un strēlnieki cieta nevajadzīgus zaudējumus. Šī kauja beidzās 1917. gada 18. janvārī. Cildinot šo strēlnieku vienību varonību, tās tika nosauktas par „zvaigzņu pulkiem”. Tīrelpurvā 1944. gada 23. decembrī atkal viena otram pretim stājās vācu un krievu armija. Šis purvs, „no kuŗa bēg

cilvēks, un reti kad iemaldās vilks” bija daļa no gaŗās frontes līnijas, aiz kuŗas sākās Kurzemes cietoksnis. Šoreiz tā bija lielkauja, kuŗā piedalījās tanki, lidmašīnas, un plosījās artilērijas viesuļguns. Kauja ilgās deviņas dienas un deviņas nakts, bija daudz upuru.

Daugavas Vanagu vīru koris savu programmu sāka ar svinīgu jundu. Kuŗa priekšnieks Ēriks Eislers teica īsu uzrunu, atceroties kritušos varoņus un aicināja pieminēt viņus, kā arī mūžībā aizgājušos koristus, noklausoties viņiem veltīto dziesmu „Augstienē pie Madonas”. Nākamās bija divas romantiskas dziesmas – „Cēsu vada dziesma” un „Kad pār austrumiem nakts krēslot sāk”. Braši skanēja marši – „Cēsu vada dziesma” un „Kad ar uzvaru šo kauju”, tāpat atvadu piedeva „Paliēc sveiks, mans mazais draugs!”

da

GADU SĀKOT

Laiks Vecam gadam paldies teikt

Par to, kas bijis.

Un Jaunam neprasīt, kas gaida mūs?

Kā Dievs mums kalendārā ierakstījis,

Tā arī būs!...

Ivars Galiņš

Mēs gribam, lai Latvijā būtu vairāk bērnu!

Šā gada 11. janvārī laikrakstā *Diena* bija publicēts Sanitas Igaunes raksts par ministru prezidenta V. Dombrovska plānu trīs posmos veicināt demogrāfijas pieaugumu.

Mums patīk dziesma „Tev mūžam dzīvot, Latvija!”. Latvijas mūžīgu pastāvēšanu var nodrošināt tikai vienā veidā, tas ir, katrai Latvijas pavalstniecei laižot pasaulē vairāk nekā divus, tātad trīs bērnus. Cita ceļa nav!

Demogrāfs Ilmārs Mežs teic, ka viena trešdaļa mūsdienu latviešu sieviešu bērnus vispār negrib un trešdaļa nevēlas vairāk par vienu bērnu. Tas nozīmē, ka divas trešdaļas latviešu sievietes nevēlas, lai Latvija pastāvētu mūžīgi! Arī latviešu vīriešu viedoklis esot līdzīgs.

Pavisam nesenā pagātnē latviešu tautas dzimstība bija pašatrukošanās līmenī, tātad nevēlēšanās dzemdēt bērnus nav latviešu tautas iedzimta rakstura īpašība. Iespējams, mūsdienu uzskati par vairošanās nozīmi ir nesenās negatīvas propogandas rezultāts. Nav šaubu, ka šos uzskatus nevarēs mainīt ar budžeta machinācijām. Ir jāpartrauc negatīva propoganda par sievieti-māti, tā jāaizstāj ar sievietes – mātes godināšanu. Tas jā dara visiem Saeimas un valdības locekļiem, sākot ar Valsts prezidentu.

Zelta atslēgu devis pētniecības organizācijas RAND sabiedrības novērtēšanas jautājumos vadītājs Džonatāns Grants, ka nepārprotamai valdības deklarācijai jābūt: mēs gribam, lai Latvijā būtu vairāk bērnu! Ministru prezidenta teiktais „*Dienas Biznesa*” organizētajā konferencē ir līdzīgs šai deklarācijai – viņš vēlas, lai Latvijā būtu vairāk bērnu! Tas ir ļoti apsveicams svarīgs pirmais aicinājums, un gaidīsim šādu deklarāciju no valsts prezidenta un Saeimas deputātiem.

Sanitas Igaunes rakstā teikts,

jas uzlabošanas plāns nav nekas cits kā kārtējā budžeta machinācija tautas acu apmānīšanai, nevis nopietns mēģinājums panākt, lai Latvijā dzimtu vairāk bērnu. Atļaušos pievērst lasītāju uzmanību Bena Vatenberga (*Ben J Wattenberg*) grāmatai *Fewer*, kurā ar praktiskiem piemēriem pierādīts, ka sociālo pabalstu palielināšana dzim-

proporcionāli naudas ieguldījumam. Demogrāfijai patīk pētīt datus šajās trīs fazēs, jo ar šiem skaitļiem var manipulēt.

Potenciālo vecāku izvēli nauda nevar nodrošināt (sk. www.eraksti.lv – Ziedars Jēkabs). Šī teorija saskan ar Bena Vatenberga teikto, ka bērnu aprūpē, audzināšanā un izglītošanā ieguldītie

Foto: Stock.XCHNG

stības pieaugumu nekur pasaulē nav veicinājuši. Tāpēc nez vai Ministru prezidenta plānotā rīcība vairo dzimstību. Piemēram, ja bērnudārzu skaitu dubultotu, vai dzimstība dubultotos no 19 000 uz 38 000? Noteikti ne! Latvijā jau ir nesens praktisks piemērs, ka valsts pabalsti vecākiem dzimstību neveicina. A. Kalviša valdības laikā dubultoja māmiņu algas, paredzot, ka katrā ģimenē dzims 3-4 bērni, bet rezultāts bija kārtējais čiks. Pirmajā gadā pēc māmiņu algu palielināšanas dzimstība pieauga par pāris simtiem, bet jau nākamā gadā atkal samazinājās. Reproductīvās veselības aprūpes programma, protams, veicinās dzimstību, jo bērni dzims vecākiem, kuri bērnus grib, bet vai tiktu atrisināta valsts zemās dzimstības problēma? Varbūt dzimstība pieaugs par 1%, labākā gadījumā par 5%, bet jābūt vismaz 100% pieaugumam, jo citādi Latvijā, latviešu valoda un

triljoniem dolaru dzimstības pieaugumu nekur nav veicinājuši. Latvijā tas nebūs citādi! Ir nepieciešama citāda politika, lai Latvijā dzimtu vairāk bērnu – jāpārlicina tauta, sevišķi tās divas trešdaļas sievietes, kuŗas vēlas laist pasaulē ne vairāk kā vienu bērnu, ka valdības vadītāji un mēs visi gribam, lai Latvijā būtu vairāk bērnu! Cita ceļa nav!

Man vairāki teikuši, ka es tikai gudri runāju, un jautā, ko es darītu, ja man būtu dota iespēja? Vispirms Latvijā izveidotu labi atalgotu vadītāju sabiedrisko organizāciju, kas savu darbību veltītu tikai dzimstības pieaugumam (par 100%) piecu gadu laikā. Šādas organizācijas veidošanā talkā lūgtu latviešu sabiedrības vadītājus: PBLA valdes priekšsēdi Jāni Kukaini; LAZAs priekšsēdi Jāni Dimantu un LBF pārvaldes priekšsēdi Jāni Lucu. Viņu rīcībā ir LBF līdzekļi, ko ārzemju latvieši ziedojuši tēvzemes brīvības centieni sekmēšanai. LAZAs biedri ir sevišķi ieinteresēti dzimstības veicināšanā, viņi arī stāv un krīt par Latvijas mūžīgu pastāvēšanu.

Jēkabs Ziedars
Melburnā

Foto: en.wikipedia.org

ka Ministru prezidentam esot padomā trīs etapi demogrāfijas uzlabošanai. Pirmais paredzot nodrošināt bērnudārzus, otrs – valsts atbalstu vecākiem, kuŗiem ir mazi bērni, trešais – reproductīvās veselības aprūpes programmas uzlabošana.

Diemžēl jāteic, ka šis demogrāfi-

kultūra nevar pastāvēt.

Pretrunīgos faktus palīdz izskaidrot Andŗa Zeidaka tautas vairošanās teorija par četrām fazēm: dzimšanas, aprūpes, audzināšanas un izglītošanas. Aprūpe, audzināšana un izglītība ir procesi, kas norisinās pēc bērna piedzimšanas, un panākumi šajās fazēs ir tieši

ALA AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA AICINA IERAKSTĪT KALENDĀRĀ UN PLĀNOT PIEDALĪTIES ŠĀDOS PASĀKUMOS 2012. GADA PIRMAJĀ PUSĒ:

2012. gada 2. – 4. marts:

ALAs Izglītības nozares Skolotāju konference Bostonā

Sīkaka informācija un reģistrācijas veidlapa atrodama ALAs mājaslapas Izglītības sadaļā. ALA atbalsta dalības un ceļa izdevumus vienam skolotājam no katras ASV latviešu skolas. Aicinām vietējās organizācijas un draudzes segt izdevumus vēl vienam skolotājam!

2012. gada 10. marta nedēļas nogale:

ALAs valdes sēde Priedainē, Nudžersijā

Sestdienas vakara programmā paredzēts kultūrs un sabiedriska sarīkojums: **Piemīņas vakars dzejniekam Gunaram Saliņam un viņa dzīvesbiedrei, literātūrzinātniecei Dr. Jautrītei Saliņai.** Gunara Saliņa dzejoļu lasījumus papildinās mūzikāli priekšnesumi un fotoattēli. Sarīkojumu vadīs mācītājs Laris Saliņš, piedalīsies dziedātāja Laila Saliņa, un flautiste Lalita Saliņa. Būs vakariņas un deju mūzika. Informācija, sazinoties ar Anitu Bataragu: abat-arags@optonline.net

2012. gada 12. – 14. aprīlī:

Trimdas latviešu archīvu un materiālās kultūras konference Mineapolē, Minesotā Elmer L. Andersen Library, 222 21st Ave S, Minneapolis, Minnesota 55455

Konferences mērķi: 1) izstrādāt vadlīnijas trimdas latviešu vēstures un materiālās kultūras mantojuma apzināšanai, dokumentēšanai un saglabāšanai; 2) apmācīt Amerikas latviešu organizāciju pārstāvjus un sabiedrisko darbiniekus darbā ar archīviem un materiālās kultūras materiāliem; 3) veicināt sadarbību starp archīvu un materiālās kultūras liecību glabātājiem. Informācija ALAs mājaslapā vai rakstot Ilzei Garozai: ilze.garoz@alaua.org

2012. gada 3. – 6. maijs:

ALAs 61. kongress, Anarbora, Mičigenā

Kongresu rīko Detroitas un apkaimes latvieši, tajā piedalīsies pārstāvji no visām lielākajām ALAs biedru organizācijām. Tiks pārrunāts uzmetums ALAs stratēģiskās darbības plānam nākotnei. ALAs valde plāno kongresa programmu. Informācija, rakstot ALAs ģenerālsēkretāram Raitam Eglītim: alainfo@alaua.org

2012. gada janvāris – aprīlis:

Stratēģiskā plānošana 2012

ALA aicina visus biedrus un biedru organizācijas atsaukties centieniem novērtēt ALAs līdzšinējo darbību un izstrādāt rīcības plānu nākotnei. Būsim pateicīgi, ja piedalīsities aptaujās un mūsu rīkotajās pārrunu grupās. Plašāka informācija par stratēģisko plānošanu būs ALAs mājaslapā: www.alaua.org

ALAs simtgades testamentāro novēlējumu fonds ALA century bequest fund

Novēlot kaut mazu daļu savā testamentā šim fondam, mēs liksim stipru un paliekošu pamatu latvietības uzturēšanai ASV, mēs celsim un sargāsim latvju tautu, valsti un kultūru. ALA dara daudz un mums visiem jāgādā, lai tā savu darbu turpinātu vēl ilgus gadus nākotnē.

Informācijas brošūra par šo fondu ir pieprasāma ALAs birojā,
400 Hurlay Ave., Rockville, MD 20850. Tālrs.: 301-340-1014, e-pasts: alainfo@alaua.org

FILADELFIJAS BRĪVO LATVJU BIEDRĪBA120 notikumu 120. jubilejai www.latviansociety.com

14. jan. Kabare: Fila. mākslinieku grupas izstāde, E. Šturma komentē, vakariņas ar M. Medņa mīlas un erotikas dzeju, Ā. Bērziņa trupas modernā deja + Brāļu Rīdusu kalumi

29. jan. Draudzīgais aicinājums: R. Milevskis par Kurzemes zemnieku Bibelēm + Retas un interesantas grāmatas

7. feb. Filadelfijas Flyers latviešu vakars

18. feb. Referendums. Dr. Reiners Hauss par mūzikas terapiju Latvijā, šodienas Filadelfijas latviešu mākslinieku izstāde

19. feb. 120. jubileja: Pieņemšana ar goda viesiem, K. Bērziņš par BLB vēsturi, svinīgas vakariņas + Liecības iz BLB vēstures

3.-4. mar. Latviešu karavīru seminārs: Pirmo reizi ASV izstāde par leģionāriem un kaujas rekonstrukcija; no Latvijas – vēsturnieks K. Špēlis, režisors A. Saulītis ar filmām *Sarkanais un brūnais*, *Bermontiāde*, *Keep Smiling*; I. Zaķe par preses uzbrukumiem leģionāriem, A. Ezergailis komentē neklātienē; 40. g. retro kabare: Jūlija un Gunta Plostnieces. + Ordeņi (obligāti iepriekš pieteikties liepama1@gmail.com)

30. mar. Pēdējā piektdiena BLB bārā: K. Bērziņš par BLB 1922-1952; ārijas no izrādēm ar G. Plostnieces komentāriem + 3 karstās dīvas: Garanča, Kovaļevska, Opolais

120x120 pateicas par atbalstu:

Filadelfijas Latviešu pensionāru kopa

**NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI
UZ LATVIJU**

Likmes: līdz \$100 - \$20
no \$101 līdz \$500 - \$25
virs \$500 - \$25 plus 3% no summas
virs \$500. Summas nododam
ASV dolāros. Piegāde Rīgā \$11,
ārpus Rīgas \$0.40/km, min. \$19.
Pieņēšanai summas līdz \$1000.

**Kārtojām nodokļu un citus
maksājumus Latvijā!**

Lūdzu nosūtīt vēstuli ar sūtītāja
un saņēmēja vārdu, adresi, tele-
fona numuru un norādījumu par
summu kopā ar čeku rakstītu uz:

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810

Lūdzu zvanīt Kristīne
(973) 746-3075

ADVOKĀTS

PĒTERIS JURJĀNS

Kārtoju nekustamo īpašumu atgūšanas,
pārdošanas un dāvinājuma jautājumus Latvijā,
kā arī mantojuma un meža izciršanas jautājumus.

ASV

38021 Euclid Avenue
Willoughby, OH 44094

Tel.: (440) 951-6665

Fakss: (440) 951-4797

jurjans@prodigy.net

Lūdzu ievērot, ka mantiniekiem Latvijā ir jāpiesakās viena gada laikā.

LATVIJĀ

„Jaunvēji”, Salas pagasts,
Babītes novads LV-2105

Mob. tel.: (371) 29496870

Fakss: (371) 67502251

jurjans@apollo.lv

**VESELĪBAS
APDROŠINĀŠANA**

uz īsu vai ilgāku laiku
LATVIJAS CIEMIEM
CEĻOTĀJIEM UZ ĀRZEMĒM
Zvaniet:
RESNICK & ASSOCIATES
800-324-6520

**Lasiet
tīmeklī!**

www.laiks.us

LATVIEŠU KOMPĀNIJA PĒRK MEŽUS AR ZEMI VISĀ LATVIJĀ.

Pērkam arī meža izstrādes tiesības. Augstas cenas.
Palīdzēsim juridiski pareizi sakārtot visa veida dokumentus.

Piedāvājumus lūdzu sūtīt uz epastu
mezs.latvija@gmail.com vai zvanīt 0037129331441
Mūsu pārstāve ASV – Astrīda Rīdere, [tel.nr. 0014409305847](tel:+37129331441)

**Palidzi veidot Latvijas nākotnes vadītājus –
skautus un gaidas!**

„Skautisms jauniešos rada dzīves vērtības,
kas paliek uz visu mūžu. Atbalsts skautu darbam
ir vislabākais ieguldījums pilnvērtīgai,
pilsoniskai sabiedrībai nākotnē.”

Uldis Grava, skauts, sabiedriskais darbinieks

Latvijas skautu un gaidu fonds ir biedrības "Latvijas skautu un gaidu centrālā organizācija" struktūrvienība, kuŗas mērķis ir ar ziedojumu līdzekļiem veicināt šīs organizācijas darbību. Fonds ir dibināts 2010. gada 5. oktobrī, divdesmit gadus pēc skautisma un gaidisma atjaunošanas Latvijā.

Ar savu ziedojumu Tu parādi, ka atbalsti skautu un gaidu brīvprātīgo vadītāju darbu, centienus veidot pilnvērtīgu Latvijas bērnu un jauniešu dzīvi un audzināt Latvijas nākotnes vadītājus.

Ziedojot Tu vari kļūt par Latvijas skautu un gaidu fonda biedru.

Mūža biedrs – vienreizējs ziedojums no 700 latiem vai vairāk

Gada biedrs – vienreizējs ziedojums no 70 latiem līdz 699,99 latiem

Ziedotājs – individuāli ziedojumi zem 70 latiem

Ziedojumus Latvijas skautu un gaidu fondam var veikt naudas vai mantas veidā, kuŗu ziedotājs skautu un gaidu rīcībā nodod bez atlīdzības. Naudas ziedojumus var veikt uz Latvijas skautu un gaidu centrālās organizācijas kontu, kas tiek izmantots Latvijas skautu un gaidu fonda darbībai:

Latvijas skautu un gaidu centrālā organizācija, biedrība

Reģistrācijas numurs: 40008000437

Konta numurs: LV29HABA0551030071532

Latvijas skautu un gaidu fonds, kā Latvijas skautu un gaidu centrālās organizācijas struktūrvienība, ir sabiedriskā labuma organizācija, tāpēc mūsu ziedotāji Latvijā Republikā var saņemt nodokļu atlaides.

Latvijas skautu un gaidu fonds

Tallinas iela 3-11, Rīga, LV 1001, Latvija

Tālrunis +371 26380555

info@skautugaidufonds.lv

www.skautugaidufonds.lv

Twitter: @skautilV

Facebook: Latvijas skautu un gaidu centrālā organizācija

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Pārsūtām mašīnas, pers. mantas, komerckravas
paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdzu zvaniet: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai
arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājaslapā: www.lasl.com

**AMERIĶAS
LATVIEŠU
PALĪDZĪBAS
FONDŠ**

**LATVIAN
RELIEF
FUND OF
AMERICA**

**IZDEVĪGI
APDROŠINĀJUMI**

**JUMS
UN
JŪSU
ĢIMENEI
KOPŠ
1952. GADA**

215.635.4137
info@LRFA.org
www.LRFA.org

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

DETROITA (MI)

- 22. janvārī plkst. 11.30 Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI). Režisores un dzejnieces Daces Micānes Zālites referāts „Piederība un pārmantojamība” par tautas morāles un ētikas kodeksu, to atspoguļojumu latviešu literatūrā; folkloras mācība; radošie impulsi un latvietība mūsdienu pasaulē; dzejoļu grāmata „Vāveņu ganē”; dzejoļi par Latvijas dabu un cilvēku gadalaika ritumā; savas zemes mīlestība un aplicinājums dzīves brīnīgajam pulsam. D. Micāne parādīs arī Jaunpiebalgas mākslas skolas bērnu zīmējumus. Būs kafija, karstvinšunuzkodas. Ziedojumi – latviešu jaunatnes izglītībai. Rīko Latviešu apvienība Detroitā.

- 29. janvārī plkst. 11.30 Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudzes Detroitā gada sapulce.

- 12. februārī plkst. 11.30 Latviešu apvienības Detroitā gada sapulce.

- 26. februārī plkst. 11.30 Daugavas Vanagu un vanadžu gada sapulce.

- 3. martā plkst. 6.00 Pulkveža Oskara Kalpaka bataljona 91 gadu dibināšanas atceres balle *Italian-American Banquet & Conference Center* (39200 5 Mile Road, starp Newburgh Rd. un I-275 Livonia, Michigan), vēlams vakartērps. Rīko Studenšu korporāciju kopa Detroitā un Korporāciju kopa Detroitā. Dalības maksa ar vakariņām, dzērieniem (open bar) un deju mūziku \$75.00, studentiem \$40.00. Pietiekies, sazīnoties ar fil. Janu Āboliņu, daug.,: 410 River Lane, Dearborn, MI 48124-105, tālr.: 313-561-1609, e-pasts: abolins@comcast.net, un samaksājot pilnu maksu līdz 14. februārim. Čeki izrakstāmi Janai Āboliņai. Izdevīgākās apmešanās vietas: divas tuvu Sv. Pāvila baznīcai *Courtyard by Marriott*, tālr.: 248-553-0000; *Fairfield Inn & Suites*, tālr.: 248-442-9800; trešā netālu no balles zāles – *Radisson Hotel*, tālr.: 734-464-1300.

FILADELFIJA (PA)

- 29. janvārī plkst. 2.00 Draudzīgais aicinājuma atceres sarīkojums angļu valodā (531 North 7th Street Philadelphia, PA 19123). Roberta Miļevska referāts par Kurzemes zemiņu 19. gs. Bibelēm no privātkolekcijas Latvijā. Retu grāmatu izstāde.

- 7. februārī plkst. 11.00 Filadelfijas pensionāru kopas saiets Brīvo latvju biedrības telpās (531 North 7th Street). Valdes ziņojumi, nākotnes darbība, pārrunas par jaunākajiem notikumiem, dzimšanas atceres dienu svinēšana, kafijas galds. Viesi arvien laipni gaidīti.

- 7. februārī Filadelfijas *Flyers* latviešu vakars *Wells Fargo Center*, Filadelfijā. Informāciju var iegūt, zvanot vai rakstot Kārlim Bērziņam, tālr.: 215-479-6279, e-pasts: berzins.karlis@gmail.com

KATSKILĪ (NY)

- No 24. līdz 26. februārim Jauniešu dienas; vadītāja Austrā Zubkova. Istabu var rezervēt, rakstot: jauniesudienas2012@gmail.com Informācija: www.facebook.com/events/145180-922260707

KLĪVLANDE (OH)

- 29. janvārī plkst. 12.30 Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums Apvienotās draudzes namā (1385 Andrews Ave., Lakewood, OH). Lilitas Spures referāts „Mūsu senču rotas”; skolas audzēkņu priekšnesumi. Gleznotāju Ingrīdas Dāves un Indrā Eidemaņa darbu izstāde. Siltas pusdienas.

LOSANDŽELOSA (CA)

- 12. februārī plkst. 12.00 Losandželas latviešu nama biedru (ziedotāju) pilnsapulce (1955 Riverside Dr., Los Angeles Ca 9003903704).

- 12. februārī plkst. 12.30 Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums latviešu skolā (skolēniem izsniegs mācību pirmā pusgada liecības; būs skolas audzēkņu priekšnesumi, vecāku sagādāts cienasts).

- 4. martā plkst. 12.30 pulkveža Oskara Kalpaka un Latviešu leģiona atceres DK DV apvienības sarīkojums.

- 18. martā plkst. 12.30 Dienvidkalifornijas latviešu biedrības biedru pilnsapulce.

DKLB informācijas tālr.: 323-663-6267. DK LB Informācijas biļetens timekli: www.biletens.com

NUJORKA (NY)

- 29. janvārī Jonkeru baznīcā (254 Valentine Lane, Yonkers NY 11705) pēc dievkalpojuma Kultūras dienu piemiņas sarīkojums, kuņķā godinās dzejnieku Gunaru Saliņu (1924-2010) un literatūrzinātnieci Dr. Jautrīti Saliņu (1924-2011). Programmā – stāsts par Gunaru un Jautrītes Saliņu dzīves gaitām, viņu darbību trimdas mākslinieku „Elles ķēķā” laikā, aizritējušā gadsimta 50. un 60. gados Ņujorkā, ko papildinās fotoattēli un komponistu Arnolda Šturma, Gundegas Šmites un Lailas Saliņas dziesmas ar Gunaru Saliņa tekstu; dzejoļu un Jautrītes Saliņas piezīmju lasījumi, atmiņu stāsti par Elles ķēķa laiku. Programmu vadīs un tajā piedalīsies Gunara un Jautrītes Saliņu bērni: mācītājs Laris Saliņš, dziedātāja Laila Saliņa, jaunākā meita – flautiste un psihoterapeute Lalita Saliņa. Mācītājs L. Saliņš teiks sprediķi rīta dievkalpojumā. Sarīkojumā godinās arī ALAs Atzinības raksta laureātus – Guntu Ģigu, Vinetu Zāliti, Mārtiņu Zāliti un Daugavas Vanagu zelta krūšu zīmes laureātu Ivaru Bērziņu.

- 20. janvārī plkst. 6.00 (1017 Highway 33 East Freehold, NJ 07728) sadziedāšanas vakars; būs iespēja noskatīties videofilmu – Eduarda Rozenštraucha koncerts 1989. gadā DV namā Ņujorkā. Lūgums ņemt līdzīgi groziņus. Ieeja brīva.

SIETLA (WA)

- 29. janvārī plkst. 11.45 (pēc dievkalpojuma) latviešu centrā (11710 3rd Ave N. E. Seattle,

WA 98125). Kursas vasaras vīdusskolas Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums. Runu teiks Vašingtonas universitātes Starptautisko studiju programmas maģistrante Indra Ekmane. Būs kafija, tēja, maizes. Ieeja par vismaz 10 dolaru ziedojumu, pensionāriem \$7, skolēniem un studentiem ieeja brīva.

SV. PĒTERSBURGA (FL)

- 28. janvārī plkst. 3.00 biedrības namā (1705 9th Ave North St. Petersburg, FL 33706) pianista Vladimira Hohlova un koklētāju koncerts, pēc koncerta groziņu mielasts. Dalības maksa par vismaz 10 dolaru ziedojumu; tiem, kuņķi nevēlas nest groziņu, papildus samaksa – \$5.00.

- 11. februārī plkst. 5.00 biedrības namā „Sirsniņu ballē” Toronto viešņu Sandras Ūzes un Maijas Ūzes mūzikāla programma un īsluga „Es esmu Jānis”; viņu priekšnesumus papildinās vietējie mākslinieki Andris Ritums un Vladimirs Hohlovs. Deju mūziku atskaņos Ilmārs Dzenis un Pēteris Ozols. Būs siltas vakariņas, notiks izloze. Dalības maksa – vismaz \$25.00 ziedojums.

- 14. februārī plkst. 10.00 biedrības namā Latvijas Nacionālā teātri iestudētā Kaspara Dimitera un Zigmāra Liepiņa mūzikālā uzveduma „Vadonis” videoizrāde. Būs kafija un cepumi, dalības maksa par vismaz \$3.00 ziedojumu.

- 18. februārī plkst. 1.00 biedrības namā biedrības pilnsapulce, kuņķā vēlēs jaunu valdi; pēc vēlēšanām cienasts.

- 28. februārī plkst. 1.00 biedrības namā režisora Jāņa Streiča mākslas filmas „Rūdolfa mantojums” izrāde. Būs kafija un cepumi. Dalības maksa – vismaz \$3.00 ziedojums.

- 10. martā, plkst. 2.00 biedrības namā diriģenta Vladimira Hohlova 20 gadu darbības jubilejai veltīts biedrības koķā koncerts.

- Biedrības bibliotēka atvērta katrā mēneša pirmā pirmdienā no plkst. 5.00 līdz 7.00; bibliotēkā ir gan grāmatas, gan video-lentes.

VAŠINGTONA (DC)

- 21. janvārī plkst. 7.00 vakarā Vašingtonas draudzes nama mazajā zālē (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-3121), apmeklētāji, 1991. gada janvāra barikāžu dienas atceroties, aicināti noklausīties triju aculiecinieku stāstus, noskatīties īsu videofilmu par tā laika notikumiem, pakavēties atmiņās un pārrunās. Ieeja par vismaz 10 dolaru ziedojumu. Atlikums stipendijai jaunietim, kas šovasar strādās Latvijas 50 gadu okupācijas mūzejā. Ielūdž Vašingtonas studenšu korporāciju kopa un Vašingtonas konventa. Informāciju var iegūt, zvanot Baibai vai Knutam Ozolam, tālr.: 703-425-9575

DIEVKALPOJUMI

- Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr. (58 Irving St., Brookline, Ma 02445): dievk. 22. janv., 29. janv. ar dievg.

Dievk. sākas plkst. 11.00. Māc. J. Mazura.

- Bukskauntijas un apk. latv. ev. lut. dr.: 29. janv. plkst. 2.00 dievk. Kvēkertaunā (424 Juniper St., Quakertown, PA 18951); pēc dievk. kafija. 22. janv. plkst. 3.00 Jaungada dievk. Lankasterā Mt. Calvary Lutheran Church (308 East Petersburg Rd., Lititz, PA 17601). 12. febr. plkst. 2.00 Kvēkertaunā dievk., pēc dievk. kafija. 19. febr. plkst. 3.00 Lankasterā dievk. Māc. Dr. R. Ziedone un emer. māc. Dr. A. Ziedonis.

- Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr. (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI): 22. janv. dievk., pēc dievk. Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums. 29. janv. dievk. ar dievg.; pēc dievk. Sv. Pāvila draudzes gada sapulce. Bibeles stunda 20. janv. plkst. 11.00 no rīta. 22. janv. dievk.; pēc dievk. Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums. 29. janv. dievk. ar dievg.; pēc dievk. Sv. Pāvila dr. gada sapulce, mācītāja vēlēšanas. 5. febr. dievk.; pēc dievk. draudzības stunda. 12. febr. dievk. ar dievg. 19. febr. dievk., pēc dievk. pankūku pēcpusdienā. Bibeles stunda 20. febr., plkst. 11.00 no rīta. 26. febr.

Ciešanu laika pirmās svētd. dievk. ar dievg.; pēc dievk. Daugavas Vanagu apvienības Detroitā un vanadžu kopas gada sapulce. Dievk. sākas plkst. 10.00 Draudzes māc. diak. F. M. Sīpols, tālr.: 248- 433-3435; māc. A. Griebma, tālr.: 517-614-4853. Ērg. Dr. S. Lizlova, L. Upīte, R. Ozoliņš.

- Dienvidfloridas latv. ev. lut. dr. (Shepard of the Coast Lutheran Church 1909 E. Commercial Blvd, Ft. Lauderdale). 29. ev. lut. dr. (1927 Riverside Dr. Los Angeles, CA 90039-3704): dievk. 22. janv. , 29. janv. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 11.00. Māc. D. Kaņeps.

- Dzamaikpleinas Trisvieniības latv. ev. lut. dr. (100 Rockview St., Jamaica Plain, MA 02130, tālr.: 617-524-4622).

- Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr. (301 N. Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073, tālr.: 610-353-2227): 22. janv. plkst. 11.00 dievk., pēc dievk. literārā pulciņa sanāksme. 29. janv. plkst. 11.00 dievk. ar dievg. 5. febr. plkst. 11.00 dievk., pēc dievk. Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums. Māc. Jāņa Siliņa stipendijas fonda izloze. Māc. I. Dzelzgalve. Informācija: [www.latvianlutheranlutheranchurchphila.org](http://www.latvianlutheranchurchphila.org)

- Fortladerdeila, FL Shepard of the Coast Lutheran Church (1909 E Commercial Blvd.). Diakone Abija Venta, tālr.: 954-427-3558. 19. febr. dievk. vadīs diak. I. Kaņeps. 18. martā dievk., pēc dievk. draudzes gada sapulce. Dievk. sākas plkst. 2.00. Nākamie dievk.: 15. apr., 18. nov., 30. dec. Pēc dievk. groziņu aizaid.

- Grandrapidu latv. ev. lut. dr. (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505): dievk. 22. janv., 12. un 26. febr.

plkst. 10.00. Pēc dievk. informācijas sanāksmes pie kafijas un groziņiem. Bazn. tālr.: 616-361-6003.

- Kalamazū latv. apv. ev. lut dr. (122 Cherry Hill St., Kalamazoo, MI 49996): 22. janv. plkst. 10.00 dievk., pēc dievk. kafija. 29. janv. plkst. 10.00 dievk., pēc dievk. kafija. 2. febr. plkst. 3.00 Bibeles stunda Kalamazū. 5. febr. plkst. 10.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija. 12. febr. plkst. 10.00 dievk., pēc dievk. kafija. 16. febr. plkst. 4.00 Bibeles stunda Ciemā „Latvija”. 19. febr. plkst. 10.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija. 22. febr. plkst. 10.00 Pelnu trešdienas dievk. ar dievg. 26. febr. plkst. 10.00 dievk., pēc dievk. kafija. Māc. B. Puiķe.

- Klivlandes Apvienotā latv. ev. lut. dr. (1385 Andrews Ave. Lakewood, OH 44107). dievk.: 22. janv. un 29. janv. (pēc dievk. Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums), 5. febr. (ar dievg.), 12. febr. Dievk. sākas plkst. 11.00. Bibeles stundas: 18. janv. un 1. febr. plkst. 10.00. Māc. Dr. S. Eglīte.

- Mančesteras latv. ev. lut. dr. (21 Garden St., Manchester, CT 06040): 21. janv. plkst. 2.00, dievk.; māc. Daina Salnīte.

- Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trisvieniības dr. (1853 N. 75th Street, Milwaukee, WI 53213, tālr.: 414- 258-8070); Māc. L. Zusēviča, tālr.: 414- 421-3934 e-pasts: pastorlauma@gmail.com; draudzes priekšn. S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. Informācija: www.milwaukeeadraudze.org

- Mineapoles un St. Paulas latv. ev. lut. dr. (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407, tālr.: 612-722-4622): 22. janv. plkst. 11.00 dievk., pēc dievk. sadraudzība. 26. janv. plkst. 10.30 Bibeles stunda. 29. janv. plkst. 11.00 dievk. un Draudzīgā aicinājuma atcere. 5. febr. plkst. 11.00 dievk.; pēc dievk. sadraudzība. Māc. M. Cepure-Zemmele, tālr.: 763-546-8178, e-pasts: majia.cz@gmail.com Informācija: www.mndraudze.org

- Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.: 22. janv. plkst. 1.30 dievk. ar dievg. dr. dievnamā Īstbransvikā (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ). 29. janv. plkst. 1.30 dievk. dr. dievnamā Īstbransvikā (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ). Māc. I. Pušmucāne-Kineiko, tālr.: 908-638-1101; e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com

- Ņujorkas latv. ev. lut. dr.: 22. janv. plkst. 10.00 Jonkeru bazn. (254 Valentine Lane, Yonkers NY 11705) dievk., māc. J. Saivars; Salas bazn. (4 Riga Lane, Melville NY 11747) plkst. 10.30 dievk. māc. L. Saliņš; pēc dievk. novada sapulce. 28. janv. plkst. 9.45 Springfildā (Holy Cross Lutheran Church, 639 Mountain Ave, Springfield NJ 07081) skolas dievk., māc. J. Saivars; pēc dievk. novada sapulce. 29. janv. plkst. 10.00 Jonkeru bazn. dievk., māc. L. Saliņš; pēc dievk. piemiņas sarīkojums dzejniekam Gunāram Saliņam. Salas bazn. dievk. nebūs. (Turpināts 21. lpp.)

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 20. lpp.)

5. febr. plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** dievk., māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk. māc. L. Saliņš.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.** (128 N. Elm Street): **22. janv.** plkst. 1.00 dievk.; pēc dievk. kafija. **19. febr.** plkst. 1.00 dievk., pēc dievk. gada pilnsapulce. **18. martā**, plkst. 1.00 dievk.; pēc dievk. kafija. Māc. R. Franklins. Dr. sekretāre Vija Āriņa: vijaarins@yahoo.com

• **Sandiego latv. ev. lut. dr.** (Grace Lutheran Church 3993 Park Boulevard, San Diego, CA 92116): **21. janv.** plkst. 12.00 Ziemsvētku dievk., pēc dievk. kafijas galds. Izziņas: www.sandiegodraudze.com vai www.sandiegodraudze.us

• **Sanfrancisko latv. ev. lut. dr.** (425 Hoffman Ave.): **22. janv.** plkst. 11.00 dievk. Māc. K. Žols. Informācija: www.lvnc.org

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** katra mēneša trešā svētdiena

plkst. 2.00 dievk. **Christ Lutheran** bazn. (#1 Selma Avenue, Webster Groves, MO 63119), māc. A. Kalniņa. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Draudzes priekšn. I. Kalniņas tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.** (11710 - 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125): **22. janv.** plkst. 10.30 dievk.; diak. G. Galiņa. **29. janv.** plkst. 10.30 dievk. ar dievg. Māc. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net Baznīcas mājaslapa: www.seattlatvianchurch.org

• **Sv. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** „Mūsu Pestītāja” (Our Savior) baznīcā (301 – 58th Str. S., St. Petersburg, FL 33707): **15. janv.** dievk., dziedās Andris Ritums. **5. febr.** dievk., kokli spēlēs Ilmārs Vilmanis. **19. febr.** pēc dievk. draudzes pilnsapulce. Dievk. sākas plkst. 2.00. **22. febr.** plkst. 1.00 biedrības namā

(1705 9th Ave North St. Petersburg, FL 33706) sveicīšu svētkbrīdīs **Bībeles stunda** biedrības namā: **22. janv., 29. janv., 12. febr.** plkst. 11.00. Draudzes māc. A. Pelds, tālr.: 727-368-0935, dr. priekšn. A. Norberga, tālr.: 727-367-6001.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.** (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-3121, tālr. bazn.: 301-251-4151): **22. janv.** plkst. 11.00 dievk. ar dievg.; draudzes dibināšanas atcere. **29. janv.** plkst. 11.00 Draudzīgā aicinājuma atceres ģimeņu dievk. un sarīkojums. Māc. A. Vārsberga Pāža, tālr.: 301-293-2052; e-pasts: macavp@yahoo.com Informācija: <http://www.dcdraudze.org>

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.** (76 Windham Rd., Willimantic, CT): **29. janv.** plkst. 12.00 dievk. ar dievg. vadīs diak. I. Kaņeps. Draudzes priekšn. V. Bachmute, tālr.: 860-644-3268.

Mūžībā aizsaukti
mūsu biedri 2011. gadā:

DR AUSTRĀ KONDRATS - Mūža biedre
ŽANIS A PRĀVS - biedrs

MIRDZA STENDZINIEKS - Mūža biedre

DR DZINTARS R. PAEGLE - Mūža biedrs

ANNA STRAUSS - biedre

ERIKA ZADINS - Mūža biedrs

JĀNIS ELBERTS - biedrs

DIANA LIEPA - biedre

MIRDZA SMITS-KRILOVS - Mūža biedre

Sērās piemin

ST. PĒTERSBURGAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

*Ak, retākas rindas
ik gadus mums tiek...*

Mūžībā aizgājis mūsu mīlais brālis

ANDREJS ĶEŅĢIS

Dzimis 1937. gada 18. janvārī „Sietiņos”,
Kocēnu pagastā, Vidzemē, Latvijā,
miris 2011. gada 30. novembrī Three Rivers, MI, ASV

Viņu mīlā piemiņā paturēs

MĀSA GINTA SĪKA, KRUSTDĒLS IVARS SĪKA AR SANITU, IEVU, RŪTU UN ANNU
KRUSTDĒLS DAINIS SĪKA AR DAINU, MATĪSU UN TIU
BRĀLIS JĀNIS ĶEŅĢIS, KRUSTMEITA ANDREA AR TONY FOSS UN ANTHONY JĀNIS
MĀSA AIJA AR JĀNI KUKAINI, GINTA AR RYAN MCNALLY,
RONALDU, MATĪSU UN INĀRU
KRUSTDĒLS ROBERTS KUKAINIS AR LIENI UN LAURI; MATĪSS KUKAINIS

Dieva mierā aizgājušas mūsu apvienības biedres:

CINOVSKIS ZENTA, dzim. DREIMANIS

Dzimusi 1915. gada 18. novembrī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2011. gada 8. septembrī Oaklandē, Kalifornijā

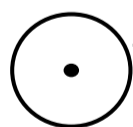
ŠTEINBLUMS LĪGA, dzim. BAUERS

Dzimusi 1923. gada 28. februārī Rankā, Latvijā,
mirusi 2011. gada 10. jūlijā Redwood City, Kalifornijā

Mīlā piemiņā Jūs paturēs
DAUGAVAS VANAGI UN VANADZES
ZIEMEĻKALIFORNIJĀ

*Nemiet mūsu mīlestību,
Sev zvaigžņu ceļā līdz,
Lai tā mūs kopā saista,
Līdz ausīs lielais rīts.*

Aizgāja mājās ilggadīgā gaidu vadītāja

MIRDZA PAUDRUPE, dzim. RENEBUŠA

Dzimusi 1915. gada 25. februārī Rīgā,
mirusi 2011. gada 11. novembrī Alabamā, ASV

*„Kluss miers pār zemi
Savus spārnus raisa...”*

LATVIEŠU GAIDU KUSTĪBA

Mūžībā aizgājusi mana bērības un bēgļu gaitu līdzgaitniece

INTA NOLLENDORFA, dzimusi GAIDE

Dzimusi 1934. gada 1. martā Rīgā,
mirusi 2011. gada 11. novembrī Rīgā

*Pa to ceļu, kas gar ciemiem
Slīd, kur dārzos rozēs zied,
Soļiem viegliem, smaidu sejā
Manas bērnu dienas iet.*

Mīlā piemiņā paturēs

MĒTRA SPALVIŅŠ PĒTERSONS AR ĢIMENI

Mūsu sirsnīgā, gaišā bērības dienu draudzene

RŪTA KRONENBERGA mūžībā.

Dzimusi 1928. gada 29. jūlijā Rīgā,
mirusi 2011. gada 20. oktobrī Rīgā

Mīlestībā piemin
MARIANNA UN RITA

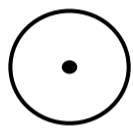
*Pārtrūcis ir darbu pavediens, izirusi mīlestības dzija.
Tomēr sirdis mūžam kopā sien gaisma tā, kas dzīvē kopā bija.*

Mūžībā aizgājušie mūsu biedri 2011. gadā:

HARIJS FRIŠS
IRMA RUNGULE
GUNĀRS LĪCĪTIS (Mūža biedrs)
MĀRA TOMSONE (Mūža biedre)
JĀNIS VEITMANIS (Mūža biedrs)
ALBERTS RAIDONIS (Goda biedrs)

Viņus mīlā piemiņā paturēs ČIKĀGAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

Aizgāja mājās ilggadīgā gaidu vadītāja

ZINA PRIKULIS,
dzim. ASMUSS

Dzimusi 1918. gada 28. novembrī Rīgā,
 mirusi 2011. gada 22. novembrī Kanadā

„Kluss miers pār zemi
 Savus spārnus raisa...”

LATVIEŠU GAIDU KUSTĪBA

Mūsu mīlais draugs

ANDRIS PĒTERSONS

Dzimis 1937. gada 26. decembrī Rīgā, Latvijā,
 miris 2011. gada 5. decembrī, West Linn, Oregonā

Mēs klusi paliekam šai krastā,
 Vēji šalkos un mierinās mūs.
 Bet Tava vieta, kas bija šai dzīvē,
 Vienmēr mūsu atmiņās būs.

Viņu mūžīgā piemiņā paturēs
 DRAUGI OREGONĀ

Dieva mierā aizgājis mūsu mīlais, labais

ALBERTS RAIDONIS

Dzimis 1914. gada 20. martā Nirzas pagastā, Latgalē,
 miris 2011. gada 28. decembrī Čikāgā

Viņu mīlā piemiņā paturēs sērojošie
 PERLE, LAURA, MARKS, ALLANS

Mīlestība nekad nebeidzas,
 Tu dzīvosi mūsu atmiņās mūžīgi.

Sērās pieminu manu coetus biedru

TĀLRĪTU KRISTOFORU,
Lett.38/II

Dzimis 1918. gada 11. augustā Rīgā,
 miris 2012. gada 2. janvārī California

Lai Tev vieglas smiltis, mans mīlais draugs!

VITAUTS AVOTIŅŠ

Atmiņas par Andri Pētersonu

Ar dziļu sirsnību atceramies un pieminam mūsu miļo 2011. gada 5. decembrī mūžībā aizgājušo Andri Pētersonu. Pirms vairāk nekā sešiem gadiem Andris un viņa dzīvesbiedre Anita ieradās Oregonā no Anglijas. Viņi abi drīz vien pievienojās mūsu darba darītāju grupīnai, Andris tika ievēlēts Oregonas latviešu biedrības valdē. Šo darbu viņš uzņēmās ar prieku un pozitīvu pieeju. Viņa ierosmē notika vairāki sarīkojumi ar mērķi piesaistīt jaunāka gadagājuma ļaudis, kā arī ieinteresēt jauktu tautību ģimenes. Daļēji tas arī izdevies. Mums ļoti pietrūks viņa padoma, enerģijas un labestības.

Andris Pētersons nāca pasaulē Rīgā Ziemsvētku laikā – 1937. gada 26. decembrī. Būdams smaidīgs un rātns bērns, viņš iemantoja tuvinieku mīlestību. Taču mierīgais un priecīgu mirkļu piepildītais laiks nebija ilgs. Komunistu okupācijas laikā 1941. gadā tēvs Kārlis tika apcietināts un izsūtīts uz Sibīriju. Rīgā palika viņa ģimene – sieva Elza, meita Vija un dēls Andris.

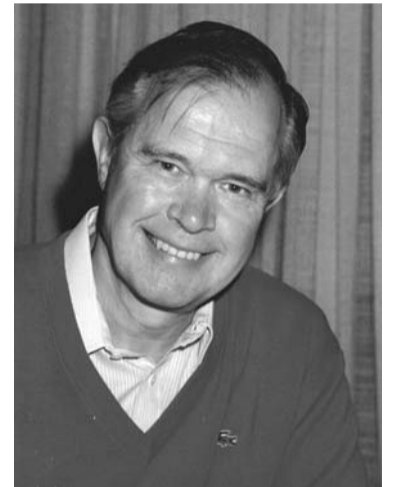
Baidoties, ka pēc atkārtotas komunistu okupācijas atkal varētu notikt izsūtīšanas, ģimene 1944. gadā atstāja Latviju un kara beigās sagaidīja Vācijas dienvidos. Skolas gaitas Andris sāka Eslingenā. Pētersoni 1949. gada rudenī izceļoja uz Ameriku, un viņiem laimējās nokļūt Masačusetas pavalstī pie labiem saimniekiem, kuŗiem piederēja ābolu un vistu farma. Andris drīz vien izcēlās ar veikalnieka prasmi, sekmīgi pārdodot olas un ābolus apmierinātajiem klientiem.

Ģimenei radās iespēja pārcelties uz Bostonu, kur bija liela latviešu kopiena. Andris beidza ģimnaziju un sāka studēt Ziemeļaustrumu universitātē (Northeastern University), ko beidza, iegūstot gradu inženierzinātnēs. Studiju laikā viņš iestājās korporācijā Selonija. Pēc militārā dienesta Francijā Andris turpināja studijas Stanforda universitātē Kalifornijā un ieguva maģistra gradu uzņēmumu vadībā (MBA).

Andris Pētersons un Anita Ziedīņa 1966. gada jūnijā nodibināja ģimeni, un viņiem sākās jauns dzīves posms Boizē, Aīdaho pavalstī, kur Andris dabūja darbu. 1968. gadā piedzi-

ma vecākais dēls Ēriks, pēc trīs gadiem – dēls Kārlis. Andris strādājis arī Kolumbusā, Oahijā, un Luisvilā, Kentakijā.

Amerikā Andrim Pētersonam bija iespēja pierādīt savas spējas dažādos darbos, taču 1980. gadā

viņam radās izdevība atgriezties Eiropā. Ģimene pārcēlās uz Hāgu Nīderlandē, kur Andrim piedāvāja darbu kompānijā *American Airfilter*, un tajā, ražīgi strādājot, pagāja deviņi gadi. Dēli pieauga, beidza ģimnaziju un aizbrauca studēt uz Ameriku. Vecākiem radās iespēja ievirzīt karjēru citā gultnē, pārceļoties uz Angliju, jo Amerikas būvmateriālu uzņēmums *Simpson Strong-Tie* vēlējās savus produktus izplatīt Eiropā. Andris bija ieinteresēts sākt ko jaunu, tāpēc uzņēmās šo jauno darbu, ko darot, 16 gadi pagāja kā viens mirklis. Grūtības atmaksājās, visā Eiropā tika nodibināts ražotņu un izplatītāju tīkls. Tagad *Simpson Strong-Tie* ir viena no lielākajām celtniecības materiālu firmām Eiropā.

Līdztekus darbam Andris Pētersons atlicināja laiku arī ceļošanai, slēpošanai un iemīļotajai tenisa spēlei. Izaudzīnāti divi braši dēli. Andrim lielu prieku sagādāja vairākreizēja tikšanās ar tēvu, kas pārdzīvoja visas Sibīrijas grūtības un atgriezās Latvijā. Pēdējā dzīves gadā Andrim bija iespēja paauglēt mazdēliņu Kai Jēkabu un pacieņoties pie mazmeitiņas Kiras. Andris bija vienkāršs, sirsnīgs un mērķtiecīgs, cīnījās visās dzīves nozarēs.

Mēs nesakām Andrim ardievas, jo mūsu domās viņš vienmēr būs kopā ar mums.

Vija Džonsone (Johnson)
 Sandra Brīgsa

Mūžībā aizgājusi
mūsu mīlā

LAIMDOTA DŪDA ZEKUNDE, dzimusi JAUNZEMS

Dzimusi 1934. gada 17. septembrī Daugavpilī,
mirusi 2011. gada 6. novembrī Lakewood, N.J.

*Meklētāja ceļš ir galā,
Vakars metas, tālu iets,
Baltā ziemā, svešā malā
Sārti uzplaukst blāzmas zieds.*
Kārlis Skalbe

Pieminot un atminot
ŅŪDŽERSIJAS DAUGAVAS VANAGU APVIENĪBA

Dieva mierā aizgājis mūsu mīlais draugs

GUNĀRS ZARIŅŠ

Dzimis 1932. gada 7. septembrī Rīgā,
miris 2011. gada 24. novembrī Appleton, Wi

Mīlā piemiņā paturēs
LILIJA, GUNĀRS UN COLLEN STRUNGS, ALMA DEKSNIS
JIM un SKAIDRĪTE BUCKMASTER

*Ja draudzības puķe zied ilgi,
Ir skumji, kad salna to skaņ...
Bet mūžība atnākot saka:
Vēl atmiņās ziedēt tā var.*

Aizsaules ceļos aizsaukta
savā 99. dzīves gadā

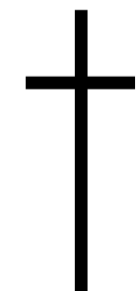
VERA ŠLESERS, dzim. BEIMANIS

1913. gada 23. septembrī Rīgā,
2011. gada 29. decembrī Toronto

Mīlestībā un pateicībā piemin
MEITA ANDA HIGGITT UN DĒLS ĀRIS ŠLESERS
MAZBĒRNI PATRICIA, NICHOLAS, CLEA, ALEKSANDRS un ADAMS
MAZ MAZBERNI OLIVERS, MAXIMUS, JASPERS un ZARA

*Daudz ir Dieva dārzos ziedu,
Pacel acis – gaisma mirdz,
Tomēr skaistākais no visiem
Mātes svētums, mātes sirds.*

No mums šķīries

ANDRIS PĒTERSONS

Dzimis 1937. gada 26. decembrī Rīgā,
miris 2011. gada 5. decembrī West Linn, Oregonā

Siltā atmiņā paturēs draugi no Bostonas un jaunības laikiem

Māra Abermane, Antons Benjāmiņš, Gunta Cīrulle-Grīse,
Rūta Dreijmane-Ehlers, Gunta un Lauris Eglīši, Gunta un
Brunis Hirši, Jānis Kēnigs, Līga un Dzintars Lauri, Lolita
Lejiņa-Ball, Ivars Melngailis, Vija Palde-Moore, Maija
Priede, Maira un Rītvars Reinbergi, Maija un Juris Šleseri,
Ruta Smilškalna, Rūta Straumane, Andrejs Strīķis, Aivars
Vasmanis, Astra Vasmane-Holmes, Rasma un Egils Vēverbranti,
Rasma un Vitolds Vītoli, Gundars Zaļkalns, Valda Zaļkalna

*Un jauks bij ceļš,
Ko visi kopā gājām.
Liels spožums pārklājies
Pār dienām tām...*

Nikolajs Kalniņš

IN MEMORIAM

Ardievas Almai Alužānei

*Daudz darbiņi padarīti,
Daudz soliņi iztecēti:
Lai nu mīlā zemes māte
Pārklāj savu sēģenīti.*

Pavisam drīz uzsnigs balts, mirdzošs sniegs, pārklās un sasildīs pasauli. Ziemsvētku zvaigzne iemirdzējās, un miljoniem eņģeļu posās uz zemi ikvienu sargāt, mierināt un iepriecināt. Un tad kāds eņģeļa spārna pieskāriens, tik viegls, tik gaisīgs, tādu mīlestību apliecinātājs, lika atkal un atkal domāt par Almu Alužāni, bezgala dāsnu un labestīgu cilvēku, kuŗas dvēsele pirmssvētku laikā devās Mūžības ceļā.

Ir nodzīvots 101 gadu garš mūžs – tajā ir bijis gana daudz bēdu, skumju un šķiršanās sāpju, bet vēl vairāk prieka, laimes, mīlestības un gandarījuma par paveikto. Un padarīts ir daudz: izaudzināti un izskoloti pašas bērni, zināšanas sniegtas neskaitāmiem skolēniem gan savulaik Latvijā, gan vēlāk Minsteres ģimnazijā, ir vadīti koŗi un veikts rosīgs sabiedriskais darbs.

Kaut arī Almas Alužānes dzīve vairāk nekā sešdesmit gadu ritēja Minsterē, viņas sirds tomēr piederēja Latvijai. Almas kundzi interesēja viss, kas notiek viņas Tēvzemē, īpaši jauniešu iespējas izglīties. Viņas ieskatā jaunajai paaudzei ir jāpalīdz, „... lai tie savai nākotnei pārņem cilts garīgo mantojumu,” tāpēc savā 100 gadu jubilejā viņa aicināja

Māksliniece Zane Mellupe

radus un draugus dāvanu vietā ziedot stipendijai Vītoli fondā.

Tādu garu mūžu liktenis Almas kundzei dāvāja acimredzot tādēļ, lai viņa paspētu paveikt tik daudz laba, un šos labos darbus vēlas turpināt arī viņai tuvie cilvēki, aicinot bērnu dienā ziedot Vītoli fondam Almas Alužānes piemiņas stipendijai.

Nu Almas kundzei priekšā slimību un raīžu neapēnota Mūžība, gaŗa jo gaŗa. Bet mums, Šai-saulē palikušajiem, – cerība kādu dienu atkal sajust balta, mīlestības apstarota eņģeļa spārna pieskārienu – tik liegu, tik maigi sargājot, cilvēkmīlestību apliecinot.

Vita Diķe

Piedāvājam mūsu redakcijā iznākušās grāmatas!

JURIS ZĪVERTS

„Kā mēs pārdzīvojām „interesantāko” laikmetu vēsturē”

Lasiet E. Silkalna recenziju *Laikā* nr.2! Turpat arī par iegādāšanās iespējām.

ZIGFRĪDS FON FEGEZAKS

„Senči un pēcteči”

Lasiet E. Silkalna recenziju *Laikā* nr.3! Turpat arī par iegādāšanās iespējām.

VILNIS BAUMANIS

„Pārbaudījums”

Jauns romāns ar saistošu intrigu.
Pasūtiniet autoram: 155 42 Ambiance Drive
North Potomac MD 20878 (par USD 15,-)

Grāmatas var iegādāties, arī sazinoties ar Rīgas redakciju!
tālr. +371 67326761

e-pasts: redakcija@laiks.us

Vēlaties izdot grāmatu?

Sazināsimies!

Divas mūsu apgāda izdotās grāmatas saņēmušas
PBLA Kultūras fonda Goda diplomus:

Māra Celle. *Ilgais ceļš mājup.*

Kārlis Zvejnieks. *Zelta cauna.*

(Grāmatas var iegādāties Rīgas redakcijā)

SPORTS

Insbrukā kamaniņbraucējiem sudrabs un bronza!

Insbrukā 13. janvārī atklāja Pirmās jauniešu ziemas olimpiskās spēles. Tajā piedalās 15 līdz 18 gadus veci sportisti no 65 valstīm un sacensās septiņu sporta veidu 15 disciplīnās.

Latviju pārstāv divpadsmit puīši un četras meitenes. Vislielākā vienība ir kamaniņu braucējiem – siguldieši Ulla Zirne, Rīks Kristens Rozītis un Richards Lozbers, kā arī ropāžnieks Kristens Putins un Imants Marcinkēvičs no Naukšēniem. Biatlona trasē cīnās Gunita Gaile (Cēsis), Jānis Slavēns (Vecpiebalga) un Linards Zēmelis (Alūksne), bobslejā – Oskars Kībermanis (Rencēni) un Elvis Kamšs (Gulbenes novads), distanču slēpošanā Zane Eglīte (Priekule novads) un Arnis Pētersons (Amatas novads), kalnu slēpošanā – Agnese Āboltiņa (Rāmava) un Miks Edgars Zvejnieks (Rīga). Divās disciplīnās mums būs tikai pa vienam olimpietim. Dāvis Dreimanis no Siguldas startēs skeletoņā. Hokejists Augusts Vasiļonoks Austrijā jūtas gandrīz vai kā mājās, jo patlaban spēlē Zalcburgas jaunības vienībā *Red Bulls*. Viņš rādīs savas spējas hokeja elementos – iespējami ātrā aplā noslidošanā, metienu precīzītātē un spēkā, slidošanas veiklībā, piespēļu precīzītātē un ripas kontrolē.

Spēļu atklāšanas ceremonijā Latvijas karogu nesā kamaniņu braucēja Ulla Zirne. Par karognesēju viņa tika izvēlēta, uzvērtējot jauno sportistu panākumus un līdzšinējo pieredzi nopietnās sacensībās.

Pirmā sacensību diena Latvijas sportistiem atnesa sudraba medaļu. To ieguva kamaniņu braucējs **Rīks Kristens Rozītis**. Šī Latvijai bija pirmā godalga vēsturē Jaunatnes ziemas olimpisko spēļu vēsturē.

triete Kastlungere, kuŗa pēc pirmā brauciena bija otrā. Sudraba medaļa vācietei Langerei.

Ulla Zirne

Divnieku sacensībās septītajā vietā ierindojās Latvijas ekipāža Kristens Putins/Imants Marcinkēvičs.

Kamaniņu braucēji par panākumiem pateicīgi mūsu vispiederējušākajam sportistam Mārtiņam Rubenim. Viņš ir viens no mūsu vienības treneriem Insbrukā.

Biatlonā mūsu jaunajiem pēdējās vietas: 10 km iedzišanas braucienā Linards Zēmelis 43., Jānis Slavēns – 48. vietā. Meitenēm 7,5 km distancē Gunitai Gailei 46. vieta.

Skeletons

Latvijas skeletonists un Pasaules kausa izcīņas kopvērtējuma līderis Martins Dukurs Vācijā, Kēnigzē trasē, piektajā posmā ieņēma sesto vietu. Tādējādi pārtrūkusi Martina dominānce Pasaules kausa izcīņas posmos. Martins Dukurs līdz šim Pasaules kausa sacensībās bija ātrākais 11 braucienos pēc kārtas. Neviens Martinu Dukuru braucienā nebija pārspējis kopš pērnā gada 28. janvāra.

Otrs Latvijas skeletonists Tomass Dukurs divu braucieņu summā ieņēma dalītu septīto vietu.

400 punktiem – 17. vietā..

Edgars Maskalāns ar stūmējiem Daumantu Dreiškeni, Raivi

Broku un Intaru Dambi pēc pirmā brauciena atradās dalītā desmitajā vietā, bet otrajā sasniedza 11. rezultātu, kas šo vietu deva arī summā. Kopvērtējumā Melbārža ekipāža ir sestajā vietā.

Kamaniņas

Latvijas divnieku ekipāža Andris un Juris Šici izcīnīja 13. vietu Oberhofas trasē Vācijā Pasaules kausa izcīņas piektajā posmā. Pēc pirmā brauciena Šici atradās 12. vietā, bet otrajā sasniedza 16. rezultātu. Summā viņi par 1,562 sekundēm atpalika no uzvaru izcīnījušajiem mājiniekiem Toniņa Egerta un Sašas Benekena.

Oskars Gudramovičs un Pēteris Kalniņš otrā braucienā pieļāva vairākas kļūdas un trasi veica uz kritiena robežas, summā ieņēmot 19. pozīciju. Viņi uzvarētājiem zaudēja 3,101 sekundi.

Kvalificējas Londonas Olimpiskajām spēlēm

Olimpiskajās spēlēs šovasar Londonā Latvija būs pārstāvēta arī vingrošanā. Pēdējo iespēju kvalificēties daudzciņai izmantoja **Dmitrijs Trefilovs**. Kvalifikācijas sacensībās Londonā, viņš 98 vingrotāju konkurencē ieņēma 44. vietu, daudzciņas summā savācot 83,448 punktus, labāko rezultātu sasniedza vingrojuma uz zirga – 21. vieta ar 13,958 punktiem. Uzvarēja mājinieks Daniels Pērviss (89,948).

Pagaidām ceļazīmes uz Londonu saņēmuši 22 Latvijas sportisti. Visvairāk to ir vieglatlētjiem – 15. Delegācijā būs arī modernās piecīņas pārstāve Jeļena Rubļevska, smaiļotāji Kristis Straume un Aleksandrs Rumjancevs, cīkstonis Armands Zvirbulis, peldētājs Uvis Kalniņš un viens riteņbraucējs. Par sportistu vēl lems Latvijas Riteņbraukšanas federācija.

Izredzes startēt Londonā saglabā vēl vairāki individuālo sporta veidu pārstāvji. Olimpiešu pulkā ceram ieraudzīt arī BMX riteņbraucēju Māri Štrombergu, svarcēlāju Viktoru Ščerbatihu vai Artūru Plēsnieku, plūdmales volejbola pāri Mārtiņu Pļaviņu/Jāni Šmēdiņu u. c. Visiem kandidātiem uz Olimpiādu vēl jāiziet cauri kvalifikācijas sietam Eiropas un pasaules mēroga sacensībās.

Dakaras rallijs pabeigts sekmīgi

Tradicionālajā Dakaras rallijā dalībniekiem divu nedēļu laikā

bija jāmēro gandrīz 9000 kilometru no Mardelplatas līdz Limai. Sacensībās piedalījās arī Latvijas ekipāža **Māris Saukāns/Andris Dambis**, viņi brauca ar unikālo elektriskās piedziņas OSCar eO automašīnu.

Rallijs finišēja 15. janvārī. Saukāna/Dambja ekipāža ierindojās 77. vietā. Šmagās automašīnas ekipāžā braukūsa Kaspars Dambis savā *Twitter* vietnē informēja, ka komanda ir lepra un laimīga par OSCar eO rezultātu. Braucēju uzdevums bija nodrošināt OSCar eO tikšanu līdz finišam.

Latvijas *Re Auroclub* ekipāža ar krieviem Antonu Meļņikovu un Antonu Nikolajevu kopvērtējumā palika 18., Ilja Kuzņecovs ar Romanu Jelaginu – 36. vietā.

Otra *Team Latvia* vieglā automašīna ar krievu Antonu Grigorovu un latvieti Aināru Princi izstājās pēdējā posmā.

Starkovs paliks Latvijas futbola izlases galvenā trenera amatā

Latvijas Futbola federācija (LFF) pagarinās līgumu ar valsts vienības līdzšinējo galveno treneri Aleksandru Starkovu. Līgums ar Starkovu tiks noslēgts līdz 2014. gada Pasaules kausa izcīņas kvalifikācijas cikla beigām, taču, ja abas puses būs apmierinātas ar paveikto darbu, tad to varēs pagarināt arī uz nākamo atlases ciklu. Oficiāli Starkovs amatā tiks apstiprināts 25. janvārī, kad paredzēta LFF valdes sēde.

Runājot par 2014. gada Pasaules kausa izcīņas kvalifikācijas spēlēm, Starkovs pāuda cerību, ka izlase spēš nostartēt tajā cienjami un varbūt atkārtot 2004. gada brīnumu, kad Latvijas izlase iekļuva Eiropas meistarsacīkšu finālturnīrā.

Pirmā oficiālā spēle šogad Lat-

Latvijas rallistu automašīna

Silovs labo rekordu

Latvijas ātrslidotājs **Haralds Silovs** izcīnīja sesto vietu Eiropas meistarsacīkstēs ātrslidošanas daudzciņā. Silovs laboja Latvijas rekordu 10 000 m distancē un tagad viņam pieder valsts labākie sasniegumi pilnīgi visās ātrslidošanas distancēs.

Pirms 10 000 m distancē Silovs kopvērtējumā bija trešajā vietā. 500, 5000 un 1500 m slidojumā viņš izcīnīja sesto vietu. Tomēr tā kā ātrslidošanas garāko distancē viņš veica pirmo reizi karjērā, nebija iespējams tikt augstāk par devīto vietu – 14: 23,38. Līdzšinējais Latvijas rekords 10 000 m distancē ilgstoši piederēja Aleksandram Višķerim – 15:4,81.

Haralds Silovs

Silovs kvalificējās pasaules daudzciņas meistarsacīkstēm februāra beigās Maskavā.

Iepriekš vislabāk Eiropas meistarsacīkstēs veicies Alfonam Bērziņam, kuŗš 1939. gadā Rīgā kļuva par absolūto Eiropas čempionu.

vijas izlasei būs 29. februārī, kad Turcijas pilsētā Antalijā paredzēta pārbaudes spēle ar Kazachstānas valsts vienību.

Šachs

Pēc tīmekļa portāla *parsportu.lv* informācijas, Latvijas šaha izlases dalībiece **Viktorija Ni** (21) pārgājusi ASV šaha pavalstniecībā. Viņa dzimusi, uzaugusi un starptautiskās meistares titulu ieguvusi Latvijā, bet nu jau kādu laiku dzīvo Amerikā pie sava vīra Jurija Šulmana, kuŗš 2008. gadā kļuva par ASV šaha čempionu, abu ģimenē aug dēls Gabriels. Viktorija deviņas reizes piedalījies pasaules un Eiropas jauniešu čempionātos, divas reizes bija Latvijas komandā Pasaules šaha olimpiādā (2008,

2010), taču pērn netika iekļauta izlasē, kas piedalījās Eiropas komandu meistarsacīkstēs. Tas tiek uzskatīts par vienu no šaha pavalstniecības maiņas iemesliem. Speciālisti spriež, ka Viktorijai Ni jau šogad ir izredzes ASV dāmu izlases sastāvā cīnīties pret savas dzimtenes vienību Šaha olimpiādā Turcijā. **P. Karlsons**

Rīks Kristens Rozītis

Otrs mūsu kamaniņu braucējs Richards Lozbers 25 dalībnieku konkurencē ieguva sesto vietu.

Lielisku panākumu guva arī jaunā kamaniņu braucēja **Ulla Zirne**. Viņa izcīnīja bronzas medaļu. Pirmajā braucienā 24 dalībnieču konkurencē Ulla sasniedza trešo labāko laiku, uzvarētājam Saskaļajam Langerei no Vācijas zaudējot 0,218 sekundes. Otrā braucienā Latvijas sportiste sasniedza otro labāko laiku, kas summā nodrošināja bronzas medaļu. Par uzvarētāju kļuva aus-

Bobslejs

Latvijas bobsleja ekipāža ar pilotu Oskaru Melbārdi un stūmēju Daumantu Dreiškeni Pasaules kausa izcīņas piektajā posmā sacensībās Kēnigzē trasē, Vācijā, izcīnīja devīto vietu.

Otra ekipāža – Edgars Maskalāns ar stūmēju Intaru Dambi ierindojās 17. pozīcijā.

Pēc pieciem posmiem Pasaules kausa izcīņas kopvērtējumā divniekiem Melbārdis ar 872 punktiem kopvērtējumā pašreiz ir ceturtajā vietā, Maskalāns ar 480 punktiem – 14. vietā, Žaļims ar